

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Membre
de la UCIP

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"La veritat sap que viu
com a pelegrina en aquesta
terra; que, entre est. anys,
fàcilment troba enemics, però
que la seva família, la seva llar,
la seva esperança, el seu crèdit
i la seva dignitat els té en el cel.
Mentrestant, té un únic desig: que
no se la condemnï sense ser
coneguda."

Tertul·lià

Any VI N.º 261

Setmana del 23 al 29 de setembre del 1984

50 Ptes.

AFINANT

Sis anys

No crec que ningú ens pugui titllar de narcisistes si, any rera any, celebrem l'aniversari d'aquest nostre setmanari. Avui, amb aquest número 261 complim cinc anys de vida i encetem un nou any, el sisè, que volem continuar consagrant a la tasca de la informació i de la cultura religiosa en el nostre país.

No volem pas mirar enrera, malgrat que ens semblen un miracle aquestes dues-centes seixanta setmanes que ningú, o ben pocs, s'atreuen a assegurar-nos; mirant endavant veiem la tasca immensa que ens resta per fer.

CATALUNYA CRISTIANA té uns lectors assegurats i fidels, amb un nombre que malauradament no és corrent entre les publicacions nostres. Però això no ens satisfà. El nostre setmanari, nascut amb una voluntat periodística, vol arribar a ser un òrgan normal de comunicació i d'expressió del catolicisme català. Normal com a empresa econòmicament viable; normal com un periòdic entre els altres periòdics del país; normal com un servei obert a totes les diòcesis i a totes les realitats i esdeveniments de la vida cristiana a Catalunya. Closes cinc anys —un lustre—, tant de bo els que encetem avui siguin els anys de la normalització i de la normalitat per a CATALUNYA CRISTIANA.

Joan E. Jarque i Jutglar

Al Canadà el Papa apostà

per un

cristianisme

valent

El Papa ja ha tornat a Roma després d'un esgotador viatge al Canadà. Un viatge que, com sempre, els mitjans informatius han volgut resumir, sobre el seu missatge i la seva ensenyança, a unes breus paraules, a un simple títol. Títol que també intenta ser un clixé estereotipat. I així s'ha dit que aquest viatge havia estat presidit per una constant apel·lació per part del Papa a la necessitat que els catòlics segueixin els principis d'una doctrina moral que es titlla de conservadora, al mateix temps

que patrocinava una doctrina social dita "avançada". I això, per aquests observadors, sembla que no lliga.

El que passa, senzillament, és que el Papa no diu allò que la gent espera o voldria li digués, sinó que diu allò que deriva del missatge evangèlic. Que és com és. Que no pot canviar d'acord amb el tarannà del moment. Així, als joves els demanà que fossin valents i conseqüents amb la seva fe, encara que això moltes vegades no sigui ni còmode ni fàcil.

La Mare de Deu de la Mercè i 2.000 anys del naixement
de la Verge

**El sisè any de
CATALUNYA CRISTIANA
s'inicia sota
el signe marià**

L'inici del sisè any de vida de CATALUNYA CRISTIANA s'escau, joiosament, sota el signe de Maria. Per una banda, aquest dilluns tenim la celebració de la festivitat de la Mare de Déu de la Mercè, la venerada patrona de Barcelona; per l'altra, a Jerusalem, s'acaba d'inaugurar un any marià perquè es vol commemorar l'efemèrides del segon mil·leni del naixement de la Verge Maria.

La datació de l'esdeveniment s'ha fet seguint la tradició dels pares de l'Església: la Verge Maria rondaria els 15 anys quan es desposà amb Josep i donà el seu "sí" a ser Mare de Jesucrist.

SUMARI

L'Església clandestina
de Catalunya durant
la guerra civil.

Pàg. 13

Entrevista amb Sir
John Eccles Premi
Nobel de
neurofisiologia

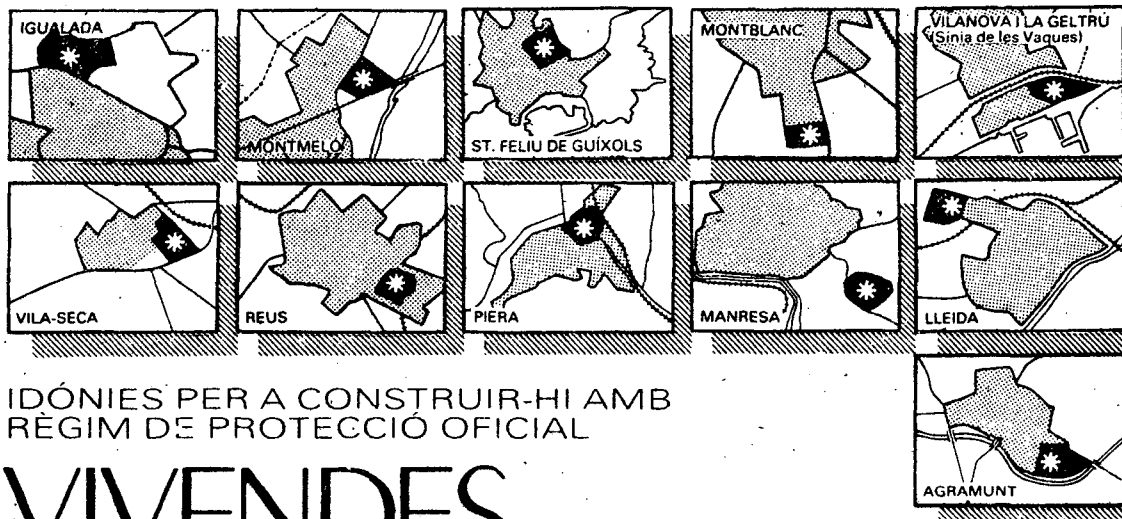
Pàgs. 22-23

El pare Manyanet,
apòstol de
la família

CENTRALS

PARCEL·LES URBANITZADES

PER L'INSTITUT CATALÀ DEL SÒL *

IDÒNIES PER A CONSTRUIR-HI AMB
RÈGIM DE PROTECCIÓ OFICIAL

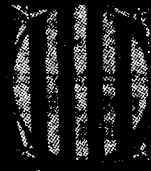
VIVENDES UNIFAMILIARS AMB JARDÍ I GARATGE

UNA NOVA CONCEPCIÓ URBANÍSTICA

Baixes densitats per tal d'assolir ambients tranquils i de repòs.
Emplaçament central proper a comerços de primera necessitat.
Habitatges, majorment amb eixides, pati o jardí, que faciliten el desenvolupament familiar i la major flexibilitat de l'habitatge a les necessitats de cadascú.
Urbanització completa i ajustada als plecs de condicions oficials.
Carrers amb arbres i dotats del corresponent mobiliari urbà.
Un marc físic, concebut per al desenvolupament veïnal.

SECTORS EN DESENVOLUPAMENT

Sant Joan Despi, (Torreblanca). Martorell, (La Creu). Vilassar de Dalt, (La Fornaca). El Masnou, (Caramar). Palau de Plegamans, (Riera de Caldes). Rubí, (Can Oriol). Sant Cugat del Vallès, (Can Colomer). Mollet del Vallès, (Sector Sud Gallecs). Granollers, (Tres Torres). Figueres, (Olivar Gran). Palafrugell, (El Bruguero). Girona, (Fontajau). Caldes de Malavella, (Caldes Residencial). Sant Sadurn d'Anoia, (Fundació Parera). El Vendrell, (El Puig). Vilanova i la Geltrú, (Aiguacuit). Cadaqués, (Riera St. Vicenç). Roquetes, (Roquetes Residencial). Sant Carles de la Ràpita, (El Maset). Vic, (Horta Vermella). Camprodon, (Can Pascal). Caldes de Montbui, (Moli del Reial). Lleida, (Sta. Maria de Gardeny). Cervera, (Camí de les Forques). La Seu d'Urgell, (La Seu Residencial). Esparreguera, (El Centre). St. Esteve Sesrovires, (St. Esteve Residencial). Tarragona, (Camp Clar).

**GENERALITAT
DE CATALUNYA
INSTITUT CATALÀ
DEL SÒL**

Corsega, 289, 6.º. Tel. 237 79 00 - BARCELONA 8

EDITORIAL

La teologia de l'alliberament, encara

Hem de tornar a parlar encara sobre la teologia de l'alliberament. L'opinió pública està sent desorientada per la forma com es presenta la intervenció de la Santa Seu. Els òrgans de difusió cerquen allò que és sensacional, i es veu que les afirmacions positives, noves i atrevides del document romà no són prou sensacionals per a ells; aleshores espigolen d'ací i d'allà les declaracions d'aquell o les preses de posició d'un altre que, tretes del seu context, estarien en contra del Vaticà. Curiosament tots vénen a dir que ningú no és marxista i que tothom és ortodox. Alegrem-nos-en, doncs.

En aquest afer cal tenir ben clar que una cosa és la "teologia de l'alliberament", tal com l'exposa la Congregació per a la doctrina de la fe (que és més picant recordar com l'ex Sant Ofici i l'ex Santa Inquisició, com digué l'altre dia la TVE) basant-se en certes expressions d'alguns teòlegs i, una altra cosa el fet que uns punts doctrinals erronis o dubtosos siguin defensats o no per un o altre teòleg. És per això que, amb molt de seny i amb justícia, la Congregació ha volgut distingir el seu estudi sobre la teologia de l'alliberament de l'examen d'algunes proposicions concretes de Leonardo Boff i li ha demanat que les expliqués clarament.

Probablement, el teòleg brasiler haurà dit i provat que les seves afirmacions no cauen pas, o es poden matisar perquè no hi caiguin, dins d'aquelles doctrines condemnades pel document romà.

Vet aquí pot que fa a en Boff. Pels altres, esperem que no tornem a allò que s'esdevingué amb la controvèrsia jansenista, al segle XVI. Aleshores, és féu la distinció entre el "dret" i el "fet". S'acceptava que el jansenisme era condemnable en ell mateix —de "dret"—, però de "fet" ningú no n'era. És evident que la Congregació per a la doctrina de la fe no pretén pas que tots els partidaris de la teologia de l'alliberament es facin seves totes les proposicions que ella exposa en el seu document, i per això s'abstén prudentment de citar qualsevol autor.

Roma es limita a descriure les diverses facetes d'un conjunt que es troba dispers entre diferents autors i sobretot entre gent d'acció socio-religiosa que se'n inspiren. I ho fa d'una manera respectuosa ensem que precisa que dona un to al document romà d'una total novetat que hauria d'haver estat més subratllada i millor acollida. És un text lúcid i rigorós que demana atenció i permet la discussió serena. CATALUNYA CRISTIANA n'ha publicat ja un resum suficient. Limitem-nos avui a subratllar els tres punts inacceptables pel Magisteri romà. En primer lloc un cert us abusiu de l'Escriptura. No n'hi ha prou a trobar uns certs paral·lelismes entre situacions socio-econòmiques d'avui i a les dels temps bíblics. L'alliberament bíblic, malgrat que arrenqui d'una situació d'opressió material, s'adreça a l'Aliança del Sinai prou espiritual i religiosa. El segon punt és la tendència a veure la salvació en clau marxista i fer d'aquest un dels valors fonamentals de la religió, o a fer de la religió —el que és més greu— una expressió ocasional del marxisme. Aquí la Instrucció refusa la pretensió marxista de ser l'única explicació "científica" de la història. Finalment, la Santa Seu vol evitar la instauració d'una "Església de classe".

Ultra aquests punts fonamentals, cal subratllar fortament que la Instrucció reafirma el valor, l'encert i l'oportunitat de "l'opció preferent pels pobres" feta per seguidors, o no, de la teologia de l'alliberament i que no pot servir d'excusa per a tots aquells als quals no els treu el son, la misèria i la injustícia en el nostre món.

Un document important del magisteri de l'Església

El recent document publicat per la Sagrada Congregació per a la Doctrina de la Fe, titulat "Alguns aspectes de la teologia de l'alliberament", ha aixecat arreu molta polseguera que s'ha traduït en la proliferació de comentaris els més diversos, donant pas a la desorientació.

Per això, monsenyor Fernando Sebastián Aguilar, bisbe secretari general de la Conferència Episcopal Espanyola, amb voluntat de clarificació de conceptes ha fet unes manifestacions al setmanari "ECCLESIA" que reproduïm a continuació.

—Vostè, com valora el document?

—Entenc que els catòlics hem de valorar-lo i acceptar-lo religiosament com un document important del magisteri de la Santa Seu. Això és essencial dins la lògica interna de la fe eclesial.

En altres ordres, em sembla un document important, necessari, ben fet, clarificador, redactat amb esperit fraternal i honest, molt positiu. Algunes observacions crítiques es podrien fer; em sembla, per exemple, que hauria estat bé un major desenvolupament de la primera part, en lloc de deixar-ho per a un document posterior. Encara que comprenc que hi hagin pogut haver raons pràctiques per les quals la fórmula adoptada hagi resultat inevitable. Estaria bé que aquest segon document no es retardés massa.

—Quins creu que són els eixos doctrinals del document?

—És difícil realitzar ràpidament una selecció d'idees. Assenyalaria les següents:

1. És fonamental la distinció entre solidaritat de l'Església amb els pobres i les seves diverses expressions. El document reafirma fortament l'exigència de solidaritat i de defensa dels homes necessitats i dels països pobres, nascuda de la mateixa entranya de la fe cristiana i de la caritat de Crist. Altra cosa són les diferents teologies amb les quals s'ha volgut interpretar i teoritzar aquest compromís, la necessitat i importància del qual ningú no pot posar en dubte i ve confirmada per aquest document.

2. El reconeixement de la possibilitat i necessitat d'una autèntica teologia de l'alliberament que aprofundeix i desenvolupa el concepte veritablement cristià i de les seves exigències pràctiques. "La justícia respecte a Déu i la justícia respecte als homes són inseparables".

3. L'accentuació dels aspectes personal i moral tant en l'origen de les estructures opressores i injustes com en les possibilitats de transformació social i d'alliberament dels homes i dels pobles. Aquesta, i no les realitzacions polí-

tiques, és la mediació primera i essencial.

4. Els riscos de l'intent d'elaborar una reinterpretació global de la fe i del ser de l'Església en funció d'un objectiu de naturalesa terrena i temporal, relegant pràcticament a un segon pla els elements primordials, com la iniciativa de Déu, la gratuïtat i el caràcter escatològic de la veritable salvació, el veritable ser institucional de l'Església, previ i superior a qualsevol aportació dels fidels o de les comunitats.

5. La denúncia de l'error metodològic comès en concedir als mètodes d'anàlisi i a les idees marxistes —o millor, ¿marxianes?— un valor científic i inqüestionable, donant per suposada la seva compatibilitat amb la fe cristiano-catòlica i amb la raó teològica.

6. El posar de manifest la lògica interna i sistemàtica de les categories marxistes que redueix, de fet, el missatge cristià a un messianisme terrenal i la comprensió de l'Església als seus aspectes exclusivament sociològics i polítics, amb la inevitable idealització i sacralització dels objectius terrestres perseguits i de les opcions polítiques i partidistes assumides.

7. La denúncia de la deformació i de l'empobriment de les nocions bíbliques i de les promeses o realitats salvífiques, quan se les interpreta dintre d'un horitzó secular amb categories marxistes.

—Quins fruits espera d'aquest

document per a la vida de l'Església espanyola?

—Desitjo i espero, que aquells catòlics espanyols que s'han mostrat partidaris de la teologia de l'alliberament —segllars, religiosos, sacerdots, escriptors, teòlegs— acceptin amb veritable esperit cristià i catòlic les observacions i recomanacions del document.

Desitjo que reaccionem contra una certa impregnació secularista i classista difosa entrant amplis sectors cristians recuperant la visió original i integral de la gran tradició cristiana.

I, sobretot, desitjo que la part positiva del document avivi tota l'Església espanyola (començant pels bisbes, seguint pels sacerdots i arribant a tots els sectors de fidels cristians) la consciència de les nostres obligacions "en la lluita per la justícia, la llibertat i la dignitat humana", decidint-nos "a lluitar, amb els propis mitjans, per la defensa i promoció dels drets de l'home, especialment en la defensa dels pobres", sense que aquest compromís ens allunyi de les fonts i de la comunió real de l'Església, sense que l'amor als pobres ens divideixi als cristians, ni justifiqui falces arrogàncies o messianismes mitificadors. El desenvolupament entre nosaltres d'aquesta teologia de l'alliberament "plenament vàlida" que el document suggereix ens ajudarà molt a tots.

**Catalunya
Cristiana**

Difusió
controlada
per O.J.D.

Edita: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Redacció y Administració: C/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona
Tels. 215/2739 - 2805 - 2433.
Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.
Impressió: Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L.
Dipòsit Legal: B.3030 - 1958

Suscripcions anuals:

Catalunya: 2.500 pessetes; reste de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal: 3.000 pessetes.
Europa: 7.000 pessetes.
Amèrica, Àfrica i Filipines: 10.000 pessetes.
Oceania: 12.000 pessetes.

Publicacions del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes

I/ CATEQUESI PARROQUIAL

El do de Déu
Quadern de l'infant (Ed. cat. i cast.) 200
Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.) 250

Caminem amb Jesús
Quadern de l'infant (Ed. cat. i cast.) 450
Guia de pares i catequistes (Ed. cat. i cast.) 330

Hem vist al Senyor
Llibre de l'infant (Ed. cat. i cast.) 175
Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.) 250

Fem via amb Jesús
Quadern del noi (Elaborat pel Secretariat de Girona) (Ed. cat.) 150
Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.) 200

Jesús el nostre amic
Llibre de l'infant (Ed. cat. i cast.) 400
Quadern d'activitats (Ed. cat. i cast.) 175
Guia de pares i catequistes (Ed. cat. i cast.) 250

Feliços els pobres
Quadern d'activitats (Ed. cat. i cast.) 200
Llibre del catequista (Ed. cat. i cast.) 200

II/ CATEQUESI DE CONFIRMACIÓ

Aixeca't i camina (Catequesi i confirmació I)
Llibre de l'adolescent (Ed. catalana) 600
Llibre del catequista (Ed. catalana) 550

Rebeu l'Esperit Sant (Catequesi i Confirmació II)
Llibre de l'adolescent (Ed. catalana) 650
Llibre del catequista (Ed. catalana) 575

III/ CATEQUESI D'ADULTS

Material d'iniciació I (Ed. cat. i cast.) 150
Catequesi bàsica II (Ed. cat. i cast.) 175

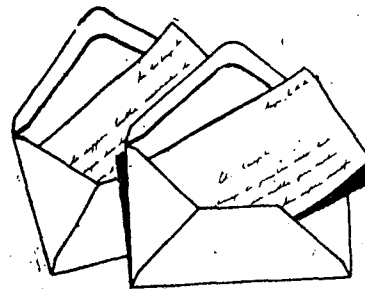
IV/ COL·LECCIÓ "DOCUMENTS DEL SECRETARIAT INTERDIOCESÀ DE CATEQUESI"

Educació de la fe i catequesi (Ed. catalana) 125
Itinerari de la fe (Ed. catalana) 175
Itinerari per a la formació de catequistes (Ed. cat. i cast.) 140

V/ ALTRES PUBLICACIONS

Fons bàsic per als catecismes de les diòcesis catalanes - Col·lecció
"Ressò" (Ed. catalana) 350
La catequesi de la comunitat (Orientacions pascorals per a la
catequesi a Espanya, avui) Comissió Episcopal d'Ensenyament i
Catequesi (Ed. catalana) 550
Es amb nosaltres (Ed. catalana, vol. I, II, III i IV) 700

DISTRIBUCIÓ: Centre de material catequètic,
C/. Talamanca, 5-7. MANRESA (Barcelona).
Telèfon (93) 872 15 43.

Adeu-siau, turistes!

S'acaba l'estiu. Els turistes retornen a casa seva. A finals de juny arriben els primers i, com les oranetes, van i vénen fins que el mes d'agost gira de full. I tots marxen riallers i contents. Amb la butxaca més, buida, però amb la pell ben colrada.

El costum de la gent del nord d'Europa de banyar-se a la mediterrània comença ara fa trenta anys, amb la pau continental (havia començat amb la guerra, amb la vinguda dels gots). I modernament, l'hàbit ha arrelat en les famílies.

El treballador i l'empleat que es passen tot l'hivern sense veure el sol, en venir l'estiu trenquen la guardiola dels estalvis i emigren col·lectivament del seu país, seguint el camí de la tramuntana. Fins a casa nostra. I un cop es troben sota el tàlem de l'astre solar, li ofereixen el culte de la seva esquena i panxa. I, turistes convençuts, es passen hores i hores quietos sobre la sorra, com llangardai-xos. Ulls clucs. Sense meditar. Que descansar, s'escriu amb DE majúscula.

Que la pell se'ls torna de color rosa-gamba? No hi fa res. Endavant amb la terapèutica. Que la picor no els deixa dormir a la nit? L'hivern és llarg i cal aprofitar el sol.

Adéu-siau, turistes! Desitja-ria que ningú no us hagués enganyat. Ni a l'hora de canviar les monedes, ni si us ha vingut de gust de beure un vas de vi. I em dol que en algun hostal us hagin donat "arròs amb safrà" per "paella".

Diuen que el món està perdut. I els que ho denuncien, amb alguna cosa es deuen basar. Drogues? Desvergonyiment? Altres coses que val més callar?

Permeteu que us confessi, amb el cor a la mà, que hi ha un aspecte en el turisme que m'omple de gran optimisme. El seu sentit familiar. La majoria d'estrangers que gaudeixen de vacances ho fan familiarment. Per tot veure matrimonis acompanyats dels seus fills; tant li fa que el més petit encara no camini! I moltes vegades, hi veieu afegits els avis i les tietes (no sé com se pronuncia "tietes" en estranger; perdoneu!). I dóna bo de veure com els joves acompanyen la gent gran, i la bona harmonia que aparenten.

Ah! I m'he fixat que el "pare" és el que es preocupa de tot; i el que fa més bé el paper de "mare"; alimenta els fills, els dóna de menjar, de beure... Igual com en el niu d'ocells de sota la teulada de casa.

Almenys a l'estiu i de vacances, la família europea se la veu contenta i ben unida. I si aquesta imatge és exponent de la seva vida quotidiana, Europa no pot morir; ni materialment, ni moralment.

Des que el món és món; i especialment des que Crist ens ensenyà el camí del bé, la FAMÍLIA és signe de pau, d'amor, de treball i d'optimisme.

I és signe d'amor a Déu. És una pena que molts homes i dones que senten ben endins l'estimació familiar, no sàpiguen que aquest amor és, essencialment i originàriament, un homenatge al Déu Creador dels Cels i de la Terra.

Francesc A. Picas

N. de R. Es publicaran, preferentment, les cartes escrites a màquina a doble espai i d'una extensió, màxim, d'un foli. La Redacció no es compromet a retornar les cartes no publicades ni a contestar-les particularment.

"Perquè tothom espera saviesa dels llavis del sacerdot, i de la seva boca l'ensenyança, ja que ell és missatger de Jahveh dels exèrcits." (Mal. 2,7)

Si desitges ser sacerdot de Crist,
en obediència i unió amb el seu Vicari a la terra;
Per tot el referent a Déu,
en seguiment literal de Jesús;
Per mitjançar entre Déu i l'home,
en sacrifici de si mateix, expiador;
Per deixar de mirar-se des de si
i passar a fer-ho des de Déu,
en adhesió inquebrantable a l'Invisible absent com si present;
Per nonar-se sense càlculs, sense recompensa,
en totalitat de treball;
Per trencar la contradicció
de professar una fe i no viure-la,
aixecant el teló de mort d'una vida sense sentit;
Per a no avantposar res a Crist
i donar a conèixer la seva misericòrdia;
Per ser...

¡El que fou Jesús!

Informació: Tel. (91) 419 35 79

Potser trobis l'instrument que cerques.

Catalunya

TV3 posa en funcionament l'emissor de les Terres de l'Ebre

Ha entrat en funcionament el centre emissor primari de TV3 a Montcaro, que emet pel canal 29 d'UHF i cobreix principalment les terres de l'Ebre, encara que també agafa part de Castelló i Saragossa.

El centre emissor de Montcaro és situat al cim del Caro, al terme municipal de Roquetes de la comarca del Baix Ebre. La instal·lació d'aquest centre no es va poder realitzar durant els darrers mesos de l'any passat per les dificultats del seu emplaçament: 1.447 m sobre el nivell del mar, que el converteixen en el més elevat dels que actualment té en funcionament TV3. Per tal de solucionar, en part, aquest problema, es va instal·lar provisionalment un petit reemissor.

Monsenyor Torrella al Parlament

Amb motiu de la celebració de l'Onze de setembre, el president del Parlament de Catalunya, Miquel Coll, va oferir en l'edifici del Parc de la Ciutadella, seu de la cambra legislativa catalana, una recepció a les primeres autoritats del Principat. Entre les assistents s'hi comptà l'arquebisbe de Tarragona, que aprofità aquesta avinentesa per a fer-se present a Barcelona com a primat de Catalunya.

Manifestació contra l'augment de contribucions a Esplugues

Unes mil vuit-centes persones es van manifestar davant l'Ajuntament d'Esplugues de Llobregat, tallant el trànsit de la carretera nacional dos, per tal de protestar contra l'increment de la contribució urbana. Durant la concentració, que va ser convocada per la coordinadora d'associacions de veïns d'Esplugues, una comissió va lliurar un comunicat a l'alcaldia, així com un escrit amb tres mil signatures contra l'augment.

Espanya

Justícia i Pau puntualitza a Alfonso Guerra

Joan Gomís, president de Justícia i Pau, matisà unes declaracions d'Alfonso Guerra en les quals deia que Espanya havia aportat al Tercer Món un 1 per cent del PIB. Gomís afirma que aquesta aportació fou del 0,1 per cent.

Es recorre la sentència sobre finançament de l'ensenyança

La Confederació Catòlica Nacional de Pares de Família i Pares d'Alumnes (Concapa) presentaren un recurs d'apel·lació davant el Tribunal Suprem, contra la sentència dictada per l'Audiència Nacional que establí que l'Estat no està obligat a finançar l'ensenyança privada. La presidenta de l'esmentada associació, Carmen Alvear, ha anunciat que està disposada a esgotar totes les vies judicials.

El recurs argumenta que la sentència de l'audiència no ha tingut en compte, diferents preceptes constitucionals com la igualtat dels espanyols davant la llei i la interpretació dels drets i llibertats.

Detingut un policia nacional amb 102 quilos d'hatxís

El policia nacional Domingo Herrero Fernández, suspès d'ocupació i sou des de fa dos anys, fou detingut el dilluns a Jaén per la Guardia Civil quan transportava 102 quilos d'hatxís, l'import del qual puja a més de 30 milions de pessetes. La detenció es produí quan Herrero Fernández viatjava en un

turisme per la carretera de Beas de Segura.

Herrero Fernández fou suspès d'ocupació i sou per coaccions i amenaces a conseqüència d'un incident que tingué en un bingo de Pamplona, en exigir al seu propietari tot el diner que havia invertit en el joc. Després de ser expedientat, va recórrer a l'Audiència Territorial, per la qual cosa es trobava actualment en suspens preventiu. Tant el detingut com la droga incautada es troben a disposició del Jutjat d'Instrucció de Villacarrillo, a Jaén.

Confirmat el dèficit del Mundial 82

El Tribunal de Comptes ratificà en la seva auditoria les diverses irregularitats hagudes en els comptes de l'Organització del Reial Comitè Organitzador del Mundial de Futbol-82 i que, com ja vàrem informar en anteriors edicions, tenen un dèficit de 132,8 milions de pessetes.

Crement un autobús a Gijón

Un grup de treballadors de la drassana Duro Felguera va parlar un autobús de la línia Nataoyo-El Coto i, després de

desallotjar els viatgers, el va cremar. Els incidents es produïen després de concloure una assemblea dels treballadors en la qual es va debatre la sol·licitud de conflicte col·lectiu presentada. Posteriorment es produïren manifestacions i noves tallades de trànsit als carrers de Gijón. Aquesta actitud forma part de la campanya dels treballadors per aconseguir que l'empresa aboní uns complements salarials a 533 treballadors.

Món

19 avis moren enverinats en un hospital britànic

La mort de dinou pacients en un hospital britànic, després de l'aparició d'un brot de salmonel·la als aliments, provocà la indignació de l'opinió pública del país, que ha exigít del govern un comunicat urgent sobre el cas.

Les víctimes eren, en la seva majoria, persones d'edat i, des de l'aparició del virus més de tres-cents pacients i quaranta treballadors de l'hospital han presentat els símptomes de la malaltia.

Tots els morts patien una gastroenteritis característica de la salmonel·la, que es mostra especialment virulenta en els vells i els nens petits.

Segons que sembla, el brot de salmonel·la va aparèixer a la cuina de l'hospital i un portaveu sindical dels seus treballadors assenyalà que el centre clínic no disposava de les mínimes quantitats de desinfectant quan va aparèixer el virus.

Es vol implantar a Polònia l'exili temporal

El Govern polonès anuncià que estava en estudi, la introducció en el Codi Penal de "l'exili temporal" contra els autors de "delictes greus contra l'Estat". Segons el portaveu del Govern Jerzy Urban, en la seva setmanal conferència de premsa, el projecte està "en l'estadi de reflexions preliminars" en el comitè governamental encarregat del "respecte de la llei, de la disciplina i de l'ordre social".

Urban ha especificat que "alguns advocats han proposat la introducció de noves penes, com l'expulsió temporal de Polònia de persones convictes de greus delictes contra l'Estat com a resultat d'un obstinat no respecte als principis constitucionals del nostre règim". Polònia, segons el mateix portaveu, disposa ja de "l'acord previ d'alguns països fora del continent europeu" que s'han declarat "disposats" a acollir polonesos expulsats temporalment del seu país.

Les Olimpíades 84 van produir 25.000 milions de benefici

Els Jocs Olímpics de Los Angeles han produït uns beneficis de 150 milions de dòlars (uns 25.000 milions de pessetes), segons que ho han fet públic membres del comitè organitzador de l'Olimpíada. El LAOC es reservarà 75 milions de dòlars (13.600 milions de pessetes) per a ell, destinarà 25 milions (4.000 milions de pessetes) per a acabar de pagar les últimes despeses i per a ajudar els països del Tercer Món i dedicarà 50 milions (8.400 milions de pessetes) per a la promoció dels esports d'aficionats al sud de Califòrnia.

S'albiren possibilitats de pau a Kampuchea

Hanoi està disposat a discutir "sense condicions" la pau de Kampuchea, prenent com a "base legítima" les propostes de l'ASEAN (Associació de Nacions del Sud-est d'Àsia) i les dels tres països d'Indo-xina —Vietnam, Kampuchea i Laos— i també estaria disposat a acceptar una mediació estrangera, per exemple japonesa, segons que va informar el ministre vietnamita d'Afers Estrangers, Nguyen Co Thach, en una entrevista concedida a l'agència japonesa Kyodo i difosa fa poc.

ARA MATEIX

Els pobres i les teologies

Potser la pobresa, l'opressió de les persones i de les pàtries, l'endarreriment cultural... són coses massa serioses per fer-ne arguments d'escola teològica. M'hi fa pensar el clima que envoltat l'aparició del document romà sobre la teologia de l'alliberament. El seu cavall de batalla no són els pobres. Expressament afirma, ja en la introducció: "aquest toc d'atenció de cap manera no ha de ser interpretat com una desautorització d'aquells que aspiren a respondre generosament i amb autèntic esperit evangèlic a l'opció preferencial dels pobres". Allò que el document discuteix és el recurs "no prou crític a conceptes presos de diversos corrents del pensament marxista". Per tant, la polèmica —si cal fer-ne— hauria de versar sobre aquests punts.

Però no veig, de moment, que ningú reculli aquesta interpel·lació precisa. A tot estirar, s'esquiva l'acusació, exonerant els grans mestres de la teologia de l'alliberament, dels retrets del document, que els atribueix doctrines que ells no professen. Si bé, en tot cas, bé cal reconèixer que tals doctrines són corrents en molts grups de base que es reclamen d'aquella teologia... Però, en lloc de baixar a aquests temes, s'opta per una acusació global que hem pogut llegir en titulars de la premsa: el Papa condemna la defensa dels pobres que fan les comunitats cristianes de base... Amb perplexitat he vist, a la petita pantalla, un religiós que establí sinistres connexions del papa Joan Pau amb el president Reagan, amb vista a reblar l'imperialisme...

Però després resulta que el Papa assumeix sense paliatius la defensa dels oprimits: els sudamericans i els polonesos o lituans, i els "indios"... i increpa profèticament —i a domicili— els rics del Nord, afirmant que en el dia del judici seran judi-

cats pels pobres del Sud... Només que això ho compatibilitza amb altres ensenyaments doctrinals, no grats a certes teologies.

Seria massa optimista dir, doncs, que teologies diverses tenen un punt de coincidència indiscutible: el servei dels pobres? Així hauria de ser, per descomptat. I ningú no hauria de prendre els oprimits per ostatge, en la legítima defensa de les seves teories preferides, o com a coartada per defugir l'imprescindible guiatge del magisteri.

El problema més difícil resta sempre el mateix: com treballar efectivament i contra la fam, contra l'atur, contra l'analfabetisme... És de formes d'acció que estem mancats més que no pas de teories. Ens cal una gran humilitat per reconèixer que som lluny d'haver trobat el desllorigador. Aquests dies s'han reunit una colla de polítics que, de joves, havien engegat un moviment d'alliberament social: el FELIPE o FOC. És curiós observar el procés que han seguit, i escoltar com parlen... És un exemple que podríem aplicar a l'evolució seguida per molts partits amb voluntat de canvi, aquí i tot Europa... I bé, si això és així en la realitat política i social, on cada dia les coses es matisen més, ¿com s'explica que, des de la teologia, es gosi assenyalar camins simples i clars, solucions rotundes i indiscutibles per a l'alliberament dels pobres?

Tant de bo l'enrenou promogut pel debat sobre la teologia de l'alliberament, en lloc d'accentuar les nostres baralles intereclesials, ens aboqués a l'acció real a favor dels pobres. La unitat ens seria donada, a més a més...

J. Carrera Planas

El Papa Joan Pau II al Canadà

El viatge més llarg a país estranger

"Conscient de la crisi espiritual d'avui, em preocupa la manca de justícia, però tinc confiança en el cor humà", digué el papa Joan Pau II en arribar al Canadà. "No accepteu el divorci entre la fe i la cultura", afegí a Quebec.

Una càlida acollida i una rebuda popular plena d'entusiasme va trobar Joan Pau II en la seva arribada el 9 d'aquest mes a Quebec, capital del catolicisme canadenc i primera etapa de la seva visita pastoral de dotze dies a vuit de les deu regions de la Confederació. Solideu en mà, a causa del vent, baixà de l'avió. Vint-i-una canonades aixordaren alegrement l'aire a honor seu mentre acomplia l'humil i emocionat gest de besar la terra que fa quatre cents cinquanta anys fou testimoni de l'arribada de la creu a aquest hemisferi nord del continent americà.

A l'aeroport, la rebuda oficial estigué plena de simpatia i color: les banderes vataquina, canadenc i de Quebec; el 22 Regiment de la Reina; set nens de diferents orígens ètnics representants dels habitants del Canadà li lliaren flors.

QUEBEC

"Sant Pare, us veiem com un profeta"

La governadora general de Quebec adreçà al Papa un acollidor discurs, en el qual entre altres coses digué:

"Sant Pare, la vostra pelegrinació arriba al més profund de la consciència de totes les dones i homes als quals preocupa el futur espiritual de la humanitat. Us veiem com un profeta, perquè més que cap altre líder del nostre món ha percebut les causes de l'angoixa universal, i proclameu que no s'ha de tenir por, que hem de ser audaços, que Déu no ha mort i que el mal que fan els homes ve de la seva incapacitat per restaurar la primícia de l'esperit i retrobar el sentit sobrenatural de l'existència".

"Estic amb vosaltres per compartir el pa i la paraula"

Joan Pau II agrai aquestes paraules de la governadora general. Salutà a Quebec, "primera Església a l'Amèrica del Nord, primer testimoni de la fe", i a les seves gents, "que cerqueu un sentit a la vostra vida i no trobeu resposta satisfactòria per a les vostres profundes aspiracions. Estic entre vosaltres per compartir el pa i la paraula. La meua paraula és la d'un home conscient de la crisi espiritual d'aquest temps, preocupat per la justícia, però la d'un home que confia en les possibilitats del cor humà quan el transforma l'home de Déu". El Papa es dirigí al parc Certier Brebeuf, on hi hagué el seu primer encontre amb les multituds.

Des de la nau "Grande Hermine" que reproduïx exactament la cara-

vel·la en la qual arribà el descobridor francès, es deixaren anar coloms. A la plaça de l'Ajuntament, un quart d'hora després, l'arquebisbe de Quebec presentà al Papa l'alcalde, Jean Pelletier, el qual li llià les claus de la ciutat. El sol i el gran entusiasme de la multitud seguí el Papa durant els altres desplaçaments.

A la catedral pregà davant del Santíssim i resà l'Angelus. Digué que en el moment de reunir-se amb la comunitat de la diòcesi demanava assolir "la força de complir la seva missió amb esperança i alegria". Recordà la figura del primer bisbe de la diòcesi, François Laval, davant la tomba del qual es recollí uns moments en visitar-la al Seminari. Evocà la seva beatificació, que ell féu el 1980 a Roma, juntament amb la de l'índia Kateri Tekakwitha, una de les primeres índies religioses. Als religiosos i religiosos presents els digué: "El vostre paper s'ha modificat, però l'essencial de la vostra vocació continua: el lliurament en el celibat consagrat, la vida d'oració i d'activa caritat són signes per a vosaltres".

Divorci entre la fe i la cultura

"No accepteu el divorci entre la fe i la cultura —digué Joan Pau II a l'estadi de la Universitat Laval, laboratori intel·lectual del catolicisme canadenc, davant d'un auditori que seguí la primera missa celebrada pel Papa en aquesta ciutat—. L'educació és la fase primera i essencial de la cultura perquè ajuda l'home a fer-se el que ha de ser, i no solament a contentar-se del que té o del que posseeix". Els animà a "desenvolupar una cultura pròpia, viva i dinàmica en l'esperança, sense por a les dificultats o a nous desafiaments, sense enlluernar-se per la brillantor de les novetats i sense deixar buits entre passat i futur, amb discerni-

ment i prudència i el valor de la llibertat crítica enfront al que pot anomenar-se "la indústria cultural".

Com es veu, el Papa entrà a fons des del primer dia en els temes i problemes que vol tractar durant el seu pelegrinatge al Canadà. "En aquesta societat en mutació, la vostra fe ha d'aprendre a expressar-se i a mesurar". Sapigueu recordar-vos de l'audàcia i fidelitat dels vostres predecessors i porteu el missatge evangèlic al cor de les situacions originals. Susciteu una nova cultura, integreu la modernitat d'Amèrica sense renegar de la seva profunda humanitat, que procedeix del fet que la vostra cultura fou alimentada pel cristianisme".

"El celibat és un lliurament de servei"

El Papa Joan Pau II recordà en una allocució a sacerdots i seminaristes de la província francòfona de Quebec el paper del celibat a l'Església catòlica.

L'allocució, efectuada a la basílica de l'Oratori de Sant Josep, a les fal·des de Mont Royal, fou la més llarga de les pronunciades fins aleshores pel Papa des que arribà a Canadà.

Sisena visita a Amèrica

Aquest és el sisè viatge papal per terres americanes. Anteriorment estigué a Mèxic i República Dominicana (febrer, 1979), Estats Units (octubre, 1979), Brasil (juliol 1980), Argentina (juny del 1982), i diversos països d'Amèrica Central i del Carib (març del 1983). En aquell continent viuen més de la meitat dels gairebé nou-cents milions de catòlics de tot el món.

El Pontífex afirmà que "hom no pot presidir una boda sense preguntar-se a si mateix sobre la forma de lliurar-se a l'amor de Déu i dels homes: el celibat és una indicació d'aquesta llibertat amb un lliurament de servei".

Amb les seves paraules també va referir-se a la necessitat d'inculcar entre els catòlics tot allò que pot mantenir la família, com els joves. Les parelles de joves "han de comprendre els plans de Déu respecte a l'amor, el sentit del vincle matrimonial, la paternitat responsable, no solament des del punt de vista moral sinó des del teològic i també espiritual".

MONTREAL

Joan Pau II fou acollit entusiasmàticament en aquesta segona ciutat del Canadà, la més important urbs francòfona després de París. El tren especial arribà ja de nit, amb gairebé dues hores de retard, a l'estació Windsor. El reberen les autoritats eclesials i locals i una enorme multitud de persones amb torxes a les mans i molta emoció als cors. Entre les pancartes amb les quals els saludaven, en sobresortia una que deia: "Les dones del Canadà et volen". Espontània resposta a certes extremistes femenines.

L'Acompanyava l'ancià cardenal Leger

Encara que la jornada havia estat extenuant, el Papa semblava no tenir pressa per retirar-se a descansar i travessà el passadís central de la catedral lentament, estrenyent la mà de la gent a dreta i esquerra, acorant els nens i somrient a tothom. L'ancià cardenal Leger, de vuitanta anys, no va poder resistir la duresa del ritme del programa d'aquesta visita. S'havia unit des del primer mo-

ment al seguici del Papa. Participava en tots els actes. Al tren sofrí un malestar que, sense ser greu, aconsellà la seva hospitalització en arribar a Montreal.

Un retard explicable

Joan Pau II fou aclamat amb fervor per innombrables persones de tota edat i condició que transformaren els 300 quilòmetres que recorregué el tren papal des de Quebec-Trois Rivières-Cap de la Madeleine i Montreal en un passeig triomfal. Era admirable veure esperar la gent durant hores que passés el tren, a ple camp. Treien els malalts en cadires i els nens en braços. Els obrers de les indústries de la fusta de la ribera del riu Sant Llorenç deixaven el seu treball i saludaven el Papa quan passava. Uns damunt els cotxes aparcats; altres als arbres. A la tarda aguantaren pluja i fred. Al capvespre duïen torxes a les mans. El Papa va demanar-li al maquinista que no anés de pressa. Romangué la major part del viatge prop de la finestra corresponent a tant d'afecte i saludant amb la mà. Aquesta fou la raó del retard amb que el tren papal arribà a l'estació de Windsor. El tren es componia de tres locomotores i deu vagois un dels quals era dedicat al Sant Pare, un altre als equips de seguretat i els altres a quatre-cents periodistes. La idea del tren ha estat simpàtica, perquè el ferrocarril és al Canadà, el país de les grans dimensions, el mitjà fonamental de transport.

Seguretat perfecta

L'organització de seguretat funciona amb rigorosa perfecció. Són gairebé 30.000 els agents i col·laboradors encarregats d'evitar "sorpreses". La bomba de fa uns dies a Montreal ha servit més que per espantar les bones gents, com es va témer, per reforçar una organització que es preveia supereficàcia. La por d'un acte de terrorisme durant aquest viatge va minvant. Ningú no creu que pugui passar. S'ha sabut que Joan Pau II parlà a Quebec amb un dels deu sacerdots expulsats, el passat juliol, pel Govern sandinista. El pare Laplante declarà que el Papa està perfectament al corrent del que passa a Nicaragua i que va produir-li molta pena l'expulsió dels sacerdots. Afegí que Joan Pau II li digué que va intervenir davant del Govern de Managua per evitar-ho, però que fou en va.

Joan Pau II amb els esquimals

Al marge de les diferències d'opinió entre el Vaticà i els canadencs en qüestions com el divorci, l'homosexualitat, l'avortament, la utilització d'anticonceptius i el paper de les dones a l'Església, els onze milions de catòlics d'aquest país s'han bolcat totalment amb Joan Pau II, en una mostra de fe i de fervor sense precedents per aquelles latituds, a on mai no s'havia aprofitat un Sant Pare.

Una família d'esquimals es des-

Joan Pau II en el Canadà, rodejat d'un grup d'indis hurons amb els quals volgué celebrar una missa.

plaça des dels remots territoris del nord-est, a la península de Labrador, fins la basílica de Santa Anna de Beupré per adorar l'"Àvia" (com els natis anomenen la Mare de Déu) i escoltar el missatge del Sant Pare a la població nativa del Canadà, i el viatge els costà tres dies sencers amb avió, tren i autobús i exhaurí tots els seus estalvis. "Però l'experiència ha estat inigualable i tot ha valgut la pena. Veure el Papa, encara que fos de lluny, ha estat com si la gràcia divina es vessés sobre els nostres caps i els dels nostres fills", comentà el pare de la família després que Joan Pau II reafirmés el "dret dels indis i esquimals a ser els arquitectes del seu futur".

TERRANOVA

El Sant Pare, en un encontre a la catedral de Saint John's amb 1.500 educadors catòlics, laics i religiosos, de Terranova i les províncies atlàntiques canadenques, ressaltà l'enorme impacte que tenen els mestres sobre llurs alumnes, i la importància del seu exemple i de la seva forma de vida a l'hora d'inculcar-los la fe i una sèrie de valors cristians com la caritat, la generositat i l'amor al proïsme.

Al Canadà hi ha hagut acomiadament en algunes escoles catòliques per actituds no cristianes, com contraure matrimoni civil. El Papa, en subratllar la importància de l'exemple "personal dels mestres i de llurs vides privades sobre els alumnes", donà la impressió de donar suport a la ferma actitud adoptada en la matèria pels bisbes.

El dijous, cinquè dia del seu viatge, el Papa partí de bon matí de l'aeroport de Saint John's (Terranova) per traslladar-se a Moncton (New Brunswick). Primer visità l'església de Nostra Senyora de l'Assumpció i a la tarda celebrà una missa a l'aire lliure com cada dia. El tema central de la seva homília fou "l'Església com a comunitat".

Els vaixells formaren una creu al port

A Terranova, el Sant Pare, parlà a la flota pesquera (que amb els seus vaixells havia format una creu al port) i es referí a l'atur—especialment elevat en aquesta regió costera canadenca—com un dels més greus problemes que sacseja actualment a la humanitat, i especialment a la joventut.

Canadà ha de ser generós amb els països pobres

Així mateix exhortà a les empreses a fi que posin les "necessitats humanes i familiars per damunt dels beneficis financers" i no pensin solament en els guanys i en les lleis del mercat a l'hora de prendre decisions (com el tancament de factories i l'acomiadament de treballadors) que afecten sobretot a la gent. "És una llàstima—afegí—que hi hagi persones en l'atur aquí a Terranova per la manca de comanda de peix, quan en altres continents els seus germans estan morint de fam".

Finalment, el Papa féu una crida a les grans nacions industrialitzades, com Canadà, a fi que siguin més generoses amb els països pobres, i que tots els governs treballin conjuntament en l'elaboració d'unes formes que facin més just el comerç internacional.

El papa rep la salutació del cap indi en el santuari de Santa Anna de Beupré. Joan Pau II va defensar els drets d'indis i esquimals.

Canadà: "Rècords" sobre la visita del Papa

En el curs de la seva visita al Canadà, el papa Joan Pau II, va establir un cert nombre de "rècords", sobretot ho va fer amb la premsa que el va seguir, molt especialment amb l'esdeveniment imprevist.

Aquesta és, en primer lloc, la visita més llarga del Papa a un país: onze dies amb 60 actes repartits entre tretze ciutats; una distància de 13.700 Km. Joan Pau II, ja molt dotat per l'aprenentatge de les llengües,

s'expressà en dotze idiomes diferents al Canadà.

Pronuncià 40 discursos en francès, anglès, ucraïnès, italià, espanyol, portugués, alemany, àrab i en tres idiomes autòctons, el dels Inuit, el dels Cris i el dels Denes. Llengües que ha estudiat aquest estiu amb l'ajuda de cintes magnetofòniques. El Papa utilitzà les llengües autòctones quan benefi les aigües, l'aire i el vent davant dels Denes de Fort Simpson

(territori del nord-est) a Santa Anna de Beupré, i a altres indrets. El Papa visità vint-i-quatre catedrals, basíliques i hospitals. Va fer jornades de deu hores i els seus actes foren seguits permanentment per la càmera. Per primera vegada, el "papamòbil" fou equipat amb càmera interna teledirigida des d'un helicòpter. Aquest mateix aparell dotat d'una càmera per les preses aèries, rebé senyals d'una tercera càmera muntada en una plataforma situada en la

cabina d'una camioneta que anava davant de la desfilada.

Mil cinc-cents tècnics de Ràdio Canadà, que cobriren aquest esdeveniment imprevist en la seva totalitat, com es cobriren els Jocs Olímpics, utilitzaren 50 unitats mòbils, 300 càmeres, 1.600 micròfons, 400 telèfons i 300.000 m. de cable. El viatge del Papa fou difós durant deu hores diàries en els onze països de visita, o sigui, 110 hores de programació.

A Roma amb Catalunya Cristiana Gran Pelegrinatge

Per assistir a la beatificació del català pare JOSEP MANYANET I VIVES fundador de la congregació dels Fills de la Sagrada Família i de la congregació de les Filles de la Sagrada Família de Natzaret.

Dissabte, 24 de novembre.- Sortida de Barcelona amb avió. Trasllat amb autobús a l'hotel. Visita panoràmica de Roma: Pincio, Giannicolo, Campidoglio. Sopar. Visita de les fonts i els monuments il·luminats.

Diumenge, 25.- Trasllat a Sant Pere per assistir a la beatificació. (Llocs reservats). Dinar.

Tarda. Visita als monuments de la Roma imperial.

Dilluns, 26.- Visita als museus vaticans. Basílica de Sant Pere i jardins. Dinar.

Tarda. Visita a les principals basíliques romanes.

Dimarts, 27.- Missa a les catacumbes. Visita. Trasllat a l'Aeroport. Retorn a Barcelona.

Preu: 50.500 pessetes.

En aquest preu s'hi inclou: Bitllet d'avió, classe turística, franquícia de 20 kgrs. d'equipatge. Autopullman de luxe amb aire condicionat pels desplaçaments a Roma. Hotels Turista i Turista Superior. Habitacions dobles amb bany/dutxa. Pensió completa. Assegurança turística espanyola i europea. Entrades a museus i monuments.

Direcció cultural i religiosa: Mn. Joan E. Jarque.

Direcció tècnica: Maria Figueres.

Per a informacions i inscripcions: CATALUNYA CRISTIANA. c/. València, 244, 2on. BARCELONA 08007.

Tels. 215 24 33 i 215 28 05 (De 9 a 1 i de 4 a 7).

BARCELONA

La Solemnitat de la Patrona de l'Arquebisbat de Barcelona al Santuari de la Mare de Déu de la Mercè.— **Diumenge, dia 23:** Matí, missa a les 8.15, radiada per Ràdio Nacional d'Espanya; 10, 11, 12 i 1. Tarda, misses a les 5.30 i 6.30. A les 7.30, Rosari, Exercicis de devoció a la Mare de Déu, a les 8, Pregària de Vespres i Santa Missa amb la participació de la Federació de Cristians de Catalunya. Hi són invitats també tots els ex-colans. **Dilluns, dia 24:** a les 8 i 9, Misses. A les 10.30, Missa concelebrada, presidida per l'Emm. Cardenal Narcís Jubany. A l'ofertori, ofrena de flors per les Cases Regionals. També, amb motiu del centenari del naixement del mestre Antoni Pérez Moya, hi prendrà part l'Orfeó Gracienc, sota la direcció d'Antoni Pérez i Simó, actuant d'organista el mestre Pelegrí Bernal. A les 12.30, 1.30 i 2.30, misses. A la tarda: Missa a les 6. A les 7, Rosari i Exercicis de devoció a la Verge. A les 7.30 i 9, Santa Missa. Cada dia, fins el dilluns, dia 1, continuarà l'Octavari. A les 7.30, Rosari, Exercicis de devoció a la Mare de Déu de la Mercè. A les 8, Santa Missa. Durant les festes de la Mercè, a la Basílica hi haurà un concert per l'orquestra de cambra "Amics dels clàssics". Dins del repertori s'interpretaran obres del compositor J. Cirici, Mestre de Capella de la Catedral de Barcelona.

Escolania de Montserrat.— El passat diumenge, dia 9 de setembre, van ingressar a l'Escolania de Montserrat, quinze nois, vinguts de diverses comarques de Catalunya. Aquests nois que, durant quatre anys, formaran part de l'escola de música més antiga d'Europa, estan al servei del Santuari i comparteixen els estudis musicals amb els d'EGB, propis de la seva edat. Els infants que tinguin una disposició per a la música, i desitgin ingressar a l'Escolania el curs 1985-1986, per estudiar-hi el cinquè curs d'EGB, cal que es presentin amb els seus pares a Montserrat

com més aviat millor. Poden trucar abans al tel. 835 02 51 per a poder concretar una entrevista.

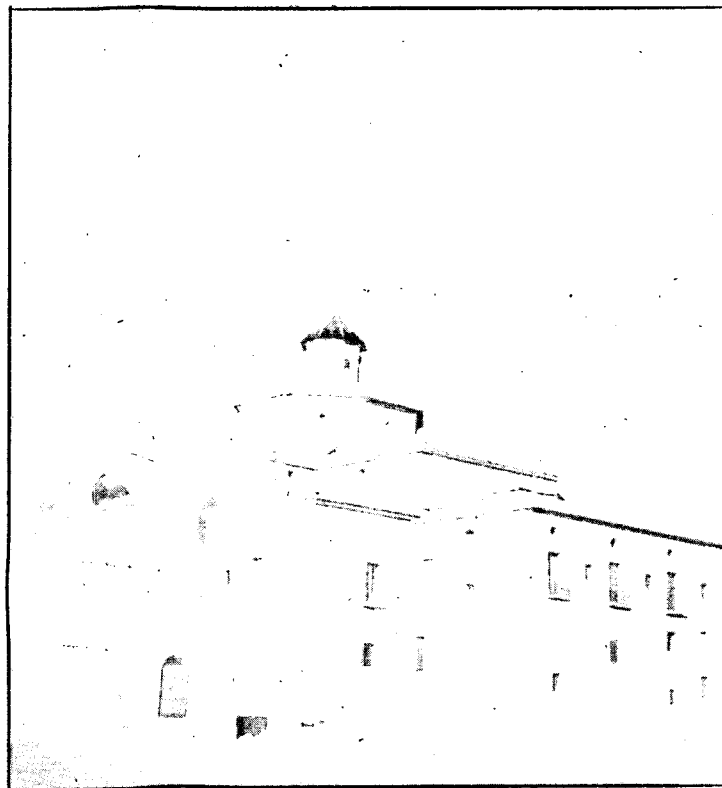
Catecumenat de les primeres comunitats cristianes.— Comentar a l'Evangeli segons Sant Joan. Cada dijous, a les 8.30 de la tarda, des del 4 d'octubre. C/ Carme, 18, pral.

Grups d'Oració i d'Amistat.— Per commemorar el XV Aniversari de la fundació dels Grups d'Oració i d'Amistat, tindran lloc diferents actes, oberts a tothom que hi desitgi participar, que culminaran amb la TROBADA dels Grups de totes les diòcesis catalanes, el proper dia 25 de novembre a Barcelona. Demanem la vostra pregària pel fruit d'aquesta celebració. **Dia 7 d'octubre:** a les 5 de la tarda i al Col·legi de Sant Vicenç de Paül. C/ de les Carolines, 18, Barcelona, RECÉS, dirigit per Mn. Albert Torrens. Assistiu-hi!

Institut Borja de Teologia Fonamental.— Convoca matrícula pels cursos de FORMACIÓ PERMANENT i de PROFUNDITZACIÓ, per a sacerdots, religiosos i laics, que fins ara organitzava la Secció Sant Francesc de Borja. Classes: els dimecres, des del 17 d'octubre, de 11.30 a 13.30, i de 15.30 a 17.30, als locals de l'Institut, Centre Borja, c/ Llaseres, 30. Sant Cugat del Vallès. També és ja oberta la matrícula pels cursos de Llicenciatura especialitzada en Teologia Fonamental pels graduats en el primer cicle de Teologia o amb els estudis idonis, que fins ara organitzava la Secció Sant Francesc de Borja. Informació i matrícula: Secretaria, des del 17 de setembre, dies laborables, de 11 a 13. Tel. 674 11 50.

GIRONA

Convivències.— El cap de setmana, dies 29 i 30 de setembre, hi hauran unes convivències a la Casa d'Espiritualitat de Banyoles, per a nois i noies de 15 i 16 anys. Seran d'rigides per Mn. Lluís Vilà. Per informació: tel. 20 37 57.

XXII VIATGE CULTURAL

21 octubre 1984. Ens desplaçarem a la Segarra per visitar:

CERVERA. Església parroquial de SANTA MARIA, notable exemplar del gòtic català (s. XIV).

Església de SANT PERE GROS, interessant edifici romànic del s. XI, de planta circular, cobert amb una cúpula i amb un àbsis que sobresurt a l'exterior. És una de les construccions més importants d'església d'aquesta rara característica. Té un diàmetre exterior d'uns 10 metres i l'interior d'uns 5. El mur és de 2,3 m. de gruix.

SANT RAMON. Gran convent i església. Imponent edifici barroc que té l'origen en el monestir de mercedaris que s'hi fundà el s. XIII. Podrem visitar l'església, el claustre i, en les dependències, el mausoleu de sant Ramon Nonat i una abundant col·lecció d'ex-vots molt característics.

EL PORTELL. Capella que s'erigí en record del suposat fill d'aquest poblet Sant Ramon Nonat.

IVORRA. L'església de Santa Maria documentada ja el segle XI i que ha estat reconstruïda diverses vegades. És en aquesta església on es produí el fet miraculós que hom coneix amb el nom de "Sant Dubte". La tradició diu que el 1010, quan el rector Mn. Bernat Oliver hi celebrava l'Eucaristia, en dubtà; aleshores el calze començà a sobreixir fins a tacar de sang els corporals de l'altar.

Des d'Ivorra farem el retorn a casa per la carretera que, passant per Calaf ens deixarà a Igualada a la carretera general i, per aquesta, a Barcelona.

Preu: 1.600 pessetes que comprèn el viatge, les visites, el dinar, que farem al restaurant MAGDALENA, de Sant Ramon, i la participació en el sorteig de llibres.

Sortirem a dos quarts de nou del matí del carrer de València, xamfrà Balmes.

No demoreu la vostra inscripció, si us plau.

Si som
els que
per la Justícia
seran molts els que
tindran Pau.

TORTOSA

Un gran teòleg enamorat de Catalunya

L'Església tortosina commemora el centenari de mossèn Manyà

TORTOSA.— L'Església catalana celebra aquest any el centenari de tres fills il·lustres, tres sacerdots d'altura intel·lectual i apostòlica, que varen néixer l'any 1884. Formen part d'aquella generació sacerdotal que enllaça el tradicionalisme català amb el romanisme del moviment de renovació litúrgica i religiosa contemporani. Són **Mn. Carles Cardó i Sanjoan**, fill de Valls, apòstol de la ploma; excel·lent pensador i periodista; elegant estilista i intel·ligent apologeta; fundador de la revista "La Paraula Cristiana" i "El Bon Pastor". —**Mn. Lluís Carreras i Mas**. Nat a Sabadell; continuador a l'Acadèmia Catòlica d'aquesta ciutat de la tasca de Sadà i Salvany; organitzador del primer Congrés de Litúrgia de Montserrat; orador brillant i publicista; amb un paper director en l'alta política eclesial catalana com a home de confiança del Cardenal Vidal i Barraquer. **Mn. Joan Bta Manyà i Alcoverro**, natural de Gandesa i fill adoptiu de Tortosa pels seus mèrits en la docència i com a estudiós i publicista de temes pedagògics, filosòfics i teològics.

A tots tres —a part dels homenatges locals— se'ls retrà un homenatge conjunt a nivell de l'Església catalana. A la tardor, la Facultat de Teologia de Barcelona organitzarà una jornada acadèmica, exposant llur ideari i la corresponent aplicació avui. L'Episcopat català ha encarregat al Centre d'Estudis Pastoral de Barcelona l'organització d'una jornada a Montserrat

per recordar la tasca apostòlica d'aquests tres sacerdots. Aquesta jornada ha estat pensada més bé de cara als sacerdots però estarà obreta a tots els membres del Poble de Déu.

El centenari del nostre mestre

La Fundació Manyà es disposa a ja molt de temps a commemorar el naixement del gandesà il·lustre i fill adoptiu de Tortosa. Des d'un bon principi hom plantejà la funció del Patronat de la Fundació: no havia d'assumir tots els papers i promoure totes les activitats d'una manera directa sinó més bé ser-ne l'animador i l'impulsor.

Aquest plantejament ha estat acollit amb una excel·lent predisposició pel Sr. Bisbe, pels Ajuntaments de Tortosa i Gandesa i per personalitats del món de la cultura de casa nostra. I no sols receptivitat als plantejaments de la Fundació sinó també creativitat autòctona que ha menat ja a la creació de comissions, a planejament d'activitats, que cada comissió organitza sota la seva iniciativa i responsabilitat.

Així Gandesa, —on pròpiament s'obrirà la commemoració centenària—, dedicarà el diumenge 4 de novembre com a jornada d'homenatge popular, que, sens dubte, per les personalitats invitades, tindrà un gran ressó.

L'Ajuntament de Tortosa i, en

concret, la Regiduria de Cultura, ha assumit amb entusiasme aquesta missió a nivell cívic i coordinarà les activitats d'un ventall d'entitats culturals tortosines. Aquesta comissió cívica programarà un calendari d'actes, dels quals hom pot anticipar: una o dues conferències, un acte d'homenatge popular, taules rodones de teologia, una visita a la Fontcalda, una missa a la Catedral...

El Bisbat dedicarà una Jornada Diocesana Sacerdotal, oberta també a tothom. Hi participarà, doncs ja ha acceptat l'invitació, el cardenal D. Vicente Enrique i Tarancón. I

l'"Escola de Teologia i Catequesi Dr. Manyà", que imparteix durant el curs les classes al Patronat, programarà per al primer trimestre l'exposició de les principals idees manyistes sobre pedagogia, filosofia i teologia. L'Associació de teòlegs catalans celebrarà les acostumades jornades anuals (27-29 de desembre) a Tortosa, tot just com homenatge al teòleg Manyà. Cada vespre hi haurà una taula rodona. El tema d'aquest any és "Les Esglésies particulars". La Fundació Manyà, a la tardor, editarà un opuscle sobre la vida i ideari de mossèn Manyà.

Cal esperar que siguin molts els tortosins que es sumin als actes que s'organitzaran. Des d'ara cada setmana la premsa local ens ambientarà amb la publicació de diferents articles que, com conjunt, voldrien presentar la figura de Mn. Manyà amb tota la seva riquesa d'home d'Església, d'estudiós a nivell de fondàries i d'enamorat dels valors culturals de casa nostra.

El Patronat de la
Fundació Manyà

PENSANT-HO BE

"Qui tot ho vol, tot ho perd"

Voler-ho tot és una mica massa. No voler res és massa poc. Quan no hi ha un ideal o una finalitat, no hi ha vida. Voler el necessari, ¿serà allò que és just? Però, ¿qui té discerniment o la mesura d'allò que és estrictament necessari pel desplegament harmònic i satisfactori de la pròpia vida? El problema és que "allò necessari" abasta un ventall molt ampli de realitats que, a més, pertanyen a molts diversos ordres. ¿Quin grau d'intel·ligència és necessari per a afrontar la vida raonablement? O ¿quin grau de benestar econòmic per no veure's bloquejat personalment i socialment? I, ¿si cap de les dues coses estan incloses en la nostra escala de valors? ¿Qui pot atrevir-se a formular el barem ajustat? ¿No hi ha ignorants molt assenyats i savis ben necis? ¿No hi ha persones adinerades humanament miserables i pobres autèntics senyors? Em sembla que preguntes i qüestions d'aquesta mena podrien formular-se fins l'infinit. La raó deu ésser que cap d'aquestes realitats té un valor absolut, i qui en té una, no per això ho té tot. En qualsevol ordre de l'existència, un resultat o una finalitat escaients a la persona humana o a la comunitat, s'acompleixen quan un nombre determinat de causes s'han conjurat harmònicament.

Normalment, però, i malhauradament, quan parlem d'ambició ens referim al desig desordenat de "coses" efímeres per naturalesa com diners, fama, poder etc., les quals, tanmateix, en el comú dels pobles gaudeixen de gran predicament. (La qual cosa prova que, en una certa mesura, deuen ser ben estimables). És aquesta ambició la que forneix la vanitat de tantes vanitats que neixen i moren després d'adulterar-se en l'afany ambiciós de la gran multitud. D'una persona senzilla i moralment neta, que juga el joc de la vida sense travetes ni cops de colze a al·tri, en diem una persona sense ambició. ¿I si resulta que ambiciona justament els béns més alts que ni l'arna ni el corc ni el temps poden destruir, i que l'eternitat acreix?

Hi ha qui intenta satisfer la fam de la pròpia ambició amb afany fins la guilladura

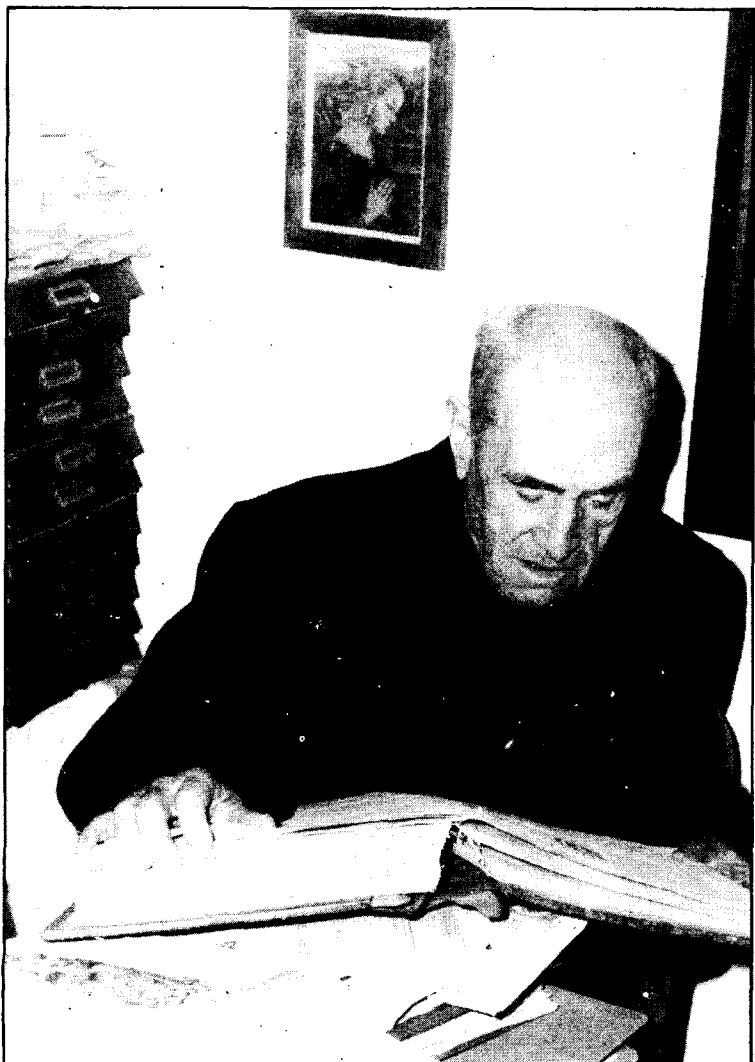
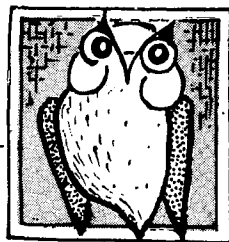
i amb esforç herculi porta folcs i ramades a fires i mercats, treballa, emmagatzema, tresoreja i fa forrolla, s'alia amb els roïns, s'acarnissa amb els dèbils, enganya els honestos, viu en desassossec, porta tribull a la família, i encara la seva ambició no té aturador. Es creu admirat i envejat, cosa que ben sovint és certa. Les grans coses, les bones i les dolentes també, tenen sempre el seu col·lectiu d'admiradors. És una complicitat si no innocent, inconscient. L'ambició àdhuc trobarà raons per a vantarse, sense adonar-se que motius ben nobles poden portar-nos a fer autèntiques ximpleries. Els muntatges de la gran ambició acaben malament perquè no són justos, ni ètics ni estètics, ni raonables ni estimats. L'Olimp està bé pels déus, però l'home hi fa el ridícul.

Aquesta és la grandesa i la viltat dels dictadors i dels imperis, l'èxit fugaç dels quals resta sempre abocat al fracàs estrepitos. Allò que a l'hora de la conquesta fou la seva glòria, esdevé la seva vergonya a l'hora de la llibertat i de la descolonització. Si, net d'ambició, el seu objectiu hagués estat promoure la llibertat, la justícia, les arts, la germanor i el benestar, haurien anat i tornat plens de glòria. Cap home es burla impunement d'un altre home, ni cap poble d'un altre poble. Hi ha una justícia immanent en totes les històries que, tard o d'hora, emergeix com la realització d'un judici anunciat.

L'home embogit d'ambició converteix els desigs en miratges, i, perdent el nord i el sentit de l'aventura humana, percaça l'impossible. La muralla d'aduladors i aprofitats que, mentre poden sucari-hi pa gràcies la seva avidesa, no li deixen veure i viure la realitat de les realitats. Quan el destí l'abati, seran les primeres aus rampinyaires i carronyeres.

Creieu-me, amics, les coses prometen més del què poden donar, i cap cosa no és tan bona com semblava abans de posseir-la.

Xesc Solià

GIRONA

Monsenyor Camprodon presidí el centenari de l'estada del poeta al Mont

“Mossèn Cinto recuperarà el català per a la comunicació amb Déu”

GIRONA.— El bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon, presidí el dia 8 de setembre l'Aplec extraordinari que se celebrà a la Mare de Déu del Mont amb motiu de commemorar-se el centenari de la vinguda de mossèn Cinto Verdguer a aquest santuari. L'aplec acollí alguns centenars de devots d'ambdues vessants del Pirineu.

Monsenyor Camprodon havia escrit uns dies abans que “Verdaguer posà el català a l'altura de les llengües literàries i fonamentà les bases perquè, en català, es pugui parlar de qualsevol tema acadèmic” i afegia: “Si parlem en català amb naturalitat i sense traves lingüístiques; si jo ara mateix puc escriure en català planerament, hem de donar-ne gràcies a mossèn Cinto”.

En aquest sentit, monsenyor Camprodon afirmava que “Verdaguer recuperarà la llengua per a la comunicació entre els homes i també per a la comunicació amb Déu: les seves poesies musicades han fet pregar Catalunya en pes”. Després el bisbe recordava que “al santuari del Mont, mossèn Verdguer va escriure versos i proses en les quals descriu i canta la bellesa,

els costums i les rondalles d'aquells indrets”.

La bella panoràmica del Canigó que es contempla des del Mont, “l'inspirà en l'elaboració del seu gran poema èpic en el qual fon la història i la llegenda del naixement de Catalunya”. El bisbe acabava dient que “pujarem al Mont a honorar el poeta i demanarem a la Mare de Déu que ens sentim del mateix arbre i sentim en nosaltres la saba d'aquest arbre”.

Trobat un pergami carolingi al Mont

El Vicari General de la Diòcesi de Girona, mossèn Xavier Xutglà, ha descobert casualment un pergami de l'època carolíngia que porta data de l'any 889. Es tracta, doncs, del pergami més antic d'aquest gènere que s'ha trobat fins avui a les comarques gironines.

El document es trobava guardat en un vell armari del santuari de la Mare de Déu del Mont que mossèn Xutglà estava ordenant amb motiu de la celebració dels actes del centenari de l'estada de mossèn

Cinto. De fet, és només un fragment del pergami original i ara mossèn Josep Maria Marquès, arxiver diocesà, l'està estudiant. En principi, sembla que es tracta d'una espècie de salvaconduït donat pel rei a alguna persona o institució de les nostres comarques. A l'arxiu diocesà ja existeixen dos altres pergamins d'aquesta mena que contenen privilegis concedits pel rei.

De fet, sembla que l'historiador Xavier Montsalvatge, ja havia descobert aquests pergamins quan deia que “en un santuari dels Pirineus Orientals, el nom del qual no dic per no estar-ne autoritzat”, n'hi havia vist uns dos-cents. Amb tot, ara només se n'han trobat uns vuitanta, el més interessant dels quals sembla ser el que hem comentat de l'any 889.

Aquest pergami serà exposat probablement l'any vinent a Girona amb motiu de commemorar-se la vinguda de l'emperador Carlemany a aquesta ciutat. De fet, serà una de les poques peces autèntiques que es conserven d'aquella època.

M. Caballé

GIRONA

Dos capellans gironins escriuen dos volums històrics

GIRONA.— Dos capellans gironins han escrit dos treballs d'investigació històrica molt interessants, que han estat publicats per la Diputació. El primer d'ells pertany al canonge, Doctor Josep Calzada i Oliveras, i tracta de les pintures romàniques trobades casualment fa un parell d'anys a l'església parroquial de Sant Tomàs de Fluvià.

Aquestes pintures ocupen bona part de l'absis, la meitat de la volta i algun tram de paret. Les de l'absis estan presidides per un magnífic Pantocràtor i foren tapades per una capa de calç des de començaments del segle XVIII en què es recomanava utilitzar aquest producte per millorar l'higiene dels temples.

Les pintures de la volta tingueren més sort, si bé a principis de segle també desaparegueren dels ulls de la gent. Llavors es construí una falsa volta a tot el llarg de la nau, més baixa que la primitiva. No queda cap document que expliqui la raó d'aquestes estranyes obres.

El resultat de totes aquestes operacions ha estat que les pintu-

res de Sant Tomàs hagin arribat als nostres dies bastant deteriorades. Per això ha calgut realitzar un important treball de restauració i conservació en aquests últims mesos, però malgrat tot es tracta d'unes pintures molt interessants de l'època romànica.

El doctor Calzada explica que existeixen tres grans temes en les pintures de Sant Miquel, similars als de totes les pintures de l'època, és a dir, dels segles XII i XIII. Aquests temes són el de Déu, (Pantocràtor), el dels Ancians i el de la Història de la Salvació (Vell i Nou Testament).

L'autor del llibre creu que pertanyen al corrent franco-bizantí i no al italo-bizantí com es dona en altres esglésies. Afegeix que l'artista “no era un pintor de menor abast, sinó un artista que superà la mediocritat d'aquest moment del corrent franco-bizantí”. Per altra part, a Sant Tomàs de Fluvià també s'hi troba una tècnica del color millor que en les pintures romàniques del seu grup o corrent estilístic que hi ha a les terres gironines.

El Doctor Calzada afirma que “el pintor de Sant Tomàs no és un pintor rústic sinó dotat de tècnica i a més, erudit com ho confirma la caligrafia de les inscripcions”. Malauradament no es coneix el seu nom ni s'ha pogut identificar amb cap altre. El canonge gironí acaba afirmant que “la importància de les pintures de Sant Tomàs de Fluvià és extraordinària, primerament per la seva extensió i nombre de temes que s'han trobat, i, en segon lloc, per les característiques i peculiaritats que presenten”.

Les lluites entre les Preses i el monestir de Sant Benet de Bages

L'altre llibre escrit per un capellà gironí és el que es titula “Les Preses i el monestir de Sant Benet de Bages”. L'autor és mossèn Joan Pagès i Pons, rector actual de la parròquia de les Preses qui en els últims vint anys ha anat escorcollant els arxius de Montserrat, Corona d'Aragó, Catedral de Girona, etc., buscant tota mena de documents i dades.

La primera notícia escrita que és té del poble de les Preses és una escriptura signada pel noble de Bésalú, Elionardis, qui donava l'aloeta de les Preses a la seva segona esposa, Ricardis. Era l'any 922 i en el document es diu clarament que la vila, anomenada Preses, passa a propietat de l'esmentada senyora. Ara bé; quaranta anys després Ricardis feia donació d'aquesta propietat a la comunitat naixent de Sant Benet de Bages, ja que era una persona molt religiosa. Poc després ja començaren les polèmiques i plets sobre els drets i delmes de la vila de les Preses. Primer fou el comte de Bésalú, Sunifred, qui s'apropià de l'esmentada aloeta.

Després, l'any 1198 el Sant Pare de Roma hagué d'intervenir per a confirmar les possessions del monestir que havien estat posades en quarantena pels vescomtes de Bas. A mitjan del segle XIV estallà una altra polèmica amb el bisbe de Vic i dos segles més tard amb la Universitat olotina que s'acabà ja amb l'extinció definitiva del mateix cenobi de Bages.

I és que les possessions terrenals dels monjos, bastant extenses, eren lògicament cobejades pels nobles i bisbes. Aquestes cobejances es convertiren, per exemple, en el segrestament dels fruits que produïa anualment el bosc de les Preses, anomenat de Malatosquera, pels consellers d'Olot.

Llavors l'ajuntament de les Preses denuncià els fets a l'abat de Sant Benet, fra Gregori Bovers, qui reclamà la intervenció reial en el ple. El rei nomenà delegat el Tinent Corregidor de Bésalú el qual va procurar escoltar les raons d'uns i altres, signant-se finalment una concòrdia el 30 de març de 1791. Amb tot, el plet no es resolgué mai d'una manera decisiva. Solament “l'extinció del monestir amb la consegüent desaparició del senyoriu al·lodial de les Preses i d'altres llocs posà fi al conflicte”, escriu mossèn Pagès. Era l'any 1835, any de la famosa Llei de desamortització de béns eclesiàstics de Mendizábal i començava una nova etapa de la història d'Espanya.

M.C.

VIC

EL Bisbat de Vic reestructura els seus arxiprestats

VIC.— El proper 1 de novembre començarà a vigir la nova estructuració dels arxiprestats de la nostra diòcesi. Així ho determina un decret, publicat en el "Butlletí Oficial del Bisbat", segons el qual el Dr. Josep M. Guix, tenint en compte la realitat geogràfica, sociològica i de treball pastoral de la diòcesi, i atès que el Consell Presbiteral ha donat el seu vot favorable, aprova la documentació presentada pels Vicaris Episcopals sobre la reestructuració dels actuals arxiprestats i estableix que es porti a terme. Alhora aprova l'Estatut de l'arxiprest, que tracta de la seva elecció i de la seva missió.

Des de temps que es veia la necessitat d'una nova configuració arxiprestal, ja que l'actual no responia a les directrius del Concili Vaticà II, i ara, després d'un estudi conscienciós, ha cristal·litzat en la divisió que podeu observar en el mapa que encapçala aquestes línies.

Des de molt antic la diòcesi és organitzada en arxiprestats, és a dir, en grups de diferents parròquies o comunitats que s'uneixen per motius de veïnatge o per característiques comunes. El Concili Vaticà II recull aquest sistema d'organització eclesial, però l'actualitza, i el nou Codi de Dret Canònic canalitza jurídicament la doctrina conciliar deixant un ample marge al dret particular.

Quin és l'enfocament que en dona el Concili Vaticà II? Hom pot resumir en aquestes paraules: l'arxiprestat és una unitat bàsica de pastoral de conjunt del seu territori, és a dir, l'àmbit que permet millor una col·laboració entre persones, parròquies, moviments, associacions i serveis, i alhora un assoliment conjunt i harmònic de l'acció missionera, de l'acció catequètica i de l'acció celebrativa, les tres dimensions bàsiques de tota comunitat eclesial.

Des d'aquest punt de vista, hom podia adonar-se que, amb la confi-

guració que fins ara ha tingut el bisbat de Vic, els arxiprestats no podien assumir pràcticament, per les poques parròquies que agrupaven, la funció expressada anteriorment. De fet, l'experiència ja havia fet que s'organitzessin plans de pastoral, serveis i trobades a partir d'agrupacions d'arxiprestats.

Criteris que s'han tingut en compte

De cara a la millor configuració arxiprestal del bisbat, s'han tingut en compte també uns quants criteris que, en síntesi, són aquests: a) comptar amb les circumscripcions civils, b) respectar l'evolució espontània que ja s'ha anat donant, i c) agrupar en cada arxiprestat un nombre mínim imprescindible de recursos humans i un àmbit prou ampli d'atenció i de problemàtica.

Els nous arxiprestats

La diòcesi, fins ara, era dividida en disset arxiprestats, quedarà dividida així:

1. ARXIPRESTAT DEL RI-POLLÈS. Comprèn les parròquies i centres comunitaris que pertanyien als antics arxiprestats de Camprodon, Abadesses i Ripoll.

2. ARXIPRESTAT DEL TER-COLLSACABRA. Comprèn les parròquies dels antics arxiprestats de Corcó, Manlleu i Torelló.

3. ARXIPRESTAT DEL LLUÇANÈS. Comprèn les parròquies dels antics arxiprestats d'Olost i de Prats de Lluçanès.

4. ARXIPRESTAT DE VIC. Comprèn les parròquies de Vicciutat i algunes parròquies del seu redol.

5. ARXIPRESTAT DE GUILLERIES - CONGOST. Comprèn les parròquies dels antics arxiprestats de St. Hilari Sacalm, Taradell i Centelles i alguna de les parròquies que pertanyien a l'arxiprestat de Vic.

6. ARXIPRESTAT DEL MOIANÈS. Comprèn les parròquies de l'antic arxiprestat de Moià i alguna de les parròquies que pertanyien a l'arxiprestat d'Artés.

7. ARXIPRESTAT DEL BAGES - NORD. Comprèn les parròquies de l'antic arxiprestat d'Artés i algunes parròquies que pertanyien a l'arxiprestat de Manresa-nord.

8. ARXIPRESTAT DE MANRESA. Comprèn les parròquies de Manresa-ciutat i algunes parròquies del seu voltant.

9. ARXIPRESTAT DEL BAGES - SUD. Comprèn les parròquies de l'arxiprestat de Manresa-sud.

10. ARXIPRESTAT D'ANOIA-SEGARRA. Comprèn les parròquies dels antics arxiprestat

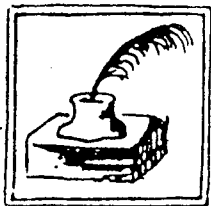
Criteris de pastoral, geogràfics i sociològics han determinat els canvis

d'Igualada i de Calaf.

Si es vol saber exactament les parròquies que pertanyen a cada arxiprestat, hom pot consultar el

Butlletí Oficial del Bisbat de Vic dels mesos agost-setembre d'enguany, el qual reporta la llista completa.

IMPROMPTU

Adéu, Lola Anglada

El diari ens ho ha fet saber, concisament, fredament: La Lola Anglada ha mort. Reposa en pau, estimada Lola Anglada, perquè després de tants anys de tasca ininterrompuda, infantment il·lusionada, mereixies el teu repòs.

Ja no veurem nous dibuixos teus plens de figures gràcils, rinxolades, d'infants com angelets, de joves i de noies en fons de paisatges fantasiosos reflectin les realitats que ens envolten.

Perquè has sabut, al llarg de la teva dilatada existència assolir això que és tan difícil: crear bellesa, fer que el nostre esperit es complagui contemplant la meravella que l'estre poètic dictava al teu llapis enjogassat.

Gràcies, Lola Anglada per tot el que ens has donat. Reposa en pau.

Oriol Camps

700 anys de devoció mariana al santuari de Rocaprevera

TORELLÓ.— És una data veritablement important en la història del nostre Santuari de Rocaprevera, la que enguany recordem i celebrem: Els set-cents anys de devoció mariana. Aquest fet dóna testimoni de com els cristians de Torelló, des de fa molts anys, per a viure l'Evangeli de Jesús i seguir el seu camí, es fixen en Maria la seva Mare, i confien en la seva bondat i la seva ajuda.

En el transcurs de set-cents anys, l'ensenyament de Jesús de Natzaret, no ha pas canviat, és el mateix. El curs del temps, però, sí que ha afectat fortament l'home i el seu entorn socio-cultural. Aquests han sofert un canvi verita-

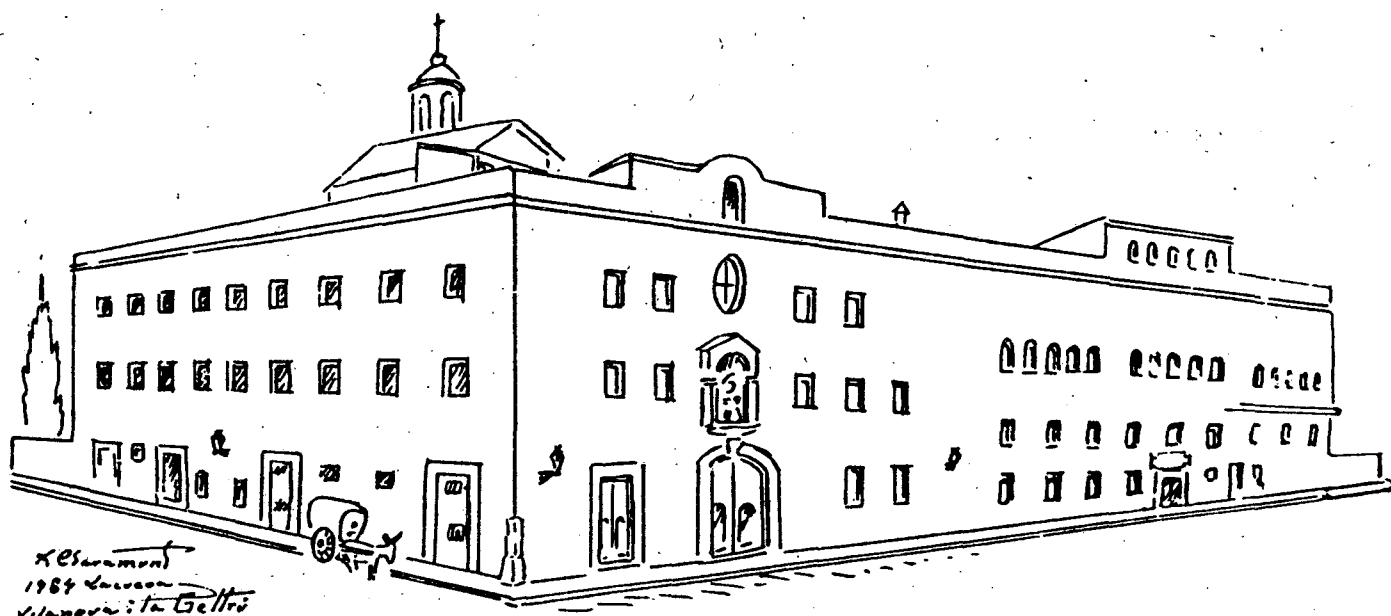
ble i de moltes conseqüències. Els principals agents d'aquest canvi són: La tècnica moderna, la societat de consum, la secularització, el pluralisme, etc... Són tota una sèrie de fenòmens socio-culturals que estan influïnt i marcant fortament l'home dels nostres dies.

El Concili Vaticà II ens va fer un advertiment realista: "És un deure permanent de l'Església escoltar a fons els signes del temps present i d'interpretar-los a la llum de l'Evangeli" (Constitució sobre l'Església en el món d'avui, 4). Els creients en Jesús, per tant, ens cal estudiar, assumir i tenir molt present tots els condicionaments actuals per a viure, manifestar i trans-

metre l'Evangeli al món d'avui. Aquesta és, doncs, la nostra tasca i la nostra gran responsabilitat.

La Verge a Rocaprevera continuarà, de seguir, guiant-nos vers el seguiment fidel i senzill de Jesús encara que sigui en uns nous condicionaments. Necessitem de la seva protecció potser més que set-cents anys endarrera. Pugem a Rocaprevera el 1984 per a demanar-li que no tinguem por d'obrir-nos a un diàleg constant amb el món d'avui i de viure joiosament la nostra identitat cristiana, fonamentada com sempre en la Fe, en l'Esperança i en l'Amor.

Mn. Salvador Mundó i Roviró

125 anys del Monestir i l'Escola de la Divina Providència a Vilanova i la Geltrú

VILANOVA I LA GELTRÚ. — Fa més de cent anys, una religiosa humil i desconeguda, fundava monestirs a Catalunya, sota l'advocació, per a ella molt expressiva i estimada, de la Mare de Déu de la Divina Providència, i sota el guiatge de sant Francesc i santa Clara d'Assís, ja que la nova família religiosa havia de pertànyer a l'Orde franciscà. Aquesta monja era Sor Teresa Arguyol, filla de Sarrià, de Barcelona.

Pocs anys després de la fundació del primer monestir, que tingué lloc a Gràcia, l'any 1849, les germanes de la Divina Providència vingueren a aquesta ciutat de Vila-

nova i la Geltrú — ara fa 125 anys — i sembraren la petita llavor que els és pròpia: la de la pregària, en la seva dedicació a la vida monàstica i contemplativa, i la de l'ensenyament cristià a la infància llavors més abandonada: la de la classe obrera i la dels pobres, en l'escola anexas al monestir.

Des de llavors, les filles de Sor Teresa Arguyol han procurat realitzar la seva acció espiritual i pedagògica en bé de la població, amb fidelitat a la vocació i a l'esperit de la seva fundadora.

Perquè aquesta fidelitat creixi i es perfeccioni més i més, les monges de la Divina Providència volen

aprofundir-la tot revivint els seus orígens. El coneixement de la Fundadora, l'apropament humà i espiritual a ella i a les primeres germanes, que plantaren amb sacrifici aquest arbre a Vilanova, els hi ajudaran. L'Església del Vaticà II exhorta a fer-ho en dir que "s'han de conèixer i observar fidelment l'esperit dels Fundadors i els fins propis".

Però, d'aquest afany de renovació en volen fer participants a les alumnes i professores de l'escola, als pares i familiars de l'alumnat, als amics i benefactors de la comunitat religiosa, a les antigues alumnes i a tots els vilanovins en

general. Per això conviden cordialment a tots a voler conèixer l'obra de Sor Teresa Arguyol, per tal d'agrair a Déu els beneficis rebuts durant aquests 125 anys de gràcia.

Perfil humà i espiritual de Sor Teresa

A través dels documents que es posseeixen, es pot copsar amb força exactitud el caràcter i personalitat de Sor Teresa Arguyol.

Era de talent natural i de gran decisió; actuava amb gran tenacitat i constància, i no l'espantaven

les dificultats.

Passava amb gran facilitat de l'activitat més intensa i esgotadora a la més profunda abstracció i contemplació, i també al contrari. En la tenacitat que va mostrar en la lluita per aconseguir el seu propòsit de donar a l'Església una nova fundació, s'hi veu no solament la força de la inspiració rebuda de Déu, sinó també una clara oposició als nombrosos abusos que es cometien el seu temps en la societat, en l'Església, en la vida religiosa; una manifesta reacció contra la situació política, que atacava la Religió i, especialment, la vida monàstica.

URGELL

Hom pensa ampliar el Museu Diocesà de la Seu d'Urgell

LA SEU D'URGELL. — Un total de 6.578 persones han visitat el Museu Diocesà de la Seu d'Urgell durant els dos mesos d'estiu, juliol i agost, exactament 2.336 el juliol i 4.242 durant l'agost. En relació al mateix període de l'any 1938 aquestes xifres suposen un 20% menys de visitants. Les dades del 1938 són de 2.902 visitants el juliol i 5.416 a l'agost, total 8.318. Aquesta estadística ha estat facilitada pels serveis de la mateixa institució.

Mn. Albert Vives, Director del Museu i Vocal de la Comissió diocesana per al patrimoni artístic, ens ha explicat l'origen del Museu diocesà. L'any 1957 un grup de ciutadans, amb la denominació d'"Amics de la Ciutat" van preparar una exposició de les obres d'art custodiades aleshores en la sala capitular de la catedral. El mateix any això va donar peu a la constitució de l'actual Museu i al nomenament de la primera Junta. L'any 1975 va ser ampliat el Museu amb l'església romànica de Sant Miquel, recentment restaurada.

Durant els anys 1960-70 hi va haver una acusada emigració de les comarques de muntanya. La Comissió per al Patrimoni Artístic vetllà la custòdia de les obres d'art que restaven en un semiabandó en els pobles. D'aquesta forma el Museu es va anar enriquint amb més d'un centenar de peces noves, obres dels segles X al XVIII. En la secció documental cal ressaltar el "Beat de Liébana" i una Butlla del Papa Silvestre II, del s. X, en papirus. Una rica orfebreria, la col·lecció de teixits orientals, les imatges romàniques i gòtiques, la pintura mural i sobre taula — entre aquestes el "Retaule d'Abella" — completen el museu més important del Pirineu, bressol de la Catalunya històrica.

En aquests moments hom pensa en una futura ampliació del Museu a les dependències de l'adjunt Deganat, on s'hi han realitzat obres de reatauració, que en aquest moment estan paralitzades.

Antoni Mirabet

TARRAGONA

Finestral de la Caritat de Tarragona

Encara que les aportacions rebudes, no han cobert la totalitat dels casos fins ara proposats, segueixen venint a Caritas les peticions de persones, amb casos d'extrema necessitat.

n.º 467.- Matrimoni amb un fill petit, tenen ja la citació de desnonament, per no haver-se de quedar al carrer pagar part del deute, necessiten amb urgència 23.530 ptes.

N.º 468.- Matrimoni amb cinc fills en edat escolar, els pares estan en atur tots dos. Durant el curs els fills estaven a mitja pensió, però el menjador escolar durant l'estiu està tancat, això agreuja sensiblement la situació d'aquesta família. Per fer front a les necessitats més elementals i bàsiques, necessiten 25.000 ptes.

N.º 469.- Mare amb dues filles, per poder entrar en la Seguretat Social, treballa a hores, ha de pagar tots els rebuts endarrerits. Per fer front a aquest deute, necessita 30.000 ptes.

Caritas agraeix altra vegada la generositat dels donants que fa possible alleugerir les necessitats més urgents d'aquestes famílies. Les aportacions poden fer-les a Avinguda Prat de la Riba, 35. TARRAGONA.

Finestrall
de la
Caritat

Comença un nou curs

Aquests dies la mainada comença un nou curs. És el retorn al col·legi després de les vacances: carteres, estoigs de llapis amb la punta ben afilada llibres nous...

Tot dona il·lusió a llur vida.

No obstant algunes —massa— famílies no podran fer front a aquestes despeses perquè, entre altres coses, no tenen ni tan sols per pagar el lloguer o els rebuts de l'aigua i de la llum, fins i tot no poden fer tres menjades al dia. I això passa en les nostres ciutats, al nostre costat, tan a prop i tan lluny a la vegada.

¿Som conscients de tot això?

261.- Matrimoni amb dos fills de 6 i 4 anys. Necessita 28.000 ptes per evitar el desnonament.

262.- Esposa abandonada del marit amb quatre fills petits. Li cal liquidar deutes d'alimentació que pugen 20.000 ptes.

263.- Cap de família en atur, amb una nena de dos anys. Té pendents rebuts de llum per un import d'11.439 ptes.

264.- Peó de la construcció malalt, amb cinc fills, el gran de 15 anys deficient mental, el petit de 3 anys. Té deutes per valor de 25.000 ptes.

265.- Mare amb dos fills de 13 i 9 anys. Per malaltia s'ha endarrerit en el lloguer. Li falten 23.000 ptes.

266.- Cap de família malalt. Té cinc fills en edat escolar. Per comprar una rentadora li falten 29.000 ptes.

267.- Viuda, amb dos fills, el gran de 19 anys, malalt crònic i el petit de 16 anys. Esperant cobrar la pensió necessita 20.000 ptes.

268.- Matrimoni amb dos fills de 2 anys i set mesos. El pare sense feina. Necessita 22.600 ptes per lloguers endarrerits.

269.- Esposa separada del marit, amb quatre fills de 12 a 2 anys. S'ha endarrerit en el lloguer i aliments dels nens en 30.000 ptes.

270.- Senyora gran i sola, ha estat operada. Té deutes que liquidaria amb 23.000 ptes.

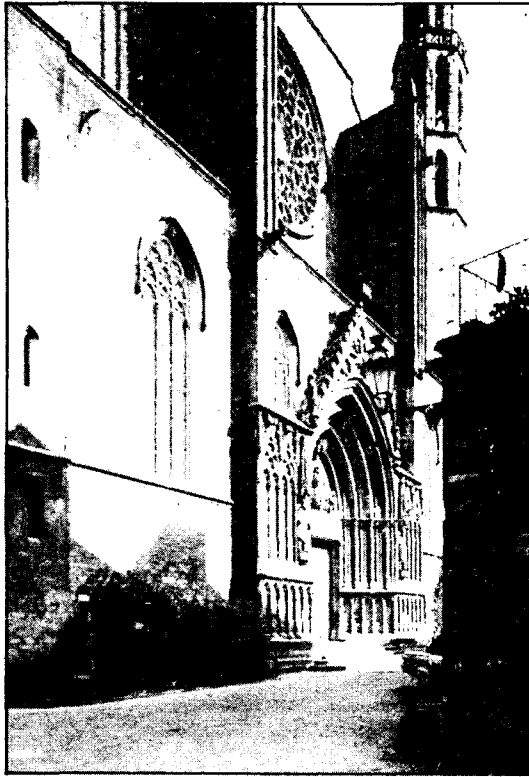
271.- Mare amb dos fills de 14 i 8 anys, aquest darrer subnormal profund. Li calen 15.000 ptes per a alimentació.

272.- Per causa de l'atur, un matrimoni amb dos fills de 4 i 2 anys s'han endeutat. Els cal liquidar els deutes que pugen 32.575 ptes.

273.- Senyor gran i malalt. Té en tràmit una petita pensió. Mentrestant necessita 10.500 ptes.

274.- Peó en atur. No troba feina. Té quatre fills de 8 a 1 anys. Li calen 30.000 ptes.

Preguem els nostres lectors que vulguin col·laborar amb CARITAS, adreïn els seus donatius a: CARITAS DIOCESANA, Plaça Nova 1, Telèfon 301 35 50 Barcelona-2.

L'Església clandestina a Catalunya durant la guerra civil

No em cansaré de dir i de repetir que, de tots els aspectes de la guerra civil espanyola (militar, polític, diplomàtic...), el religiós continua essent el que suscita reaccions més apassionades i desorbitades, perquè és encara el menys estudiat seriosament. Per això cal rebre amb satisfacció i agraïment l'esplèndid treball d'Albert Manent i Josep Raventós⁽¹⁾. Cal saludar-lo amb el primer estudi sistemàtic, objectiu i complet sobre l'Església a Catalunya durant la guerra civil. És, ja en néixer, una obra clàssica, que sens dubte quedarà com a definitiva. Segurament que hi haurà detalls a afegir o a precisar (una de les virtuts de llibres com aquest és la d'actuar com a catalitzador de records i suscitar aportacions de part dels lectors), però en el seu conjunt no cal pas esperar que se n'escriui cap de millor.

S'havien publicat moltes obres i articles, sempre interessants, encara que de vegades la mateixa proximitat als fets no permetia la desitjable objectivitat. El tema més tractat fins ara havia estat el de les víctimes de la persecució. Els nostres autors també en parlen, en fixen el volum exacte i, com no podien deixar de fer, refuten "la fal·làcia de les esglésies convertides en fortaleses dels sublevats" (motiu que alguns, encara avui, persisteixen a invocar per mirar de justificar les matances i els incendis); però el tema principal del seu estudi és la vida de l'Església a Catalunya republicana. Sobre aquesta matèria teníem també nombroses informacions, però isolades, fragmentàries, desordenades i no sempre prou controlades. Totes elles, i moltes d'altres recollides pacientment en documents inèdits, cartes i entrevistes (algunes amb persones ja desaparegudes, i per això especialment precioses) les vèiem sistemàticament exposades en l'excel·lent marc historiogràfic d'aquest volum. Han aprofitat, per a reconstruir la situació històrica de cada moment, els estudis que en aquests darrers anys han dedicat alguns historiadors a l'aspecte religiós de la guerra civil, o a alguna de les qüestions que s'hi relacionen, i també la documentació inèdita a la qual han pogut tenir accés (arxius Vidal i Barraquer⁽²⁾, Torrent, Bosch i Gimpera, Bellido i Golferichs, etc.).

Defecte molt freqüent en els records de la persecució o de les activitats pastorals fins ara publicats és l'absència de la necessària referència

cronològica. No podem valorar degudament la celebració d'una missa clandestina, o la distribució de la comunió, si no es precisa a quina època succeïa. Recordo que Mn. Sanabre, tot obrint el seu Martirologi de la diòcesi barcelonina, em deia que el més important d'aquell llibre era la gràfica del final, amb la distribució per mesos dels sacerdots assassinats, on es veia claríssimament que quasi tots havien perdut la vida en els tres primers mesos. Manent i Raventós distingeixen molt bé, en capítols successius, la tremenda persecució de l'estiu del 1936, els inicis del culte clandestí des de la tardor del 36 fins a l'empresonament del bisbe Irujo (desembre d'aquell primer any), l'expansió de l'Església clandestina durant els primers mesos de 1937, el gran tombant que suposen els fets de maig del 37, amb la derrota dels anarquistes, els grans esdeveniments militars que són la batalla de Terol i la de l'Ebre (condicionants de la política religiosa de la República, i també de la política diplomàtica del Vaticà) i, finalment, la situació de les darreries de la guerra, amb els darrers esforços tant del govern com d'alguns catòlics catalans per restablir el culte públic i normalitzar la vida de l'Església. És en aquesta periodització que s'inscriuen els nombrosos fets referits en aquest llibre.

En conjunt, i sense triomfalismes, bé podem dir que és una òptica històrica d'un temps dramàtic, però alhora gloriós, de la nostra Església. En continuarem parlant.

Hilari Raguer

1. Albert Manent i Segimon - Josep Raventós i Giralt, *L'Església clandestina a Catalunya durant la guerra civil (1936-1939)*. (Els intents de restablir el culte públic). (Biblioteca Serra d'Or, 48). Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1984. 299 pàgs.

2. Sigui'm permès de fer pietosa memòria del senyor Josep Mª Vidal-Barraquer, mort mentre s'imprimia aquest llibre.

Ell i els seus germans, nebots del cardenal Vidal i Barraquer i custodis del seu arxiu, a més de promoure l'edició, a càrrec de M. Batllori i V.M. Arbeloa, dels anys de la República, han volgut també fer conèixer el que fa a la guerra civil.

SOLSONA

Renovació del Consell del Presbiteri

SOLSONA.— El Consell del Presbiteri del bisbat de Solsona s'està renovant aquests dies d'acord amb allò que disposa el decret promulgat pel Dr. Moncadas el passat dia 5 de maig.

Què és el Consell del Presbiteri? Una mena de senat de capellans que ajuden el bisbe a portar el bisbat. Hi accedeixen per una triple via: per raó del càrrec, per elecció directa i per designació episcopal. D'aquest consell d'ara el senyor bisbe, segons el nou codi de dret canònic, n'haurà d'elegir els seus consultors.

El Consell del Presbiteri, juntament amb el Consell Diocesà de Pastoral que també és en camí de constituir-se en un futur no molt llunyà, són els organismes suprems de la nostra Església diocesana. Alegrem-nos d'aquest dinamisme de la nostra comunitat. Preguem perquè hi hagi tot l'encert en la formació dels dos consells esmentats i disposem-nos des d'ara a secundar-los.

Un bon record de l'aplec del Miracle

SOLSONA.— Qui vulgui tenir un bon record de l'Aplec del Miracle celebrat en aquest santuari del Solsonès el dia 11 de juny, dilluns de Pentecosta, només cal que adquireixi el suplement del butlletí "Església de Solsona", corresponent als mesos de juliol-agost, n.º 502. És un opuscle molt ben presentat, amb el cartell anunciador de l'aplec a la portada i amb fotografies i gràfics a l'interior. Consta d'una seixantena de pàgines. Conté els apartats següents: Presentació, homilia del senyor bisbe, pregària dels fidels, cartes i parlaments de l'assemblea, crònica de la jornada i conclusió, a més de notes sobre les delegacions diocesanes. Com deïem, un bon record d'aquell memorable aplec. Preu de l'exemplar: 200 ptes. Demandes: Secretaria General del Bisbat - Solsona (Lleida), tel. (93) 811 06 19.

El poble restaura l'església de La Salsa

LA SALSA (OGERN).— L'església romànica de La Salsa (XI-XII), l'antiga parròquia d'Ogern, ha estat totalment restaurada i el bisbe Miquel de Solsona es disposa a beneir-la de bell nou, en una gran festa, el dia 16 de setembre. És una bona notícia. I ho és més encara, perquè és tot el poble que sota les ordres del senyor Ramon Armengol n'ha estat el restaurador. Hi ha hagut, és cert, un ajut important de la Generalitat de Catalunya, però hi ha hagut, sobretot, la voluntat d'una gent que no podia permetre que la seva casa pairal cristiana s'acabés d'enfondrar, perduda dalt la serra. Les 642 hores de treball gratuïtes que hi han esmerçat. No desitjaríem sinó, per dir-ho amb una mica de salsa, que la restaurada església de La Salsa fos símbol i signe de tot un renaixement religiós i cultural d'aquesta comarca de l'Alt Solsonès on, de fa temps, s'ha creat "L'Agrupament Baixa Ribera Salada" que comprèn els pobles d'Altés, Castellar, Ceuró, Montpol i Ogern. Endavant i fora!

BURGOS

Curset organitzat per les Franciscanes Missioneres de Maria

La justícia construeix la pau

BURGOS.— Les Franciscanes Missioneres de Maria, institut religiós de vanguardia, estès per tot el món, ha organitzat per les seves religioses i a nivell estatal, un curset per estudiar i aprofundir el tema de la justícia i la pau en el món contemporani.

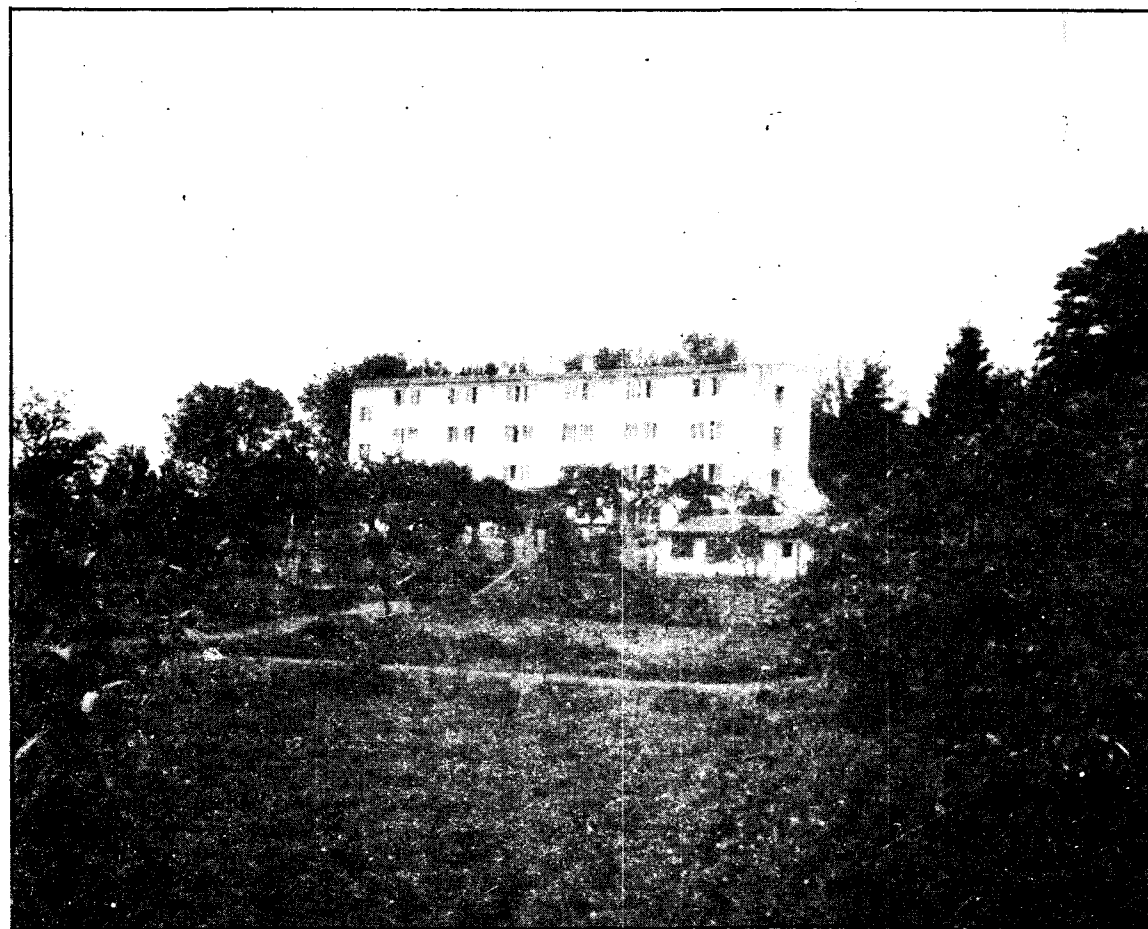
Ha dirigit el curset el jesuïta, pare Manuel Alcalà, i les jornades d'estudi tingueren lloc en la casa de camp de la pròpia institució, de Villimar, província de Burgos.

De la comunitat franciscana de Barcelona assistiren les religioses Núria Riera i M.ª Àngels Riu.

La temàtica del curs fou: pau i política i pau i pacificació.

Preguntada sor Núria Riera sobre què pot fer un religiós per la pau en el món, contestà: "Tots tenim obligació a construir la pau en la mesura de les nostres forces, units sempre en l'esperança. Els religiosos ens cal entendre i aprofundir les realitats del món, a la llum de l'evangeli. Jesús va començar i acabar amb la pau: en néixer, els àngels anunciaren la pau als homes, i després de mort i ressuscitat, s'aparegué als seus anunciant-los la pau".

Les Franciscanes Missioneres de Maria han estudiat els documents de tots els episcopats del món que han tractat últimament de la justícia i de la pau. Aprofundiren particularment el document, "La justícia construeix la pau" dels bisbes alemanys. S'espera que

La casa de camp de Villimar, on tingué lloc el curset sobre Justícia i Pau.

en una data propera, els bisbes espanyols redactin també un document sobre la justícia i la pau", diu sor M.ª Àngels Riu.

Durant el curset, que durà cinc dies, es va tractar també de la

importància de la incidència dels mitjans de comunicació en l'opinió pública. "Cal que els religiosos i religioses sapiguem distingir la informació objectiva i verídica de la tendenciosa, sectària i sensa-

cionalista", comenta sor Núria Riera.

La projecció de diversos films, amb posteriors comentaris, arrodoní l'estudi d'aquestes jornades de Villimar que les Franciscanes Missioneres de Maria organitzen cada any per posar-se al dia sobre els problemes que més angoixen el món actual.

F.G.

MADRID

5.000 espanyols
estudien teologia
per correspondència

MADRID.— A uns vuit mil s'eleva el nombre de les persones matriculades als cursos de teologia per correspondència que imparteix l'Institut Internacional de Teologia de Distància, amb seu a Madrid. D'elles, uns cinc mil són espanyols. L'Institut ha posat la Teologia a l'abast de tothom, fent compatible el seu estudi amb qualsevol treball o lloc de residència. Una quarta part dels alumnes de l'Institut són seglars, els quals cada vegada en major nombre s'interessen per adquirir una sòlida formació religiosa.

En els seus onze anys d'existència, aquest Institut espanyol s'ha fet internacional i compta amb alumnes de tota Hispanoamèrica i altres països del món. Té delegacions a Colòmbia, Veneçuela, Equador, Mèxic i Hondures, i compta amb centres associats a Xilè i Uruguai. El major percentatge d'alumnes continua constituint-lo les religioses, incloses algunes missioneres que segueixen els cursos des de països africans.

L'Institut imparteix un curs fonamental bàsic de teologia, pensat per a quatre anys. Per a qui desitgi una formació més elemental, existeix un "curs nuclear", que pot fer-se en un sol any i en el qual s'ofereix a l'alumne una selecció del que és essencial de la teologia. Per als que solament estan interessats en una àrea específica de la Teologia, l'Institut té programats cursos monogràfics, realitzables en un any, d'Esriptura, Moral, Cristologia i Església. Hi ha també un complet pla d'estudis de tres anys sobre Litúrgia. Les possibilitats són, doncs, molt diverses i adaptades a les diferents necessitats de l'alumne.

Hace tiempo que lo pensabas.
Ahora es la gran oportunidad.
Aprende catalán.

Digui, digui...

Un curso multimedia TV, radio, prensa,
libros, videos, cassetesCon la colaboración del
Consejo de Europa

Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

BEATIFICACIÓ DE SOR ISABEL
DE LA TRINIDAD
VIATGE A ROMA

Amb motiu de la beatificació
de la carmelita
Sor Isabel de la Trinidad
Del 19 al 27 de novembre
del 1984

INFORMACIÓ I RESERVES:
SANTUARI
Pare PERE MARTORELL
Missions, 1 Tl. (973) 26 80 38

LLEIDA

PARES CARMELITES
Pare GABRIEL BELTRAN
Diagonal, 424. Tel
(93) 217 42 14

BARCELONA

PARES CARMELITES
Pare ENRIC CAMPS
Assalt, 11 Tel (977)
23 73 12 - 23 73 00

TARRAGONA

PARES CARMELITES
Pare LLUÍS ROMAGOSA
C/ St. Miquel, 44. Tel
(93) 389 16 59
BADALONA

EQUADOR

La comunicació, analitzada a la llum de la teologia

QUITO (Equador).— S'ha celebrat a aquesta ciutat, del 24 al 28 d'agost, l'Assemblea General de l'Associació Catòlica Latinoamericana per a la ràdio i la televisió, UNDA-AL, que ha congregat uns 40 representants d'una dotzena de països, per reflexionar sobre "la comunicació i participació".

A més de nombroses sessions de treball en grups i en reunions plenàries, s'han presentat dues ponències, una a càrrec del pare Alberto Múnera, S.J., sobre "La participació i la comunicació des de la perspectiva eclesial i teològica", i altra que desenvolupa Raquel Salinas, investigadora de la comunicació sobre "Polítiques de comunicació: l'anella que manca a l'Església".

L'Assemblea elegí Washington Uranga, periodista que realitza la seva tasca professional en la premsa i televisió argentines, com a nou president de UNDA-AL i al P. Nereu de Castro Teixeira com a vicepresident. El comitè directiu quedà integrat per Javier Herrán, S.D.B., president de l'Associació de Radiodifusores Catòliques de l'Equador, i per monsenyor Juan Luis Ysern, president de l'Associació de Radiodifusores Catòliques de Xile.

VIETNAM

El Vaticà denuncia la persecució religiosa al Vietnam

CIUTAT DEL VATICÀ.— L'Església catòlica del Vietnam està "perseguida" i els fidels temen l'aparició possible d'una "Església patriòtica" a la manera xinesa, segons l'últim butlletí de l'Agència Internacional FIDES, òrgan de la Congregació Vaticana per a l'evangelització dels pobres (ex Propaganda Fide).

L'agència vaticana es pregunta sobre la sort de l'arquebisbe d'Hue, monsenyor Nguyen Kim Dien, que havia estat detingut per haver-se oposat al comitè de solidaritat dels catòlics patriòtics, creat per les autoritats. Monsenyor Dien havia estat convocat per la policia el 5 d'abril propassat, i després deixat en llibertat. "Els fidels, de moment, no l'han vist reprendre el seu ministeri, cosa que fa suposar que hagi estat detingut o que les autoritats li han prohibit d'exercir la seva funció episcopal a l'arxidiòcesi d'Hue", escriu.

L'evolució del comitè dels catòlics patriòtics "preocupa molt als pastors i als catòlics vietnamites actualment" i fa témer la reaparició al Vietnam dels fets que conduïren l'aparició a la Xina Popular de l'Església patriòtica independent i hostil a la Santa Seu, revela substancialment l'agència. Per altra banda, el procés contra monsenyor Nguyen Van Thuan, arquebisbe coadjutor de Thant-Fho (Hochiminhville) començarà pròximament, segons indica FIDES. A la presó des del 1975, està acusat de propaganda anticomunista.

Seguretat per als catòlics d'Hong-Kong

HONG-KONG.— El cap dels 270.000 catòlics de Hong-Kong, monsenyor John Baptist Ceng-Chung Wu, ha demanat a Gran Bretanya i a Xina que garanteixin les relacions existents amb Roma i amb el Papa per a després del 1977, quan la colònia passarà a dependre de la sobirania xinesa.

El bisbe de Hong-Kong ha evocat la llibertat de consciència, aquest dret fonamental de l'home que ha de ser "clarament definit i efectivament garantit" en la declaració xino-britànica sobre el futur de Hong-Kong. De font xinera s'indica que les relacions entre l'Església catòlica de Hong-Kong i el Vaticà serien les mateixes després de 1977, però que aquest fet, indubtablement, no seria esmentat en el document citat. Monsenyor Wu ha subratllat que la llibertat de consciència que actualment gaudeix Hong-Kong comprèn també el dret dels pares a ensenyar la seva religió a llurs fills i el dret de les comunitats a desenvolupar activitats culturals i pedagògiques.

ÍNDIA

Augmenta el nombre dels catòlics

NOVA DELHI.— A gairebé dotze milions s'eleva el nombre dels catòlics a l'Índia, segons dades oficials del "Directori Catòlic del 1984". En la publicació anterior, del 1977, el nombre de catòlics es xifrava en dos milions menys. S'ha registrat igualment un extraordinari augment en el nombre de seminaristes entre 1977 i 1984: de 775 s'ha passat a 2.125. Entre les activitats catòliques, des d'universitats a hospitals, criden l'atenció les 221 leproseries regentades per missioners i missioneres, així com també les 309 llars per a deficients mentals i ancians, i els 1.233 orfenats.

POLÒNIA

Incendis provocats a les esglésies

VARSÒVIA.— Un recent número de "BIS", butlletí del Samizdat que circula actualment a Polònia, conté una breu nota referent a un alarmant augment d'incendis a les esglésies. Aquests s'originen generalment a les proximitats de l'altar, de la trona o de l'orgue. La policia arriba ràpidament als llocs, però no aconsegueix mai descobrir els culpables d'aquests actes de vandalisme.

MOUSSE

com un bombó gelat

DANONE

ES PREN
BEN FRED

El pare Ma

Algunes famílies es trenquen perquè s'ensenyen als joves incauts, principis que enfosqueixen els seus esperits.

El dia 25 de novembre, a la basílica de Sant Pere, Joan Pau II presidirà la cerimònia de beatificació del pare Manyanet, fundador dels Fills i Filles de la Sagrada Família. Serà, evidentment, una diada important per a la Congregació.

El tema principal de l'apostolat del pare Manyanet va ser la família. El seu lema fou: "Un Nazaret a cada llar". Aquest era l'objectiu que volia assolir. Creia que seria factible a través de l'educació catòlica de la infantesa i la joventut.

Les idees i el pensament del pare Manyanet estan recollits en el llibre **Preciosa joia de família**, breu tractat sobre el matrimoni i la família. Malgrat els anys transcorreguts d'ençà de la seva publicació, moltes de les idees que s'hi exposen són, avui dia, plenament vàlides. Les obligacions i deures dels pares i esposos hi queden reflectits.

El pare Manyanet, fent una anàlisi de la situació del segle XIX, considerà que hi havia una sèrie de punts dèbils de la institució familiar. Posà l'accent, segons l'opuscle que s'ha editat amb motiu de la seva beatificació, en tres punts:

—Les famílies es veuen amenaçades pel sentit d'independència personal i ple divorci. No accepten el compromís i recolzen la raó de la convivència matrimonial i familiar únicament en el dret civil.

—Les famílies es trenquen perquè s'ensenyen als joves incauts principis que enfosqueixen els seus esperits, corrompen els seus cors i neguen l'obediència als pares i d'aquesta manera es trenca l'harmonia familiar.

—Alguns pares i esposos són remisos en el compliment dels seus deures, tant en relació a ells mateixos, com a l'educació dels seus fills i claudiquen d'aquesta noble responsabilitat.

Mètode pedagògic

Com ja ha quedat apuntat, el pare Manyanet creia que l'educació i la instrucció "eminentment catòlica" de la infantesa i de la joventut era el mitjà més apte, pràctic i eficaç per a reforçar la família i amb ella la societat. Es referia a la pedagogia com a "la cultura del cor i de la intel·ligència dels nens". S'inspirà, en tot moment, en un model: la llar i l'escola de Natxaret. Els trenta anys de Jesús a Natxaret, la funció maternal de Maria i la sol·licitud de Josep són els grans inspiradors del seu mètode pedagògic que té, a grans trets aquestes característiques:

—El col·legi ha de ser com una família: comunicació constant d'afectes i valors. Es una institució fonamental en la tasca educativa

Serà beatificat el 25 de novembre a Roma

Manyanet, apòstol de la família

els nens i joves, que s'ha d'endre perquè sigui completa, cap la formació dels pares, perquè, essent bons esposos, puguin complir millor la responsabilitat de ser els primers educadors dels seus fills i el fonament de la societat.

—Els educadors i mestres, com Maria i Josep, són pares abans que mestres. Per tal d'assegurar el clima familiar han de viure i treballar en caritat i perfecta harmonia. Han de procurar una contínua posada al dia per formar els alumnes, coneuts i cridats pel seu nom, de cara a una autèntica vida humana i cristiana.

—Cal que es dediquin abans a la cultura del cor que no pas a la de la intel·ligència dels alumnes. Les grans opcions o decisions són preses no solament després d'una reflexió seriosa, sinó en el nivell més pregon de la persona que anomenem cor. La formació a aquest nivell és integradora de la persona humana.

—S'han de prevenir i evitar les faltes, per no haver de castigar-les. És preferible la força de la convicció a la duresa de la represió.

—Cal estimular en l'alumne la responsabilitat i un esperit de sana emulació per ajudar-lo a descobrir i fomentar les seves qualitats per-

sonals en un esperit de superació constant. A més a més d'una sòlida instrucció, també els jocs, l'esport, la música, el teatre i la distracció han de contribuir a desenvolupar d'una manera harmònica el cos i l'esperit dels joves.

Un missatge plenament vàlid

El superior general dels Fills i Filles de la Sagrada Família, el pare Josep Mª Blanquet, ha treballat tot l'estiu per preparar aquest esdeveniment tan important per a la congregació. Creu que el seu missatge segueix sent plenament vàlid i creu encertada la definició que en va fer el cardenal Palazzini que afirmà que era el "profeta de la missió de la família en els temps moderns".

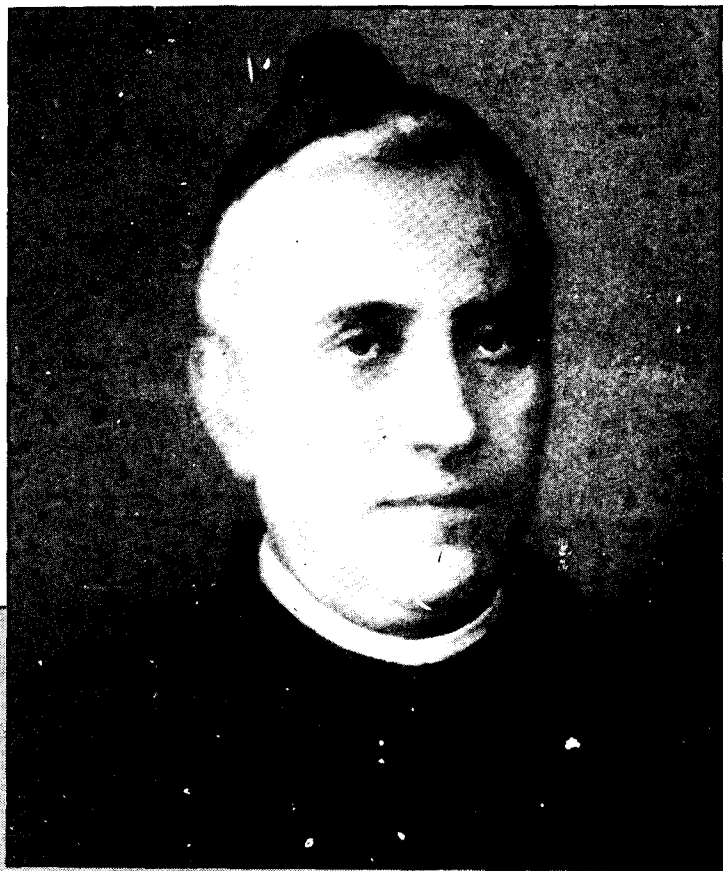
Actualment hi ha una certa crisi de la institució familiar. Sovint tenim notícia de famílies que tenen problemes de separacions matrimonials. "Hi ha —diu el pare Blanquet— molts nens que viuen en situacions anormals i és ben justa, per aquesta raó, la preocupació del Sant Pare de centrar tota la pastoral en la família". Preguntat sobre les causes d'aquesta crisi, el nostre interlocutor assenyala la manca de determinats valors humans i cristians i la societat de consum. Malgrat això, el

El col·legi ha de ser com una família: comunicació constant d'afecte i valors

superior dels Fills de la Sagrada Família és optimista, perquè creu que l'actual preocupació del Papa per aquest tema donarà els seus fruits. "En aquests moments en què hi ha —afegeix— una coincidència de crisi i de revalorització de la pastoral familiar, és bo que aparegui en tota la seva dimensió la figura del pare Manyanet". Considera, així mateix, que és important estudiar i assimilar el seu pensament per respondre degudament a les situacions actuals.

T.R.

Una vida lliurada als altres

La cerimònia religiosa de beatificació del pare Manyanet serà presidida per Joan Pau II i hi assistiran el cardenal-arquebisbe de Barcelona, Narcís Jubany; el bisbe de la Seu d'Urgell, Joan Martí, ja que va ser a la seva diòcesi on va néixer el pare Manyanet; i el bisbe de Vic, Josep Mª Guix, on el fundador reorganitzà l'institut femení. Serà el cardenal Jubany qui demani al Papa, com a arquebisbe de Barcelona i en nom de l'Església, que es declari beat el pare Manyanet.

El mateix dia que se celebrarà l'acte de beatificació, tindrà lloc, a l'ambaixada espanyola, una recepció a tots els pelegrins. S'ha organitzat, per a la recepció, un concert de bandes de música infantil dels col·legis "Pare Manyanet" de Barcelona i "Santa Maria" de Blanes. Cal destacar també

l'actuació dels "castellers" de Vilafranca a la plaça de Sant Pere i a la plaça d'Espanya.

D'altra banda, els cardenals Narcís Jubany i Pietro Palazzini presidiran dues misses en acció de gràcies al temple de la Sagrada Família de Roma i el Papa rebrà en audiència els pelegrins espanyols.

Actes a Barcelona

El 17 de desembre —aniversari de la mort del pare Manyanet— serà el dia de la seva festa litúrgica que enguany se celebrarà a la Catedral. La cerimònia de les institucions religioses de Catalunya.

Dos dies abans hi haurà una trobada dels religiosos d'ambdues institucions al col·legi "Jesús, Maria i Josep" de Sant Andreu de Palomar. El dia 16 la població retrà un

homenatge al pare Manyanet.

S'han programat d'altres actes a la Seu d'Urgell i Tremp. Així, a la Seu, on el pare Manyanet treballà durant 12 anys al servei del bisbe Caixal, se celebrarà, el 27 de desembre, una jornada d'homenatge a la seva figura. El pare Cebrià Baraut, monjo de Montserrat, glossarà la vinculació del nou beat al Bisbat i el bisbe Martí presidirà una concelebració. A la ciutat natal del pare Manyanet, Tremp, es clausuraran els homenatges que se celebren durant l'any a les localitats on treballen els Fills i Filles de la Sagrada Família.

Un home honest

El pare Manyanet va ser el més petit dels nou fills d'una família cristiana i humil, dedicada al conreu de les terres

que constituïen el patrimoni familiar. Al cap d'un any i mig d'haver nascut, morí el seu pare. Això va fer, potser, que s'accentués l'amor filial per la seva mare, els exemples i ensenyaments de la qual marcaren un solc profund en la bona terra de Manyanet. De gran la recordarà com "una santa". Dels seus llavis va aprendre les primeres nocions del catecisme i també les primeres oracions. Sentia també una gran devoció per la Mare de Déu de Valldeffors, patrona de Tremp.

Quan tenia dotze anys, Josep Manyanet va haver de marxar de casa seva per treballar. Cursà els estudis eclesiàstics a Barbastre i a la Seu d'Urgell. Es conserven uns apunts juvenils que va escriure a Barbastre, cap als quinze anys i sorpren de descobrir-hi la serietat que volgué donar a la seva

vida. A la Seu treballà amb el bisbe Caixal de qui fou deixeble no solament per la protecció material, sinó per la seriosa formació que rebé del seu magisteri i de la seva vida en la ciència teològica i pastoral. Josep Caixal va ser el seu protector, el seu director espiritual i el seu model. Tots dos varen fer recorreguts apostolícs per la diòcesi. Josep Manyanet, va ser ordenat sacerdot el 1859 i inicià la seva tasca fundacional cinc anys més tard.

Joan Pau II ja va atorgar la categoria de venerable al religiós, el juny de l'any passat. L'Església li va reconèixer un miracle. Una dona que estava molt malalta, Francesca Trias, sortí del coma en què es trobava i es recuperà completament, assegurant que havia vist en somnis el pare Manyanet mort l'any 1901.

Gerents interessats en
algun candidat truqueu
a l'Associació Cristia-
na de Dirigents. Tels.
319 77 21 - 318 79 77.
(De 5 a 8)

TREBALL

Oferiments

SRA. "CANGUR"

O tenir cura d'ancians.
Contracte mercantil.

ASSESSOR

D'indústries tèxtils.
Contracte mercantil.

VENEDOR

De nivell o cap de vendes
béns industrials.
INEM 18.808.007

ADJUNT

A gerència amb molta expe-
riència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 31.282

PINTOR

Decorador-estucador.
Contracte mercantil.

CONSULTOR-

Analista d'empreses amb
gran experiència.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

administratiu.
INEM 109.678.

ADMINISTRATIU

Expert, amb alemany i fran-
cès.
Contracte mercantil.

ENGINEYER TÈCNIC

Especialista tintoreria i
"aprestos".
INEM 49.569 D.

ADMINISTRATIU

auxiliar comptable i caixa.
INEM 19.475.446

APARELLADOR

Contracte mercantil.

ADJUNT

A Direcció, comptable o cap
de magatzem.
INEM 40.006

SECRETÀRIA

Investigació i Relacions
humanes. INEM 21.089.846.

DEPENDENTA

Administrativa.
INEM 43.463.

SOTS-DIRECTORA

O responsable d'un departa-
ment, encarregada d'una
botiga, relacions públiques,
assistenta social.
INEM 0/4.119.321.

AUXILIAR

Administrativa en pràcti-
ques matins.
INEM 31.705.

CAP

De vendes o cap de magat-
zems.
INEM 18.533.853.

DIRECTOR

Comercial sector auxiliar
Construcció i Béns d'equip.
INEM 15.730.426.

GERENT

O executiu d'alt nivell.
Contracte mercantil.

CAP ADMINISTRATIU

INEM 14.367.157

DIRECTOR-GERENT

O director-industrial amb
experiència. Contracte mer-
cantil.

ADJUNT COMERÇ EXTERIOR

INEM 22152435.

ENGINEYER SUPERIOR

Amb experiència en Direc-
ció. INEM 20854001.

DIRECTOR

De fàbrica de productes quí-
mics.
Contracte mercantil.

AUXILIAR

Administrativa.
INEM 34.788.

AUXILIAR

Comptable; facturació, cai-
xa per transports, magat-
zems, etc. INEM 1.820.056.

AUXILIAR

Comptable administratiu
només matins.
Contracte mercantil.

VIATJANT

Especialitzat en material
audiovisual.
Contracte mercantil.

AUX. ADMINISTRATIVA.

INEM 18.882.454.

ESPECIALISTA

En comptabilitat analítica,
planificació financera, cos-
tos, control de gestió i co-
nexedor temàtica fiscal.
Contracte mercantil.

ADMINISTRATIVA-

Recepcionista amb expe-
riència.
INEM 17.448.822.

VENEDORA

objectes regal i sanitaris.
INEM - 115.429.

OFICIAL 1.ª EBENISTA

INEM 23.318.186.

DIRECTOR ADMINISTRATIVO

Con experiència Contrato
Mercantil.

ADMINISTRATIVA I-O
DEPENDENTA

INEM 35.432.803.

OFICIAL 3.ª TORNER

INEM 36.491.459.

SECRETÀRIA

De gerència o advocat.
INEM 111.496.

ADMINISTRADOR

Experiència fiscal, compta-
ble i financera. Contracte
mercantil.

ENG. TÈCNIC TINTORERIA I
APRESTS.

INEM 49.769.

ADMINISTRATIVA

amb experiència.
INEM 20.302.647.

AUXILIAR ADMINISTRATIU

INEM 23.265.679.

SECRETÀRIA

Gerència i experta export-
import. INEM 37.988.149.

AUXILIAR

Administrativa i relacions
públiques. INEM 38.478.
279.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA

O dependenta. INEM
35.053.491.

AUXILIAR ADMINISTRATIVA.

INEM 36 969 329.

ENGINEYER,

industrial, adjunt direcció
general. INEM 48.383.

ES VEN PLAÇA PARKING

Prop de la plaça de Sarrià. De
particular a particular. Tel.
215 27 50.

SANTA MARTA

Servei a domicili de ATS, IN-
FERMERS, PUERICULTO-
RES, AUXILIARS. Informes:
Tel. 245 37 58.

RESIDENCIA

senyores Me-
ridiana, 272, 7è, metro Sa-
grera. Tel. 340 84 41. Direc-
ció Religioses Agustines.

LLOGARÉ habitació sols dor-
mir a persona respectable.
Sol.licitaré informes. Truqueu
al 257 04 02.

TEAS

Taller escola d'Arts Sumptuàries
Centre d'Educació especial

Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys

Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapis i estora
Cultura General

Recuperació Física-Logopedia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic

Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

NOI jove 23 anys, desitja
conèixer noia catalana amb
fins matrimonials. Tinc casa i
negoci propi. Tel. 650 14 91.

NOIA cerca amistat amb al-
tres noies de no més de 35
anys per sortir i compartir
aficions, especialment músi-
ca. Demano i ofereixo serie-
tat. Escriuiu a l'apartat de
Correus n.º 24.328 de Barce-
lona.

ENG. TÈC. AGRÍCOLA s'ofe-
reix per masover o similar.
Tel. 317 27 61 de 20 a 22
hores.

VENÇ pis, 3 dormitoris, 100
m2, garatge opcional. Bada-
lona, magnífica urbanització
Lloreda, unit Metro o autopis-
ta centre Barcelona. Tel. 397
89 41.

Vendes

VENDA

xalets prot. oficial, 3 cam-
bres dobles, bany complet,
cuina equipada, menjador-
estar amb llar de foc, garat-
ge magatzem, jardí i valla.
Lloc Joncosa Montmell
(Vendrell-Tarragona). Infor-
mació: Tel. 93/345 65 94.

✉ Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETES I APAR-
TAMENTS en els millors in-
drets de L'Escala (Costa Brava).
Preus interessants. FINQUES
GUANTER (A.P.I.) Avinguda
Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra
per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula, i envieu-ho,
junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a
CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244, 2on. Barcelona-7.

NOM

ADREÇA

POBLACIÓ

Tel

PREU LÍNIA

50 ptes.

100 ptes.

150 ptes.

200 ptes.

250 ptes.

300 ptes.

350 ptes.

MES

SETMANES

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu
de l'anunci pel nombre d'insercions.
Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA, carrer
València, 244, 2on., Barcelona-7.

Si som els que molts lluitem
per la Justícia
seran molts els que tindran Pau.

Diumenge

XXV DURANT L'ANY

**A cura
dels monjos de Poblet**

el pa de la paraula

"QUE TORNIN AL NOSTRE DÉU, TAN GENERÓS A PERDONAR"

Ens costa acceptar que la nostra esperança sigui tan lligada al perdó. Se'ns fa difícil creure que la nostra esperança pot travessar el gruix dels nostres pecats i de les nostres imperfeccions. Ens inquieta la total alteritat de Déu i el fet consegüent que els seus pensaments i els seus camins no són pas els nostres. Però també sabem que aquells que el busquen el poden trobar perquè és a prop. La conversió, l'esforç de l'amor i de la fidelitat, és tasca de cada dia. Després caldrà abandonar-se confiantment a l'amor creador i perdonador de Déu.

Lectura del llibre del profeta Isaïes (55:6-9)

Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar invoqueu-lo ara que és a prop. Que els injustos abandonin els seus camins, i els homes malèfics, els seus propòsits; que es converteixin al Senyor i s'apiadarà d'ells, que tornin al nostre Déu, tan generós a perdonar. Perquè els meus pensaments no són els vostres, i els vostres camins no són els meus, diu l'oracle del Senyor. Els meus camins i els meus pensaments estan per damunt dels vostres tant com la distància del cel a la terra.

"SÓN CAMINS DE BONDAT ELS DEL SENYOR"

El Salm 144 és un himne de lloança a la grandesa i la bondat del Senyor. ¿Com imaginar la infinita bondat de Déu a partir de la poca bondat de l'home? L'home, conscient dels propis egoïsmes, ¿pot esperar ser estimat fins el perdó? Certament, perquè la grandesa i la bondat de Déu no tenen límits. Déu és sempre a prop dels qui l'invoquen amb sinceritat.

Salm 144: 2-3,8-9,17-18 (R.:18a)

Us beneiré, Déu meu, dia rera dia.
Lloaré per sempre el vostre nom.
El Senyor és gran. No us canseu de lloar-lo,
que la seva grandesa no té límits.

R. El Senyor és a prop dels qui l'invoquen.

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, gran en l'amor.
El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement tot el que ell ha creat. R.

Són camins de bondat els del Senyor,
les seves obres són obres d'amor.
El Senyor és a prop dels qui l'invoquen,
dels qui l'invoquen amb sinceritat. R.

**Nostre Senyor s'ocupa particularment de
cada ànima com si no n'hi hagués de
semblants.**

Teresina de Lisieux

El cristià no és un desocupat

Una de les plagues socials del nostre temps és la desocupació. El desocupat no és home. Es una deixalla d'home, encara que solament tingui vint anys. Se sent inútil, fracassat. Mentre les necessitats augmenten amb el créixer de l'edat i dels deures inherents al propi estat social, malgrat tenir totes les energies necessàries, es troba impotent per a fer-hi front per manca d'un "lloc" de treball retribuït. I qui no treballa no menja a menys que es llenci a la immoralitat o a la il·legalitat. D'aquí se'n segueix la marginació i la deixadesa o la rebel·lió i l'anarquia, comprensibles encara que no siguin justificables objectivament.

Crist no ha volgut donar-nos un ensenyament específic de la moral social, explicant-nos la seva paràbola dels treballadors de la vinya, però la seva lectura no pot deixar de fer-nos adonar de la realitat en la qual vivim: els ocupats que tenen i volen tenir més —com els contractats a primera hora—, els treballadors a precari, els desocupats temporals i els crònics que no tenen i que tal vegada no tindran mai res, principalment amb la cursa progressiva del canvi tecnològic. Crist ens ha volgut presentar una semblança del regne dels cels, però malgrat això no podem deixar de pensar que també sobre la terra és necessari per a tot home un sou, un treball, una retribució. I, passant al sentit específic en què parlava Crist, no podem deixar de comprendre —per la trista situació social dels desocupats— com és de baixa la condició d'aquell que (amb culpa o sense) és una mena de paràsit, un "desocupat" en la construcció del regne de Déu.

Tots som "cridats" a la construcció del Regne, tots contractats a treballar a la "vinya", i, malgrat això, mirem al nostre entorn, trobem tants desocupats i poc-ocupats, tants que no treballen com haurien i podrien treballar. Nosaltres mateixos, potser. ¿Per què us esteu tot el dia sense fer res?, és la pregunta de Crist a cada un de nosaltres. **Perquè ningú no ens ha contractat**, és la resposta explícita o implícita de tants joves a l'Església, a la Jerarquia, al clergat. ¿Per què tantes generoses energies queden inutilitzades?, ¿tantes il·lavors de la gràcia sense vida?, ¿per què molts joves, sovint, passen fins i tot a l'altra banda? "Desocupats" del Regne de Déu!

Però heus aquí que un com nosaltres no estat mai "desocupat", Pau, que ens mostra en si mateix la manera de superar certes l'eficacitats del sistema, certes rèmores de la institució, certs impediments de les persones. Cal llegir tot el capítol de la carta als Filipencs, d'on és tret el fragment que l'Església ens proposa, per admirar i imitar aquest captivat per Crist que fins i tot encadenat escampa l'Evange-

li, de tal manera que la major part dels germans, encoratjats per les seves cadenes, s'atreverien a anunciar la paraula de Déu amb més zel i sense cap por. ¿Què hi fa, diu ell, si alguns prediquen Crist fins i tot per enveja i esperit de baralla? L'important és que Crist sigui anunciat i jo me n'alegro i me n'alegraré. Heus aquí la primera disposició d'esperit que cal instaurar en l'Església, de dalt a baix, en el clergat i en els laics. Si un vell capellà anuncia Crist amb mitjans tradicionals, Déu sigui beneït pels mitjans tradicionals! Si una velleta no sap pregar sense el rosari, ¿per què li hem de treure? Que els joves prefereixin les vetllades o les celebracions de la paraula, ¿per què voler-los canviar? El que compta és que de tota manera Crist sigui anunciat. Crist primer i per damunt de tot! Això significa haver fet per Ell la nostra opció fonamental. Com diu sant Pau: **Per a mi viure és Crist.**

Si tants estem a l'"atur" o fem treball lent en el Regne, tal vegada és perquè el nostre viure no és Crist sinó la prebenda, la diòcesi, la parròquia, restaurar el monestir, la noia, l'auto, la professió, la carrera, el diner.

Crist ens demana una dedicació plena i no pas a hores. Crist vol ésser el cor del nostre cor, vol ésser el jo del nostre jo, de manera que tot el que escollim no ho elegim per càlcul sinó pel seu amor. Crist arriba a demanar-nos fins i tot nosaltres mateixos bens sencers, i la nostra conducta no és pas un bon signe d'haver-nos deixat seduir, prendre per Ell.

Cal entrar decididament en les perspectives de Déu fins i tot amb tot allò que tenim de més personal. En aquest sentit, ni que sigui de manera acomodaticia, poden ésser preses les paraules d'Isaïes: **Els meus pensaments —diu el Senyor— no són els vostres pensaments, els meus camins no són els vostres camins. La mateixa distància que hi ha entre el cel i la terra és la que hi ha entre els vostres camins i els meus, entre els vostres pensaments i els meus.**

El cristià és aquell que intenta fer seus els pensaments de Déu, passar pels camins de Déu. Per això treball pel seu Regne i també a la terra vol construir-hi la ciutat de Déu.

En aquesta tasca, escoltem una vegada més la veu de Pau: **Comporteu-vos com a ciutadans dignes de l'Evangel·li... que us manteniu en un sol esperit, lluitant unànimement com a bons atletes en la fe de l'evangel·li, sense deixar-vos intimidar en res pels adversaris.** El cristià és ben bé una altra cosa que un "desocupat".

**Maur Esteva
Abat**

"PER A MI, VIURE ÉS CRIST"

Tan debò que aquesta fos per a cadascun de nosaltres l'expressió del nostre amor a Jesucrist. Tan debò que, com Pau davant de la possibilitat de la seva condemna a mort, la nostra fe i el nostre amor ens portessin a contemplar la nostra pròpia mort com un guany, com un desig acomplert d'estar definitivament amb Crist. I, mentrestant, fer de la nostra vida i de la nostra lluita un servei generós al Senyor i als nostres germans.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filip (1:20c-27,27a)

Germans, tant si surto en vida d'aquesta presó, com si he de morir, sé que Crist serà glorificat en el meu cos. Perquè per a mi, viure és Crist, i morir em seria un guany. Però quan penso que, mentre continua la meua vida, puc fer un treball profitós, no sé pas què escollir; em trobo pres per aquesta alternativa: d'una banda, el meu desig és de morir ja per estar amb Crist, cosa incomparablement millor; però d'altra banda, pensant en vosaltres, veig més necessari que continuï la meua vida corporal.

Ara, a vosaltres, us demano solament això: que porteu una vida digna de l'evangel·li del Crist.

"¿TENS ENVEJA PERQUÈ JO SÓC GENERÓS?"

La justícia humana es troba certament en el camí de l'amor. Però l'amor va més enllà. L'amor de Déu no s'oposa a la justícia humana, però la transcedeix totalment. ¿Qui podrà titllar d'injustos a l'amor sense límit i a la gratuïtat sense distincions? Bé diu la primera lectura que els camins i els pensaments de Déu no són els nostres. ¿És que no som tots estimats per Déu més enllà de qualsevol mèrit nostre? ¿És que estimem tan poc l'home que ens dol que Déu posi la felicitat i la vida a l'abast de tothom?

Evangel·li segons sant Mateu (20:1-16a)

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: "Amb el Regne del cel passa com amb un propietari que sortí de bon matí a llogar treballadors per a la seva vinya: va fer tractes per un jornal, i els envià a la seva tasca. Sortí altra vegada a mig matí, en trobà d'altres a la plaça sense feina i els digué: Aneu també vosaltres a la meua vinya; us pagaré el que sigui just. I ells hi van anar. Pels vots de migdia i a mitja tarda, tornà a sortir i va fer el mateix. Una hora abans de pondre's el sol encara en trobà d'altres i els digué: ¿Què feu aquí tot el dia desvagats? Ells li contesten: És que ningú no ens ha llogat! Els diu: Aneu també vosaltres a la meua vinya! Al capvespre, l'amo de la vinya digué a l'encarregat: Crida els treballadors i paga'ls el jornal. Comença pels que han vingut més tard, i acaba pels primers. Vingueren, per tant, els qui feia una hora que treballaven, i cobraren el jornal sencer. Quan tocava als primers, es pensaren que cobrarien més, però van cobrar el mateix jornal. En veure això, rondinaven i deien al propietari: Aquests darrers han treballat només una hora i els pagues igual que a nosaltres, que hem hagut de suportar tot el pes de la jornada i la calor. Ell va respondre a un d'aquests: Company, ¿quin mal t'he fet? No havíem fet tractes per un jornal? Doncs, pren el que et toca i vés-te'n. A aquest darrer jo li vull donar igual que a tu. ¿Que no puc fer el que vull a casa meua? ¿Tens enveja perquè jo sóc generós? Així els darrers passaran a primers, i els primers, a darrers".

Calendari

Diumenge, 23 de setembre. XXV del temps ordinari. Santa Tecla, verge màrtir i sant Linus, papa.

El sol surt a les 5,39 i és pon a les 5,47 (hora solar).

Festa major a Calella, Roda de Ter, Sitges i Tarragona.

Dilluns, 24 de setembre. La Mare de Déu de la Mercè. Sant Gerard (Grau), bisbe màrtir i sant Pacífic, franciscà.

Festa major a Almacelles, Barcelona, Besalú, Calldetenes, Sta. Coloma de Farners, Scala-Dei, Talarn i Vallgorguina.

Dimarts, 25 de setembre. La Mare de Déu de la Misericòrdia, a Reus; Sant Dalmau Moner, dominic i santa Aurèlia, verge.

Festa major a Cervelló i Reus.

Dimecres, 26 de setembre. Els sants Cosme i Damià, germans màrtirs; sant Nil, abat i santa Justina, verge màrtir. Festa major a l'Albí, Duesaigües, Prat de Llobregat i Vandellós.

Dijous, 27 de setembre. Sant Vicenç de Paül, fundador; sants Adolf i Joan, germans màrtirs.

Festa major a Artesa de Segre, Canet d'Adri, Sarrià, i Sils.

Divendres, 28 de setembre. Sant Wenceslau, rei màrtir; sant Exuperi i Salomó, bisbes i sant Heliodor màrtir.

Dissabte, 29 de setembre. Els sants arcàngels Miquel, Gabriel i Rafael. Santa Gudèlia màrtir.

Festa major a Bell-lloc d'Urgell, Camarasa, Lleida, Molins de Rei, Rupit, Setcases, Palau-sacosta, Pradell, Riudellots, Vallromanes i molts altres pobles.

Tardoral

Més m'agrada el daurat setembre,
matins entelats de rosada,
pensaments sense atzagaiada,
fulles enceses, pregons rostolls...
més que la primavera de clar descontrol
em plau la tardor quan estic sol.

A. Smith

L'Església celebra

23 de setembre. Diumenge XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Is 55,6-9, S 144, segona Fl 1,20c-24.27a, tercera, Mt 20, 1-16a.

24 de setembre. Dilluns de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Pr 3,27-34, S 14, segona Lc 8,16-18.

25 de setembre. Dimarts de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Pr 21,1-6.10-13, S 118, segona Lc 8, 19-21.

26 de setembre. Dimecres de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Pr 30,5-9, S 118, segona Lc 9,1-6.

27 de setembre. Dijous de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Eccl 1,2-11, S 89, segona Lc 9,7-9.

28 de setembre. Divendres de la setmana XXV de durant l'any. Lectures: Primera, Eccl 3,1-11, S 143, segona, Lc 9,18-22.

29 de setembre. Dissabte. Els sants arcàngels Miquel, Gabriel i Rafael. Lectures: Primera, Dn 7,9-10.13.14 o bé: Ap 12,7-12a, S 137, segona Jo 1,47-51.

Ferran Sors, compositor

universal

En els concerts de guitarra clàssica gairebé es tradicional que no hi manqui el nom d'un compositor català universal: Ferran Sors Muntadas, nascut i batejat a Barcelona el 14 de febrer de 1778, segons consta a l'Arxiu de la Catedral barcelonina.

El seu pare, bon afeccionat a la música el va iniciar en aquest estudi, que ell després perfeccionà quan als 11 anys ingressava a l'Escolania de Montserrat, lloc sens dubte decisiu que deixà en el seu esperit tot un doll de cadències líriques en escoltar les veus dels escolans i les lliçons de música que semblaven baixar del cel.

Així ho feu constar ell mateix en un escrit, anys després, evocant la seva estada al monestir: "Si s'escoltava l'incarnatus del Credo en re menor (primer to gregorià) hom se sentia ple de respecte i es comprèn l'admiració que causà la composició del pare Cererols. Veritablement, s'havia d'escoltar de la manera com s'interpretava a Montserrat, a quatre veus, el fagot solista fent de baix, sense cap esforç, en forma melòdica, en un moviment moderat, com l'autor indica..."

Finalitzats els estudis a Montserrat, Sors va retornar a Barcelona i més endavant es traslladà a Madrid on va tenir com a protectora la Duquesa d'Alba.

Guerra de la Independència

Durant el 1808, quan la invasió francesa, Sors va lluitar contra l'invasor essent capità de voluntaris, fet que l'obligà a exiliar-se com a significatiu enemic del francès.

Sembla que per aquesta època va maridar-se, però no ha estat possible de conèixer el nom de l'esposa.

Durant aquest temps i ja abans, Sors componia amb inspiració "tonadillas", "seguidillas" i cançons espanyoles de gran qualitat però que malauradament s'han perdut, tot i la "originalitat i frescor de la melodia, l'interès harmònic i la vivor del seu ritme", segons paraules de Peña i Goñi.

Viatges i estades a l'estranger

L'esperit inquiet de Sors féu que es traslladés a París l'any 1813 i més endavant a Londres, lloc on copsà noves directrius i criteris musicals. Allà va conèixer Felicité Hullin, ballarina contractada pel Teatre Bolshoi de Moscou, de la qual s'agradà fins al punt de marxar amb ella a Rússia. Però tot això fou efímer, per tal com aviat Sors retornà a París on hi visqué fins a la seva mort, l'any 1839, sembla que d'una malaltia maligna a la gola, i fou enterrat al cementiri de Montmartre.

Sors fou un guitarrista excepcional, admirat per tot Europa, i a la vegada també com a compositor d'importants partitures per un ins-

trument tan sensible com la guitarra i que és el que el féu famós.

Va escriure un mètode per aquest instrument i fins i tot música per a ballet, cançons italianes, estudis, composicions i concerts per al seu estimat instrument, que en les seves mans prenia un protagonisme i una sonoritat desconegudes, prestigiant amb art inimitable la música digna que era escoltada amb un interès que perdura encara, com a representant del romanticisme musical català, així com el millor intèrpret de la seva època.

Fa poc, l'any 1978, va commemorar-se el bicentenari del naixement d'aquest músic que amb les seves obres contribuï de manera directa a portar a allò que més tard va ser la música per a guitarra.

Pietat Campmajó

N. de la R. Referent al nom d'aquest músic hem respectat la grafia de l'artículista que és la més generalitzada si bé la Gran Enciclopedia Catalana el cita com a Josep Ferran Sors i Muntadas.

D'ACÍ I D'ALLÀ

Extremes que es toquen

En el cas d'alguna feminista exacerbada, aquesta va a parar a extrems que, dins del seu àmbit, corresponen a les actituds al·tives del masclisme. L'equilibri és el més difícil en la demanda cridanera de reivindicacions. Ara em trepitjes tu, ara et trepitjo jo. Com en el cas que ara, a manera de llampec, diré: "El meu marit —diu una senyora— té un complex d'inferioritat, i vostè, doctor psicoanalista, m'hauria d'ajudar indicant-me la manera per tal que no se n'alliberi".

Pere Campàs Bonay

EDITORIAL REGINA

Diccionari Regina d'us del català

Alfons Tarrida i Muntaner. Emili Pascual i Ferrando

— Un diccionari molt pràctic, que vol superar les limitacions dels vocabularis de barbarismes que són llistes de paraules.

— És alhora un vocabulari d'incorreccions; un diccionari català-castellà/castellà-català, un diccionari de sinònims.

— Molta informació sobre els mots: definicions, règim gramatical, sinònims, abundants exemples, normes d'us, relacions de significatius, etc.

— Una completa llista de gentilicis amb el nom de molts llocs dels Països Catalans i dels Estats i Nacions de tot el món.

— Un completíssim vocabulari català-castellà de vegetals i d'animals.

Cartoné. 12x17 cms. 608 pàgines.

PVP, 1.200 ptes.

DE VENDA A LLIBRERIES

Editorial Regina - Mallorca, 87-89 - Barcelona/29.

LA BÍBLIA A L'ABAST

Anar-se'n o quedar-se

(F1 1: 20c-24.27a)

El dilema de l'apòstol

Sant Pau, pres i pendent d'un judici del qual en pot sortir condemnat a mort, se sent atrapat entre dos amors que el captiven: Crist i les esglésies. Què és millor: **morir ja per estar amb Crist**, el gran amor que li robà el cor i tota la seva persona en el camí de Damasc, o seguir el seu servei evangèlic en bé de l'Església, **treball profitós**, que li pren tota la seva activitat que ell realitza com una resposta responsable a aquell que l'ha cridat? **Estar amb Crist** —participar ja de la glòria de Crist ressuscitat en el cel— és realment **cosa incomparablement millor** (v. 23). És per arribar a aquest terme que el cristià ha arrencat a córrer des del dia del seu baptisme que l'ha

configurat amb Crist. Però, d'altra banda, **pensant en vosaltres** —en els filipencs i en els cristians de les altres esglésies—, **veig més necessari que continuï la meua vida corporal** (v. 24). Plantejat en uns altres termes, més crus, el dilema de l'Apòstol és aquest: busco la meua fruïció personal, allò que em realitza del tot personalment d'una manera definitiva, o em sacrifico —renunciant-hi de moment— pel bé de l'Església? El gran místic cristià, que és sant Pau, dilucidarà el dilema amb una afirmació que ens corprèn: **Per a mi, viure és Crist** (v. 21).

Crist no és sols la raó de viure ni únicament l'objectiu de la seva existència, sinó que simplement Jesucrist és la vida de Pau. El Jesucrist ressuscitat i assegut a la dreta del Pare en el cel. Però també el Jesucrist vivent en la comunió dels cristians, l'Església. I, de moment, mentre el Senyor no disposi altrament de la vida de Pau —el Crist de l'Apòstol—, cal que aquest el trobi en l'Església i que el serveixi fidelment.

La gran lliçó

Pau és el predicador de l'evangeli del regne entre els gentils. Aquesta bona nova és l'anunci viscut del fet de l'encarnació. Déu s'ha fet home i ens ha pres en la seva victòria sobre la mort. L'opció, doncs, del cristià és clara: cal que cerqui Déu en el cor de la humanitat. El món és "el paradís" de Déu, del qual l'home s'ha foragitat pel seu pecat. Però segueix essent la casa de Déu. L'home n'és l'hoste. Jesús ha vingut a restablir les bones relacions —la comunió— entre Déu i els homes, i ens ha ensenyat el camí —l'únic— d'arribar a Déu: a través dels homes. Per això la humanitat de Jesucrist és el nou lloc de l'encontre entre els homes i Déu. Aquesta humanitat de Crist, lluita contra tot el que s'oposa a aquesta comunió plena entre Déu i els homes: el mal, el pecat, la mort. Així havent fet en el seu propi cos l'experiència terrible del mal del món, havent vençut el pecat amb la seva obediència filial, el darrer

enemic vençut ha estat la mort i ens ha obert el camí de la participació de la seva glòria de triomfador. Menat i empès per l'Esperit, Jesús passa per la humanitat, enduent-se-la cap al Pare. Per això la seva salvació —el seu evangeli— no és cap idealisme, ni cap codi filosòfic més o menys abstracte: és la vida real de l'home que gemega i crida davant la mort, però la supera. L'Evangeli autèntic sempre fa olor d'humanitat. L'Església de debò sempre ha de ser experta en humanitat, tal com volia Pau VI. És el que ens ensenya Pau en aquest fragment de filipencs: la seva vida és el Crist encarnat en l'Església, el Crist que serà també la seva glorificació definitiva. La lliçó ha estat dictada: **Ara, a vosaltres, us demano solament això: que porteu una vida digna de l'Evangeli de Crist** (v. 27). Poseu-vos decididament al costat dels homes, il·luminant els seus problemes, la seva vida, des de la fe cristiana viscuda amb tota valentia.

Josep M. Aragonès

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots."

Antonino Zichichi

28 - Les galàxies són més lluny del que hom creia

A l'inici de la dècada dels 50 trobem els astrònoms teòrics dividits en dos grups, o si voleu en tres: per una banda els partidaris del "Big Bang": Lemaître, Gamow, Alpher, Bethe,... i per una altra els de l'estat estacionari: Bondi, Gold, Hoyle,... i el tercer grup seria el dels qui no saben quin partit prendre (B. Lovell) o diuen que la ciència no ha de fer aquestes hipòtesis de tipus mític (Alfvén). Cal dir, però, que en aquest moment la balança del pensament astronòmic s'inclinava més aviat cap a l'estat estacionari, per mor de la dificultat que presentava el "Big Bang" d'una edat de l'univers de només uns 2.000 milions d'anys en contra de l'evidència que ja en feia més de 4.000 milions que existia el planeta Terra. Però aquesta dificultat venia del càlcul de la distància de les galàxies i de la seva velocitat d'allunyament. I si fallés alguna cosa en aquests càlculs? No es va trigar gaire a demostrar que sí! Avui ens toca parlar d'això:

Els càlculs de Miss H. Leavitt i H. Shapley

Henrietta S. Leavitt (1868-1921) era una astrònoma americana que havia estudiat al Harvard College Observatory i el 1912 va donar-se a

conèixer al món científic, com ja dèiem fa quatre setmanes, pel seu estudi dels "núvols" de Magalhães, dues "nebuloses" extragalàctiques que va demostrar clarament que eren aglomeracions d'estrelles, és a dir galàxies en nomenclatura actual. Però no fou aquesta la principal descoberta que va fer. Més important va ésser la conclusió que obtingué de l'estudi de les variables cefeïdes que observà en dits "núvols". Com que les estrelles que hi ha a un i altre són pràcticament a la mateixa distància de nosaltres, ja que és molt petita la diferència entre dos punts d'una d'aquelles nebuloses en comparació de la distància total que les separa de la terra, podia fer correctament un estudi estadístic dels períodes de variació de les estrelles cefeïdes en relació amb la seva lluminositat. Això no es pot fer dins de la nostra galàxia per mor de desconèixer la distància de la gran majoria de cefeïdes, i per consegüent ignorar quina relació guarden les seves lluminositats internes.

Doncs bé, la troballa de l'astrònoma americana va ésser que efectivament hi ha una autèntica correlació entre lluminositat intrínseca d'un estel variable i el seu període de variació: a més brillantor correspon un temps d'oscil·lació més llarg. Miss Leavitt va

arribar a aquesta conclusió estudiant sistemàticament centenars de variables cefeïdes. Aquesta proporcionalitat entre lluminositat i període de variació s'anomena ara "Llei de Miss Leavitt". Amb ells, un cop obtingut el factor de proporcionalitat entre variació i lluminositat interna, es podrà conèixer la distància d'una variable cefeïda, ja que n'hi haurà prou amb mesurar el període de variació i, aplicant la llei, sabrem quina és la seva lluminositat interna, la qual, comparada amb la llum que ens n'arriba permetrà de calcular la seva llunyania. Ara bé, el factor de proporcionalitat entre oscil·lació i lluminositat pròpia no era fàcil d'obtenir. Calia saber per medició directa les distàncies reals d'algunes cefeïdes pròximes de la nostra galàxia, essent així que totes les conegudes són a més de 100 anys-llum de nosaltres, cosa que fa impossible una mesura precisa. Va ésser Harlow Shapley (1885-1972) qui el 1913 va establir el valor d'aquell factor, a partir dels resultats a què havia arribat Ejnar Hertzsprung (1873-1967) per mitjans estadístics sobre les distàncies d'algunes cefeïdes de la nostra galàxia durant el mateix 1913.

Aplicant, doncs, la Llei de Miss Leavitt amb la constant de Shapley a les cefeïdes visibles en les galàxies és com

Hubble va calcular la distància de la d'Andròmeda (uns 800.000 anys-llum) i d'algunes més. A partir d'elles, només ja per comparació de grandàries, en deduí la distància de les més llunyanes; càlculs que donaven fent marxa enrera, uns 2.000 milions d'anys per a l'inici del "Big Bang".

Walter Beade corregeix els càlculs

L'any 1952 a Roma hi hagué un congrés d'astronomia i el nord-americà Walter Beade (1893-1960) hi presentà una importantíssima comunicació: analitzant les distintes classes d'estels que hi ha a la galàxia d'Andròmeda havia arribat a la conclusió que calia fer una distinció entre dues categories d'estrelles: les de la Població I, de vida més curta, i les de la Població II, de durada més llarga, i que les variables cefeïdes que es feien servir per a mesurar les distàncies de les galàxies no corresponien a les de la població analitzada en la nostra galàxia. Això volia dir que, encara que era correcta la Llei de Miss Leavitt, no ho era el factor de proporcionalitat de Shapley, que calia multiplicar-lo almenys per 2,3, d'acord amb el que corresponia per la població a què les cefeïdes emprades pertanyien. En conseqüència s'havien de

multiplicar també per 2,3 totes les distàncies de les galàxies, cosa que resolva un enigma: amb l'antiga mesura totes elles resultaven més petites que la nostra; per què aquest privilegi? Si ara resulta que són 2,3 vegades més lluny són ja d'una grandària semblant, unes més grans, d'altres més petites, com era d'esperar. Concretament la galàxia d'Andròmeda ja no es troba a 800.000 anys-llum de nosaltres sinó a prop de dos milions, i és de les mateixes dimensions que la nostra.

Ara bé, amb això es resolva també la principal dificultat contra el "Big Bang". Amb la nova escala ja eren possibles més de 5.000 milions d'anys d'edat per a l'univers, d'acord amb la geologia. I afegim-hi que medicions posteriors més afinades han millorat els càlculs de Beade i avui dia els partidaris del "Big Bang" ja ens diuen que la gran explosió segons aquestes mesures més precises tingué lloc fa uns 15.000 milions d'anys, i que fins i tot podria fer-ne uns 20.000. I això estaria d'acord també amb les dades actuals que ens diuen que el sol, que té uns 4.600 milions d'anys d'existència, és una estrella de segona o tercera generació.

Francesc Nicolau
Profesor de la Facultat de Teologia de Barcelona

Entrevista amb Sir John Eccles,

Premi Nobel de neurofisiologia

M.A.— L'11 d'abril del 1980, vostè va donar una conferència sobre "Lleiguetge, pensament i cervell", en el Simposi de l'Académie Internationale de Philosophie des Sciences que se celebrava a Gènova. En el col·loqui, vaig preguntar-li sobre un tema que ja havíem comentat en privat: l'emergentisme, o sigui, la teoria segons la qual, en el curs de l'evolució, els aspectes propis de l'home com els que acostumem anomenar espirituals haurien sorgit per emergència a partir de l'organització del que és material. Malgrat que aquesta doctrina ha assolit certa difusió, jo no la comparteixo, i em sembla que vostè tampoc.

S.J.E.— Efectivament, l'emergentisme no explica res. No és més que un nom sense contingut real, una etiqueta. A més, si el que es pretén dir és que les característiques específicament humanes sorgeixen de la matèria per emergència, es tracta d'un materialisme reduccionista pseudo-científic i inacceptable: la ciència no proporciona cap base per aquesta doctrina.

—El passat 1 de març, vostè estigué a Barcelona i donà, en el Paraninfo de la Facultat de Medicina, la primera lliçó Cajal, en memòria dels importants treballs que Ramón i Cajal realitzà durant la seva estada a Barcelona. Cajal rebé el Premi Nobel pels seus estudis sobre el sistema nerviós el 1906. Vostè va rebre'l el 1963 per treballs en la mateixa línia, dedicats al cervell. En aquest segle s'han realitzat avenços molt importants en aquest camp, fonamental per comprendre l'estructura de la persona humana. Alguns interpreten aquests progressos a favor de posicions materialistes, i vostè ha escrit bastant sobre aquest tema. ¿Podria sintetitzar com veu la qüestió?

—El materialisme manca de base científica, i els científics que el defensen estan, en realitat, creient en una superstició. Porta a negar la llibertat i els valors morals, ja que la conducta seria el resultat dels estímuls materials. Nega l'amor, que acaba essent reduït a instint sexual: per això, Popper ha dit que Freud ha estat un dels personatges que més mal han fet a la humanitat durant l'últim segle, i tingué ocasió de demostrar que el mètode de Freud no és científic, ja que treballà fa molts anys a Viena en una clínica en la qual s'aplicava aquest mètode. El materialisme, si es porta a les seves conseqüències, nega les experiències més importants de la vida humana: "el nostre món" personal, seria impossible.

—Seguint aquesta qüestió, hi ha qui diu que podem estudiar científicament el cervell, però, en canvi, no tenim coneixements fiables respecte a l'ànima.

—Què podem conèixer de l'àni-

ma? Els sentiments, les emocions, la bellesa, la creativitat, l'amor, l'amistat, els valors morals, els pensaments, les intencions... Tot "el nostre món", en definitiva. I tot això es relaciona amb la voluntat; és aquí on cau per la seva base el materialisme, ja que no explica el fet que jo vulgui fer quelcom i ho faci.

—No obstant, es podria pensar que, en el fons, el funcionament de la persona està determinat per processos materials enormement complexos que poc a poc anem coneixent. Si en el cervell hi ha uns

cent mil milions de neurones, i el nombre de sinapsis que estableixen contactes podria ser de l'ordre de 100 bilions, sempre és possible remetre's a complexitats mal conegudes encara que condicionarien un comportament determinista. Vostè acaba de parlar de la voluntat. ¿Podria posar algun senzill exemple de comportament no determinista?

—L'activitat cerebral ens permet realitzar accions de manera automàtica. Però podem afegir un nivell de consciència. Per exemple, quan camino, "vull" anar més

de pressa o més poc a poc. Fins i tot podem embolcar-ho gairebé tot en la consciència: "vull" caminar amb aire de Charlot, pensant cada pas i cada moviment...

—Continuem encara amb aquest tema. El progrés futur de la ciència és difícil de preveure. Algunes es pregunten si les nostres experiències personals no són més que un aspecte subjectiu dels fenòmens físics; aquesta és la tesi de la teoria de la identitat psico-física, que en la nostra època continua comptant amb defensors (per exemple, Herbert Feigl l'ha exposada de manera

bastant sofisticada). Vostè ha criticat aquesta teoria com una de les variants del materialisme, la més estesa, arribant a dir que es tracta "d'una creença religiosa sostinguda per materialistes dogmàtics que sovint confonen la seva religió amb la seva ciència", i que "té tots els traços d'una profecia messiànica".

—Fins fa poc, no sabíem res d'ones electromagnètiques i d'àres cerebrals, i hi ha gent que ara tampoc no ho sap. Però tots, i des de l'antigor, sabem de la "nostra vida". Per expressar-la amb paraules o accions necessitem el cervell, com també, moltes vegades, necessitem de la laringe o dels músculs de la mà; però ni la laringe, ni la mà, ni tan sols el cervell són la "nostra vida". No cal dir-ho, és fonamental investigar sobre la físico-química cerebral, però el nostre "jo" sap de la "nostra vida", no del cervell.

—Com explica aleshores que no poques vegades l'ambient científic sembli favorable a diversos tipus de materialisme?

—Existeix actualment un establishment materialista que pretén recolzar-se en la ciència i sembla copiar-ho tot. Aleshores, jo sóc un "heretge". Però, en realitat, són molts els científics no materialistes i creients, també gent important als països de l'est d'Europa. Una vegada, en un debat televisiu, Monod va dir-me "animista"; jo voreig limitar-me a dir-li "supersticiós", perquè presentava el seu materialisme com sifos científic, cosa que no és certa: és una creença i de tipus supersticiós.

—Evidentment, la seva posició implica que existeix en l'home una ànima espiritual que, essent irreductible al que és material, ha de ser creada per a cada home per Déu. Vostè ho ha escrit en les seves obres. No deixa de ser paradoxal que, en una època en la qual alguns pensadors espiritualistes troben dificultats per parlar de l'ànima, no les trobi un Premi Nobel de neurofisiologia que, en ocupar-se del cervell, estudia científicament els aspectes del cos més relacionats amb el pensament i la voluntat.

—Els fenòmens del món material són causes necessàries però no suficients per a les experiències conscients i per al meu jo com a subjecte d'experiències conscients. Hi ha arguments seriosos que condueixen al concepte religiós de l'ànima i la seva creació especial per Déu. Crec que en la meua existència hi ha un misteri fonamental que transcendeix tota explicació biològica del desenvolupament del meu cos (fins i tot el cervell) amb la seva herència genètica i el seu origen evolutiu; i que si és així, ho he de creure també de cada un dels altres i de tots els éssers humans.

L'home: cervell i esperit

John Carew ECCLES

Va néixer el 27 de gener del 1903 a Melbourne (Austràlia). Es va graduar en Medicina l'any 1925, a Melbourne.

Treballà a Oxford entre 1925 i 1937.

Director de l'Institut Kanematsu de l'Hospital de Sidney (Austràlia), 1937-1943; professor de la Universitat d'Otago (Nova Zelanda), 1944-1951; professor de la Universitat de Canberra (Austràlia), 1952-1966; membre de l'Institut de Investigació Biomèdica de Chicago, 1966-1968; professor distingit de la Universitat de Nova York a Buffalo, 1968-1975, on actualment és profes-

sor emèrit.

Les seves investigacions s'han realitzat especialment en els problemes de comunicació en el sistema nerviós dels vertebrats, sobretot pel que fa a la naturalesa de la acció sinàptica, primer en els nivells més simples i, després entre 1969 i 1975, en els nivells superiors del sistema nerviós.

Des del 1951 ha escrit i ha donat conferències sobre els problemes filosòfics relacionats amb la ciència del cervell, especialment sobre la memòria, el problema ment-cervell, i la naturalesa de les experiències del jo.

Membre de la Royal Society (1941), membre de l'Acadèmia Australiana de Ciències (1954), president de l'Acadèmia entre 1957-1961; Cavaller Britànic (1958); Medalla reial (1962); Membre de l'Acadèmia Alemana d'Investigació natural (1961); Premi Nobel de Medicina (1963); membre de l'Institut Max-Planck (1973); membre de l'Acadèmia Pontifícia de Ciències (1961), membre honorari de diverses acadèmies científiques d'Estats Units, Bèlgica, Itàlia. Doctor Honoris Causa de les universitats de Cambridge, Tasmània, Praga, Oxford, Friburg i d'altres.

Ànima humana, ciència, religió

—Estic d'acord, no cal dir-ho, amb els seus arguments. Tanmateix, en les seves obres exposa hipòtesis sobre la interacció entre esperit i matèria que em recorden plantejaments cartesians poc satisfactoris. Estarà d'acord que la persona humana és una unitat en la qual la realitat espiritual i material no poden concebre's com agents separats; encara que aquesta tesi tingui el seu aire de misteri, penso que és la única que fa justícia a les dades completes de la nostra experiència.

—La ciència explica molts fenòmens mitjançant les teories de la gravetat; tanmateix, no sabem dir què és la gravetat en si mateixa. L'evolucionisme explica un cert nivell de fets, però existeixen profunds interrogants difícils d'explicar. No pot sorprendre que, admetent per motius ben fonamentats que en l'home hi ha esperit i matèria, sigui molt difícil i fins i tot misteriós comprendre la seva relació. Jo he proposat algunes hipòtesis al respecte, però és clar que es tracta d'un tema molt difícil. No obstant, aquestes dificultats no debiliten els arguments que porten a admetre l'ànima i el seu origen sobrenatural.

—Vostè ha escrit una obra en col·laboració amb Karl Popper, i simpatitza amb la seva epistemologia. Jo aprecio aspectes concrets d'aquesta epistemologia, però en veig d'altres amb ulls crítics: en una de les meves obres explico aquestes reserves que, em sembla, afecten a punts centrals de filosofia, ja que, en últim terme, Popper ve a negar la certesa de qualsevol coneixement. Comparteix amb

Popper el seu realisme, la seva defensa de la llibertat objectiva, i la seva concepció global del mètode hipotètic-deductiu, però penso que aquest mètode no dona raó de tota la ciència i menys encara de tot el coneixement humà, i que podem arribar a coneixements certs, encara que limitats i perfectibles.

—El meu treball científic deu molt, des de fa anys, a la metodologia de Sir Karl Popper. També he utilitzat algunes de les seves teories en àmbits més amplis. Respecte a les qüestions últimes, ell és agnòstic i jo creient. Tanmateix, estem d'acord a rebutjar com a impossible el materialisme. Quant a temes com l'ànima i la immortalitat, estem en desacord, però ambdós prenem seriosament i respectem les nostres respectives opinions, hem dialogat extensament sobre elles, i ens aixecaríem en contra de la manca de respecte vers l'actitud d'algú sobre aquestes importants qüestions.

—Em sembla obvi que, en contra del que alguns continuen mantenint, les relacions entre ciència i fe són, sota diversos aspectes, de cooperació, i que no hi ha conflictes reals entre elles. Em plauria que expressés el seu punt de vista sobre això, com a científic i com a

creient que admet moltes tesis evolucionistes.

—He tingut ocasió d'estar diverses vegades amb el papa Joan Pau II, en una reunió amb Premis Nobel i en un encontre amb científics. Té raó quan diu que la ciència i la religió no es poden contradir. A més, ¿no és una tasca profundament cristiana investigar la naturalesa creada per Déu? En el cas de Galileu, tots reconeixen que hi hagué errors per ambdues parts, que ningú no desitja repetir. Respecte a l'evolucionisme, ja Pius XII declarà que l'Església no s'oposa a l'estudi de l'origen del cos humà; el que manté és que Déu crea individualment l'ànima de cada home, i a això la ciència no pot oposar-s'hi. I aquesta és la base de la meravella de ser home.

—Tal com succeeix amb molts científics de primera fila, vostè es mostra sempre molt interessat en l'impacte social de la ciència. Ha escrit molt sobre això, i sembla preocupat per l'impacte negatiu d'algunes interpretacions que es presenten com a científiques, que porten en últim terme a una crisi de valors.

—Sí. Em sembla que l'home ha perdut una mica el sentit de la seva condició humana, com si la ciència digués que solament és un insignificant ésser material en la immensitat còsmica. Però l'home és molt més del que diu el materialisme. I necessita un nou impuls per tronar a trobar l'esperança i el sentit de la seva vida.

—És clar que és molt important desemmascarar la pseudo-ciència en les seves diverses manifestacions, per evitar que el prestigi de la ciència s'utilitzi abusivament a favor d'ideologies que res no tenen a veure amb ella. Hem parlat ja d'algunes. Tanmateix es pot preguntar si la ciència pot realitzar tasques positives en l'àmbit de l'existència humana. És evident que ho fa en tant que serveix de base a la tècnica, però l'ús de la tècnica és ambivalent, pot utilitzar-se per al bé i per al mal. ¿Pot dir-se quelcom semblant de la ciència?

—He escrit que, de fet, la ciència està impregnada de valors: de caràcter ètic, en el nostre esforç per arribar a la veritat, i de caràcter estètic. Si aconseguim donar a la humanitat un concepte de la ciència com a un esforç humà per comprendre la naturalesa i oferir amb tota humilitat els nostres afanys per aconseguir-ho, la ciència mereixerà ser considerada com una obra gran i noble; altrament, corre el perill de convertir-se en un enorme monstre, temut i venerat per l'home i que porta en si l'amenaça destruir-lo.

—Vol dir-me quelcom de la seva estada a Barcelona enguany?

—Va plaure'm molt participar en les Jornades científiques de la Facultat de Medicina i honorar la memòria de Cajal, que va realitzar treballs científics de gran importància per a la meua especialitat, i alguns d'ells mentre es trobava a Barcelona. He pogut veure la ciutat, i servo una impressió molt grata especialment del Barri Gò-

tic. També servo un excel·lent record del col·loqui amb estudiants universitaris al Col·legi Major Monterols, on vaig tenir l'oportunitat de parlar àmpliament i profundament amb ells sobre els temes que estem tractant en la nostra conversa.

—A Catalunya, com a altres llocs de l'Europa occidental, vivim una època de profundes transformacions culturals, condicionades en bona part per l'influx de la ciència. En aquest context, i pel que es refereix als valors cristians, ¿què podria dir als lectors de Catalunya Cristiana?

—Que els valors cristians tenen una gran importància per aconseguir que l'admirable empresa humana que és la ciència, estigui veritablement al servei de l'home. La ciència moderna nasqué en unes circumstàncies favorables degudes, en bona part, al cristianisme, que porta a veure el món com a una obra racional d'un Creador infinitament savi, i a l'home com a criatura feta a imatge de Déu, amb una intel·ligència capaç de penetrar en l'ordre imprès per Déu en el món. Aquesta ciència es desenvolupà gràcies al treball i les conviccions científiques profundament cristians. La ciència i la fe són aliades, no enemigues. I la fe cristiana proporciona ajudes molt valuoses a fi que s'eviti un materialisme que res no té a veure amb la ciència, i perquè la ciència pugui contribuir a la solució dels greus problemes que avui dia té plantejats la humanitat.

Mariano Artigas

*"aneu per
tot el món
i proclameu la
Bona Nova..."*

(Mc. 16, 15)

TENS INQUIETUD MISSIONERA?

Desitges ser
presència de Crist
en el món
servint el
necessitats?
Com a laic?
Com a religiós?
Com a sacerdot?

Per a tota mena d'informació,
telèfons
419 35 79
i 419 31 83
MADRID

CLUB TALITA

Psico-pedagògic per a persones amb problemes d'aprenentatge impar-teix cultura general, psicomotricitat, expressió artística en general, dinàmic de grup, formació humana, costura. Integració amb les alumnes del centre de F. P.

INFORMACIÓ: Gran Via, 602 (davant de la Universitat). Tel. 317 01 49.
Horari: de 9 a 12 i de 5 a 9. PLACES LIMITADES.

El poder adquisitiu dels pensionistes, en perill

Els temps estan canviant. D'una societat de l'opulència i del consumisme il·limitat hem passat a una altra amb greus problemes econòmics, amb un atur creixent i amb una revolució tecnològica immediata. Un monstre com la Seguretat Social, per exemple, viu uns moments molt difícils. Els índexs de natalitat han baixat d'una forma considerable i ha empitjorat la relació població activa/població passiva. Les pensions dels jubilats perillonen. Els problemes són complexos i cal cercar solucions imaginatives per tal de solventar situacions delicades que poden presentar-se en un futur immediat. Hem parlat del tema de les pensions de jubilació i d'altres que afecten els vells amb Carles G. Roca, cap del secretariat tècnic de la FATEC (Federació d'Associacions de la Tercera Edat de Catalunya) i psicòleg social especialitzat en la problemàtica social de l'envelliment.

Les declaracions de l'actual ministre d'Economia, Miguel Boyer, no conviden precisament a l'optimisme. Sembla que, tard o d'hora, es castigaran les pensions i els jubilats pagaran les conseqüències de l'actual crisi econòmica i de l'enorme dèficit que ha generat la Seguretat Social. S'han aixecat veus per protestar contra el que es considera un atac als més dèbils. No és, evidentment, un tracte massa just per a aquelles persones que han cotitzat tota la vida i ara es poden trobar amb rebaixes inesperades. Carles G. Roca creu que s'han de prendre mesures per fer front a aquesta problemàtica. "La societat espanyola envella molt ràpidament. Actualment —afirma— més de l'onze per cent del cens de la població està format per persones més grans de 65 anys. L'any 1995 (només d'aquí 11 anys), el percentatge sera d'un 14/15%,

amb la qual cosa tindrem el nivell actual dels països del centre d'Europa que són estats envellits. Cal prendre mesures per paliar aquest problema. Altrament les solucions seran molt problemàtiques per als qui siguin al govern".

El nostre interlocutor és un home de 58 anys que parla amb vehemència i entusiasme, i exposa les seves teories d'una manera didàctica. Insisteix que les seves propostes no són utòpiques. Pensa que cal actuar per lluitar contra el deserció. "La manca actual de disponibilitat econòmica —diu— crea un gran malestar social". Cenyint-nos als problemes econòmics dels vells, Carles G. Roca afirma que la solució passa per canalitzar l'estalvi del jubilat que, sobretot a les zones rurals, no consumeix el que rep. "He fet un estudi —afegeix— amb gent de pobles de Catalunya i he constatat que molts jubilats no gasten ni el 50% del que cobren. Bona part d'aquest estalvi es difumina perquè va a les Caixes d'Estalvi. La meua proposta seria emetre uns bons de la Generalitat per a ser comprats amb l'estalvi de la gent gran. El rendiment hauria de ser a interès compost". Assenyalava que el diner ha de generar diner i que el de les pensions s'ha malbaratat en moltes ocasions a través d'inversions estèrils.

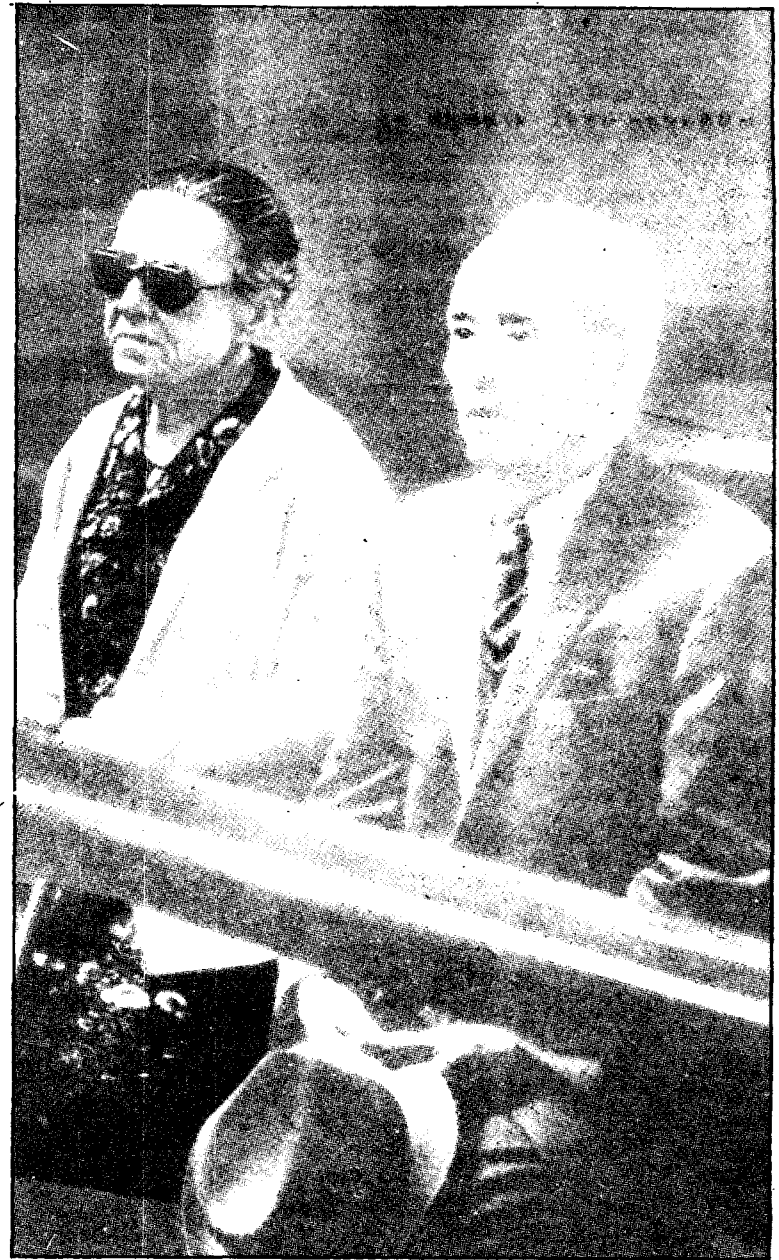
El problema de les pensions dels jubilats s'ha de contemplar també amb una visió de futur. La recepta d'aquest psicòleg social és crear una caixa mutualista de la tercera edat. "El treballador, des que s'incorpora al món laboral, aporta una quantitat per a la jubilació. Aquest diner s'ha de fer treballar. Això no es cap utopia. A França s'ha fet aquesta experiència i els resultats han estat bons. Al nostre país, però, no hi ha una legislació sobre el tema". Carles

G. Roca afirma que molts dels diners de les caixes mutualistes podrien dedicar-se a centres de la tercera edat i minvarien les peticions a l'administració per fer coses adreçades a la gent gran.

Un altra tema que surt a la conversa són les residències i les llars per a jubilats. "Segueixen —diu, convençut— la idiosincràsia del poble espanyol. O són molts bones o molt miserables. Manca una planificació, dissenyar un mapa de necessitats. No es poden donar subvencions només als qui més pressionen per a obtenir-les. Preguntat sobre si han de crear-se centres exclusivament per a la gent gran, el psicòleg assenyalava que cal promoure la intervenció entre les diverses generacions per tal que el vell no quedi reclus en un àmbit molt reduït. Constata que, malauradament, en la nostra societat hi ha un individualisme ferotge i que ningú no té temps per a ningú. "És un problema d'educació social. Hi ha una gran tasca a fer. Les estructures estan canviant. Es va cap a una cultura de l'oci gràcies als avenços tecnològics. S'ha de fer una estructura de l'intervenció social. L'oci s'ha d'omplir amb la cultura, que ens facilitarà una major comprensió de la problemàtica social".

Carles G. Roca està també preocupat per les possibilitats que tindran els jubilats del futur d'omplir el seu temps de lleure d'una manera creativa. "Cada vegada hi ha més vells amb una formació cultural més sòlida i àmplia. Aquests jubilats no es conformaran amb un centre on jugar a cartes o veure la televisió, o amb un banc a qualsevol plaça. Exigiran quelcom més. Demanaran una vellesa digna i humanitzada."

A la pregunta de quins són els principals problemes que afecten

La societat espanyola envella molt ràpidament.

la vellesa, el nostre interlocutor respon —amb rapidesa i no dubtant ni un moment— que l'exploatació (tot es fa per a la vellesa, però res conté allò que el vell necessita); l'alienació (la societat no deixa participar els vells en els afers comuns) i la marginació (les estructures socials els marginen).

En aquest repàs ampli de temes que preocupen la gent gran no pot mancar una qüestió que ha estat molt debatuda. ¿Els vells han de seguir amb els fills o és millor que facin la seva vida? "Actualment el model vigent —diu— és la família nuclear de pares i fills. Aquest

model ha fet perdre la figura tradicional de l'avi i l'infant se'n ressent en la seva formació. El model de la família tradicional —en què convivia dues o tres generacions— l'avi tenia el rol d'orientar el nen en determinats aspectes de la vida. He observat que el nen que no coneix l'avi no queda prou format. En una època determinada de la vida, el nen valora més l'avi que el pare, al qual veu més allunyat, com massa prepotent. L'avi és més tendre, més assequible i proper".

Tomàs Puntí

Nedar: un plaer a l'abast de tothom

Vingui o no a tomb, sant Pau en una de les seves cèlebres frases, recomana que parlem de Jesús, el Senyor. Però sobretot que en parlem convençuts íntimament que Ell és Camí, Veritat i Vida. Aleshores les nostres paraules sortiran espontànies, clares i gens complicades: perquè Déu, el Pare, ha descobert als senzills els misteris del Regne.

De semblant manera i sense deixar de seguir el consell de l'Apòstol, en tota conversa que tinc amb un o altre amic, o simplement conegut, els parlo de la gran meravella que és el nedar, el submergir-se en l'aigua clara de la piscina. I per a reforçar l'argument em vénen als llavis paraules com "es bo per la circulació", "l'artrosi queda molt aminorada", "conserves l'agilitat anys i més anys", "per a la pràctica de la natació, no hi ha anys que hi valguin". Jo vaig arribar a convèncer un dia mossèn Ramon Casajoana, als seus 65 anys, que apren-

gués a nedar, i així va fer-ho per llargues anyades tres vegades a la setmana al Club de Natació Sabadell.

Sovint imagino que Catalunya s'hauria de convertir en líder en aquest aspecte de la pràctica de la natació. Que fos tanta la multitud que fes "papallona", estil lliure, espatlla o braça", que d'aquí en sortissin campions per a les futures Olimpíades i altres concursos natatoris. I no per la vanitat d'unes medalles o llogers, sinó que representés com l'escriu d'una densitat esportiva en aquest punt concret.

Un dels avantatges de la natació és precisament que la seva pràctica no coneix edats. Tothom, o quasi tothom pot nedar. I és tanta la satisfacció que et dona que m'estranya sincerament que no es multipliquin per 10 la construcció de piscines. I més si tenim en compte que avui, amb les piletes climatitzades, no hi ha època de

l'any que no es pugui practicar i si tant voleu diria que és a l'hiver, quan al deïora el fred és viu, neva o plou, quan dona més gust el nedar en una piscina coberta i amb l'aigua a la temperatura de més de vint graus.

La salut física influeix en l'ànima, ve a dir sant Tomàs en un punt de la seva Summa. I el lema romà de "mens sana in corpore sano" és una d'aquelles definicions quasi perfectes que com a bons hereus dels nostres avantpassats i civilitzadors, no hauríem d'oblidar mai.

És tanta la convicció amb que escric aquestes ratlles que convidaria a tothom, tingui en aquest moment l'edat que sigui, ni que passi dels 80, que faci la prova i a les ordres d'un bon entrenador —que a tots els clubs n'hi ha a la nostra disposició— en el terme no més enllà d'un mes o mes i mig, practicarà amb gràcia un estil dels quatre que es coneixen i tindrà el goig inenarrable de practicar un

esports que li obrirà horitzons de més agilitat, optimisme i a la vegada li servirà de definitiu "relax". Aquesta nova disposició física que adquirirà augmentarà el seu delit espiritual, ja que la fortalesa i subtilitat de què gaudirà, el farà més apte per a qualsevol activitat d'ordre d'apostolat. Tinguem per cert que la natació ajuda poderosament a una major flexibilitat que influirà decisivament en la mateixa ment i ens farà més concrets i eficaços en qualsevol labor espiritual.

El nostre primer filòleg, del qual n'hauríem de tenir el retrat penjat a la paret de totes les llars catalanes, Pompeu Fabra, era un convençut nedador i a Badalona on vivia, en feia sovint la seva pràctica i n'alabava el costum.

Tots sabem també que el Papa actual Joan Pau II, és un nedador destre i que al mateix Vaticà hi ha fet construir una piscina per a ús propi i dels que l'envolten. És molt possible que un dia o altre, si algun periodista té l'ocurrència de pre-

guntar-li sobre les gràcies de la natació, tinguem la seva opinió autoritzada sobre el tema, la qual, estem segurs, serà d'allò més eufòrica i contundent. No hi ha més argument favorable que el mateix exemple que ell mateix ens ofereix.

I que sant Pere, damunt del qual ha estat edificada l'Església, sabia de nedar ens consta en el mateix Evangelí, quan sant Joan ens descriu la formidable escena en la qual en dir-li que el Senyor està esperant-los a la vora del mar, es tira de cap a l'aigua i se n'hi va nedant.

Cada u en el seu lloc, públic o privat, com a cristià té el deure de proclamar —de paraula o d'obra— que Jesús, el Senyor és el Fill de Déu.

El nedar sovint ens pot ajudar a una més sana disposició del cos, la qual cosa no destorbarà gens, sinó tot el contrari, a una major agilitat i subtileza d'esperit. Provem-ho i en quedarem convençuts.

Josep Maria Riu

CRÒNICA CASTELLERA

Cinc de vuit a La Bisbal i per Sant Fèlix

Tot feia pensar a principi de temporada que enguany viuríem un important any casteller; això ja ha estat confirmat, després de presenciar les dues grans actuacions del mes d'agost. Un cop més les dues colles vallenques ens han demostrat el seu bon moment casteller en descarregar totes dues el cinc de vuit. Els Joves ho varen fer a la Festa Major de la Bisbal del Penedès, mentre que la Vella el descarregà per Sant Fèlix a Vilafranca. Aquests dos importants castells han acaparat l'atenció del món casteller en els últims dies. Anem a resumir molt breument tal i com s'han desenvolupat les actuacions abans esmentades.

Com deia més amunt, la diada del 15 d'agost a la Bisbal va condicionar una vegada més la jornada casteller de Sant Fèlix. A la plaça dues colles: la Colla Joves dels Xiquets de Valls i la Colla Jove dels Xiquets de Tarragona, que enguany ocupava el lloc que va deixar la Vella de Valls, aquest any no contractada. S'havien anunciat grans proeses i aquest cop va anar de debò. Els Joves vallenques van descarregar per primer cop fora de Valls, el cinc de vuit, mentre que els Joves Xiquets de Tarragona assoliren la millor actuació de la seva història, carregant el seu primer quatre de vuit al primer intent. A més d'aquests importants castells, les dues colles de Xiquets van completar l'actuació amb aquests castells:

+ Colla Joves dels Xiquets de Valls: Cinc de vuit, tres de vuit —carregat—, torre de set —al segon intent— i dos pilars de cinc.

+ Colla Jove dels Xiquets de Tarragona: Cinc de set, quatre de vuit —carregat—, tres de set —al segon intent— i dos pilars de cinc —un carregat—.

La diada vilafranquina de Sant Fèlix culminà amb les grans actuacions castelleres dels mesos d'estiu. Com cada any, el món casteller es va donar cita a la plaça anomenada la "més castellera", per poder seguir de prop els millors castells de les tres colles presents. Enguany no hi fou la colla Joves dels Xiquets de Valls; al seu lloc hi va ser la novella colla dels Minyons de Terrassa que va actuar per primer cop en aquesta important diada, acompanyats per la Vella del Valls i els Castellers de Vilafranca.

Lògicament l'absència dels Joves de Valls en aquesta diada, ha aixecat polèmica; la raó de no

participar-hi, els mateixos administradors de la Festa Major ens han fet saber que no hi havia pressupost per contractar les dues colles de Valls i es per això que han trencat una tradició de molts anys amb els Joves vallenques.

La incògnita estava abans de començar l'actuació amb els castells que podríem veure; tot feia suposar que veuríem una gran actuació, i així fou; els Castellers de Vilafranca que van obrir plaça, van oferir tot un bon recital de castells de vuit, van carregar i descarregar el tres i el quatre de vuit, i carregaren també la torre de vuit amb folre. Tota una actuació que feia anys que no realitzaven els castellers locals en la diada de Sant Fèlix. La Vella, com ja estava previst, havia d'intentar el cinc de vuit, castell que va fer l'lenya, després d'haver descarregat una magnífica i molt treballada torre de vuit. Tot seguit els vallenques i sense deixar passar ronda van descarregar el quatre de vuit i quan tot feia pensar que per acabar l'actuació intentaríen el tres de vuit, deixaren bocabadat el nombrós públic present, en intentar de nou el cinc de vuit, que ara sí que el van aconseguir descarregar. Aquest castell és el primer que s'aixeca a la plaça més castellera i malgrat el magnífic historial casteller de la colla Vella, és el primer que descarreguen; tota una nova proesa en la història del món casteller, de la Colla Vella i de la diada de Sant Fèlix.

La tercera colla a la plaça, els Minyons de Terrassa, arribà plena d'il·lusió i ganes de fer un bon paper; van carregar i descarregar el quatre de vuit i la torre de set, fent un bon intent de tres de vuit que va fer l'lenya amb el pis de dosos col·locats.

Val a dir, també, que les tres colles van aixecar els típics pilars de cinc de salutació i de cloenda de l'actuació.

Altres actuacions

+ Els Xicots de Vilafranca, van actuar, el passat mes d'agost, en dues ocasions, fora de casa nostra, concretament a Estadella (Osca) i a l'Alcúdia de Carlet (València). En la primera actuació van completar amb castells de sis, tres de set, dues torres de sis i tres pilars de cinc. A la segona van aixecar el quatre i tres de set, la torre de sis i el pilar de cinc.

+ Les dues colles locals dels

Xiquets de Tarragona, van actuar a la festa major petita de Tarragona —Sant Magí—, i van completar amb aquests castells:

—Colla Jove dels X. de Tarragona: Cinc de set —carregat—, tres de set, pilar de cinc i intent de quatre de set amb l'agulla.

—Colla Xiquets de Tarragona: Quatre de vuit, torre de set, i pilar de cinc, intentant el tres de vuit.

+ També a la festa major de Vilanova i la Geltrú van actuar les dues colles locals; aquestes van aixecar:

—Els Bordegassos de Vilanova: quatre de set amb l'agulla, tres de set, intent de cinc de set, quatre de set, torre de sis i tres pilars de cinc —un portat al balcó—.

—La colla Jove de Vilanova: torre de sis, quatre de sis amb l'agulla, quatre de sis net i dos pilars de cinc carregats.

+ Canviat de plaça castellera, a l'Arboç del Penedès hi van actuar tres colles: els Castellers de Vilafranca, Joves de Valls i la colla local dels Minyons de l'Arboç; les tres colles van aixecar:

—Castellers de Vilafranca: torre de set, tres de vuit, cinc de set i dos pilars de cinc alhora.

—Joves de Valls: quatre de vuit, intent de torre de vuit, torre de set, tres de vuit i pilar de cinc —carregat—.

—Minyons de l'Arboç: quatre de set —carregat—, intent de tres de set, torre de sis i pilar de cinc —carregat—.

+ I a Igualada, i també amb motiu de la Festa Major van actuar les colles dels Castellers de Barcelona i Vella dels Xiquets de Valls; allí les dues colles van carregar i descarregar:

—Castellers de Barcelona: quatre de vuit —carregat—, torre de set —carregada—, tres de set, dues torres de sis, quatre pilars de cinc i dos pilars de quatre.

—Vella dels X. de Valls: quatre i tres de vuit, torre, cinc i tres de set, torre de sis, cinc pilars de cinc i dos de quatre.

Aquest es el resum de les actuacions més importants realitzades el passat mes d'agost. Després d'analitzar-les, tot fa preveure que la recta final d'aquesta temporada casteller pot ser una de les més interessants. Recordem que el proper dia 30 d'aquest mes hi ha convocat concurs a Tarragona.

Eloi Roca

RACÓ DEL LLENGUATGE

Les parts del cos (15)

Al bell mig de la rodonesa dels pits hi ha els mugrons, que també existeixen rudimentàriament en els homes, i que en les dones són l'objecte funcional de l'alletament dels nadons. Aquesta funció és comuna a tots els animals mamífers, i és de doldre que avui dia es vegi molt negligida en l'espècie humana. Des del punt de vista del vocabulari usual tendiríem més a usar el terme pits en l'àrea de la funció estètica i eròtica, i mamelles en la utilitària i funcional, si fa no fa. I veiem, també, que mèdicament, s'alternen els termes mama i mamella en la descripció de malalties que l'afecten.

Hi ha una frase molt gràfica per indicar el gaudi privilegiat de beneficis d'una situació no accessible a tothom: tenir la vaca per la mamella.

Els derivats de pit afegeixen una r al sufix de derivació, i així, de la sina en diem la pitrera, i anar amb la camisa descordada i oberta és anar espitregat.

De les espatlles arrenquen els braços, les extremitats superiors, i els plecs d'inserció al cos, s'anomenen aixelles. Més avall, el braç s'articula amb l'avantbraç en el colze, i l'avantbraç amb la mà en el canell o monyó. No tenim cap problema amb el mot braç, tothom l'usa correctament, però sí que en tenim amb el seu derivat abraçada. Alguns el fan masculí com en castellà, i en diuen abraç; no s'ha de fer. El colze és desfigurat molt vulgarment i no és estrany sentir com l'anomenen cotzo. Ens hem apropiat, també, del barbarisme codejar-se, que en català ha de ser totalment bandejat i substituït per fer-se o tractar-se. Fa temps que no ens tractem. Es fan amb la flor i nata de la bona societat. Però allà on tindrem més dificultat a normalitzar-nos és a anomenar la unió del braç amb la mà; tothom en diu monyeca, que és el seu nom castellà.

El braç i la mà són a bastament representats en el llenguatge col·loquial i compten amb un bon repertori de frases fetes.

El vaig rebre amb els braços oberts perquè ell era el meu braç dret, se'm va tirar als braços i vam anar a braç a braç fins a casa. Hi havia vaga de braços caiguts i la feina va quedar per fer per manca de braços; sort que ja n'havíem feta molta a força de braços. Anava amb el seu marit, de bracet, i portava en braços el fill més petit. El vaig portar a pes de braços fins a la pastisseria i li vaig comprar un braç de gitano, a risc d'estirar més el braç que la màniga.

Albert Pera

LA SARDANA I LA DANSA

Les nostres danses fora de casa.— El ressò de les activitats estiuenques dels nostres esbarts fora de la nostra frontera, és bastant intens. Potser, però, no és el suficientment conegut i per això, per a donar-lo a conèixer com un fet anecdòtic, hem fet un petit resum de les actuacions fora de Catalunya realitzades pels nostres conjunts, una llista no pas exhaustiva, però sí suficientment plena per a fer-se la idea que pretenem exposar.

D'ençà el mes de juny, fins a últims d'agost, hem aplegat les següents sortides:

ESBART SANT MARTÍ.— Del 23 al 25 de juny, participà a les festes del MC aniversari de la ciutat castellana de Burgos.

ESBART DANSAIRE BARCINO.— Del 27 de juny a l'1 de juliol participà en el Primer Festival Folklòric Infantil Internacional, celebra a la ciutat francesa de Marsella, en el Chateau Gumbert d'aquella capital.

ESBART FOLKLÒRIC D'HORTA.— Els dies 3 al 6 de juliol, assisteix al Festival Internacional de Llangollen, al País de Gal·les, a la Gran Bretanya.

ESBART FOLKLÒRIC D'HORTA (Secció Juvenil).— Del 6 al 16 de juliol assisteix al Festival de Mathe, a França, prop de Llemotges, festival que se subanomena de la Pau. És reservat exclusivament per a participants menors de quinze anys.

ESBART ALBADA de Tàrraga.— Del 13 al 15 de juliol, realitza actuacions a les ciutats franceses de Blaye i Monquillon, a la comarca de l'Aquitània. La motivació principal del viatge és un acte d'agermanament entre les ciutats de Blaye i Tàrraga.

ESBART D'IGUALADA.— A últims de juliol, acompanyat per la

cobla Infantil del Col·legi de Santa Maria de Blanes, efectua una gira de vint dies per terres italianes.

ESBART D'ARENYS DE MUNT.— També a últims de juliol, assisteix al festival de la ciutat portuguesa de Figueira da Foz, al districte de Coïmbra.

ESBART SABADELL DANSAIRE.— Igualment a últims de juliol, realitza una gira de deu dies per terres franceses, a la regió de Montpeller, amb l'acompanyament musical de la cobla Marinada, de Badalona.

ESBART EGARENC.— Del 27 de juliol al 3 d'agost efectua un viatge per carretera a Bulgària, constituint possiblement la sortida més allunyada de casa, i compta també amb l'acompanyament musical de la cobla Marinada.

ESBART DANSAIRE SICORIS (Ballet Ciutat de Lleida).— Del 30 de juliol al 6 d'agost, participa al Festival Internacional dels Pirineus, celebrat a la població francesa d'Oloron.

ESBART SANT MARÇAL de Cerdanyola.— Els dies 4 i 5 d'agost actua a la ciutat asturiana de Gijón, en un festival de dansa, on assisteixen diferents representacions internacionals.

ESBART SANT GENÍS de Tardell.— Dels dies 17 al 23 d'agost, es trasllada a Suïssa, per a participar en el festival de Neuchâtel. Enseny efectua actuacions a les ciutats de Friburg i La Chaux du Fond.

ESBART SANT CUGAT.— Dels dies 21 al 27 d'agost, assisteix al Primer Festival Folklòric del Mediterrà, que se celebra a la capital de l'illa de Sardenya, la ciutat de Càller. Efectua també actuacions a altres localitats de l'illa, entre elles, l'Alguer.

Josep Ventura

Col·labora amb la nova campanya de JUSTÍCIA I PAU.

Si som
els que
per la Justícia
seran molts els que
tindran Pau.

Demana informació a: **Justícia i Pau**
Rivadeneyra, 6, 10è.
Barcelona - 6
Tel. 317 61 77

Mort de Manuel Valls i Gorina

El diumenge 9 de setembre moria a Barcelona una persona important en la història de la música catalana: Manuel Valls i Gorina. Home d'una gran cultura, realitzà una tasca impressionant en el món de l'assaig musical. Divuit llibres així ho testifiquen. De tots aquests volums jo en recordo especialment dos, molt agradables de llegir i ensenya, enriquidors: "Entrescenes de concert" editat per Pòrtic el 1973 i que recollia els davantals de la Guia Musical del Palau de la Música de Barcelona, a part dels esmentaris de cada concert. Es a dir que resumia sis anys de vida musical barcelonina, en una època, afortunadament superada, en la qual fora de la ciutat comtal no hi havia gran cosa.

L'altre volumet es titula "La música en cifras" i fou editat per Plaza

y Janés un any després. Es tracta d'una anàlisi del món musical espanyol vist des de la perspectiva catalana. I de broma en broma i xifres en mà denunciava com tan sols hi havia diners de l'Estat per a fer música a Madrid; fora de la Villa y Corte, arribaven engrunes i a voltes ni això. A més de textos escrits, fou també compositor tan de peces erudites com populars. Entre aquestes destaquen l'Himne del Club de Futbol Barcelona tan popularitzat. La seva presència com a crític musical en nombrosos mitjans de comunicació també ha estat important i notarem la seva absència. Sobretot perquè tot feia esperar que aquest badaloní il·lustre no ens hauria abandonat tan sols als seixanta quatre anys.

Ferran Camps

MÚSICA

La música

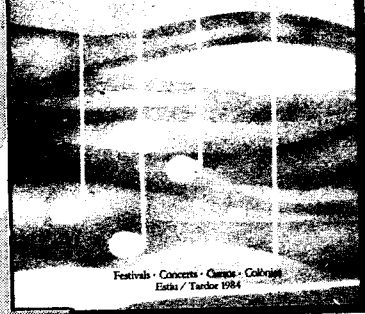
aquest estiu

De nou el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya ha editat l'opuscle —molt ben presentat i editat— "La música a Catalunya", en el qual s'informa de les activitats musicals d'arreu del Principat durant l'estiu i tardor de 1984.

A més dels concerts d'estiu, cada cop més abundosos i de més qualitat, també s'informa sobre els cursos de música i les colònies musicals.

Pel que fa als primers cal destacar certs cicles que tenen ja antiguitat. Així els Festivals de Cadaqués, de Calonge, de Cambrils, Sant Feliu de Guíxols o Santes Creus, o les Nits musicals de Guardiola de Berguedà, Manresa i Palau-solità. Hi ha a més el cicle itinerant dels "Orgues de Catalunya" que permet d'escoltar els millors instruments restaurats i de gran qualitat. En concret, hi ha prop d'una cinquantena de poblacions que organitzen festivals de major o menor extensió i a més les poblacions que fan algun concert vocal o instrumental registrat. Perquè cal no oblidar que encara resten concerts no previstos en aquest programa general. Després hi ha una referència als cursos de formació musical. Si important és que es facin concerts, més ho és la preparació dels futurs oients i sobretot dels intèrprets. A 17 llocs se celebren cursos d'interpretació i a més a tres d'altres hi ha "campus" i

La Música a Catalunya

"colònies" musicals. Aquest darrer apartat és fonamental, en la meua opinió, perquè estan dedicats a infants i joves que combinen vacances amb el coneixement o aprofundiment de la música.

No sé si de totes aquestes activitats se'n dona prou coneixement i difusió. Darrerament em deien que en alguns campings —cal no oblidar que la meitat dels turistes de Catalunya van al camping— que no estaven assabentats dels concerts de la zona. Valdria la pena fer un esforç en aquest sentit que seria complementari del d'organitzar el concert o del de fer aquesta guia.

F.C.

Onzè curs de Pedagogia musical

Organitzada per l'Escola de Pedagogia Musical, ha tingut lloc, en dues tandes, l'11è. Curs del Mètode Ireneu Segarra. La primera tanda, durant la primera quinzena de juliol, tingué lloc al Col·legi Santa Maria del Colllet, prop de Banyoles, i hi assistiren prop de 180 alumnes, els quals participaren als nivells d'introducció, primer i segon del Mètode. La segona tanda tingué lloc a Montserrat a finals d'agost i hi assistiren uns 80 alumnes que han participat als nivells de Parvulari, tercer i quart del Mètode.

Sota la direcció del P. Ireneu Segarra, creador del Mètode i director de l'Escolania de Montserrat, han impartit el curs els professors de l'Escola de Pedagogia Musical.

Per primera vegada han participat en aquest curs alumnes que es preparen per a ser professors d'Escoles de Música que apliquen el Mètode del P. Ireneu. Aquest és un pas important pel que representa d'intent seriós de renovació dels sistemes d'ensenyament als Conservatoris i Escoles de Música; és, justament, a aquests nivells que el Mètode pot aplicar-se d'una forma més completa. Són més de vint les Escoles de Música que a Catalunya

comencen a aplicar aquest Mètode, entre elles la de l'Orfeó Català, el Conservatori de Manresa, l'Escola de Música de Vic, etc.

A la cloenda d'aquest 11è. curs a Montserrat hi han assistit el Sr. Jordi Maluquer, Director General de Música de la Generalitat, i el Sr. Ramon Martínez i Callén, president de la Comissió d'Ensenyament de la Diputació de Barcelona. A més d'assistir a algunes de les darreres classes del curs, les personalitats assistents pogueren escoltar un concert de cant coral amb què els alumnes cloqueren el curs; el concert tingué lloc a la sala d'assaigs de l'Escolania de Montserrat i es completà amb un recital de "lieds" alemanys a càrrec d'en Joan Cabero, professor del curs.

Posteriorment, les dues personalitats foren hostes de la comunitat benedictina; a la tarda tingué lloc una reunió de treball amb els responsables de l'Escola de Pedagogia Musical per tal d'anàlitzar, conjuntament, la problemàtica que té aquesta escola per a impartir la pedagogia musical a casa nostra, sobretot pel fet que la música encara no sigui una assignatura prou valorada a l'escola bàsica.

Formació musical per a liturgistes

El Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona ofereix per al curs 1984-85, a tots els que hi estiguin interessats la formació musical del "Centre Permanent d'Animadors del Cant Litúrgic".

El "Centre Permanent d'Animadors del Cant Litúrgic" es proposa ajudar els responsables, animadors, directors, cantors i altres persones interessades, a exercir la seva tasca amb competència. Les classes començaren el 8 d'octubre i acabaran el 13 de maig de 1985. Tindran lloc tots els dilluns lectius de les 7 a les 9.30 del vespre.

Per a informació i matrícules: C.P.L. de Barcelona, Rivadeneyra, n.6, 7è; tel. 3022235.

MODA

Podríem qualificar de magnífica la col·lecció-estiu'84 que Kelson va presentar.

Es tracta d'una col·lecció molt extensa, formada per tres apartats que cobreixen bàsicament tota una trajectòria de moda, en una gran varietat de temes, que la dona adaptarà al seu estil i personalitat, alternant totes aquelles peces que l'interessen entre l'ambient de la ciutat i un altre estil més juvenil i esportiu.

El primer apartat correspon a la col·lecció que Kelson ha destinat preferentment a la dona jove i activa que li agrada vestir amb molt d'estil a base d'idees noves i renovadores.

Teixits naturals i colors entre lluminosos i freds per als temes base d'aquest primer apartat que ofereix per una banda bonics contrastos inspirats en diferents "Ètnies africanes" que uneixen el primitiu geomètric, juntament a unes línies molt senzilles i actuals. Un estil "Mariner renovat", que combina sempre tres colors, utilitzen el blanc com a base. "Ranger ecològic" per a unes peces tipus colonial, confeccionades en teixits d'aspecte rústic. Una línia "Cubista" molt estricta, tocant a formes i dissenys; "Arquitectònica", és la línia pensada per a models més sobris, a base de tons freds i, finalment, peces subtils, transparents, amb profusió de drapajats envoltants, inspirats en la típica indumentària hindú, que es presenta sota el genèric nom de "Gandhi".

El segon apartat, el forma la col·lecció "New Sangeran", que ha estat pensat exclusivament per a la dona més madura però moderna i actual que ve íntegrament compost per unes peces dins d'un

Tres estils per a una firma

"estil clàssic revolucionari".

Tres temes bàsics formen aquest apartat: "Clàssic fantasia" dins d'una línia moderada "Y", "Clàssic rectilini", a base de peces d'aspecte net i freg i "Clàssic cubista", que aporta un concepte nou d'elegància, a base de línies rectes però sense abandonar el tallat d'origen clàssic.

Teixits naturals llisos o estampats en molts casos combinats entre si. Moltes ratlles o quadres enormes, però sempre suavitzats per colors de gammes més aviat fredes.

I, finalment, "Col·lecció Naranjada", que apareix per primera vegada en el mercat i va dirigit a la noia jove que li agrada vestir divertint-se.

Són peces soltes combinables, que ofereixen la possibilitat d'estimular la imaginació a base de permetre varies i distintes superposicions.

Un "Sport salvatge" a base de peces multi-us, realitzades en teixits de cotó, tenyides a mà una vegada confeccionades i "Sofisticació del Clochard", formada per peces molt amples; les faldilles es presenten llargues i els pantalons vénen nuats i drapajats.

En resum, tres boniques col·leccions centrades en una sola, ampliada, bonica i molt coherent en la coordinació.

María José Ejarque

Conjunt en lli, format per tres peces: armilla molt ampla amb grans quadres, que es porta amb pantalons de quadrets torrats i negres i "top" en tricot negre. Model: col·lecció New Sangeran.

Armilla bicolor amb tanques metàl·liques que es pot portar amb brusa. S'acompanya amb una samarreta estampada i amb pantalons coordinats. Model: col·lecció Kelson.

COSTUMS I TRADICIONS

Observacions dominicals

On anirem diumenge? La gent de les grans ciutats frisa per anar-se'n a fora quan arriba el cap de setmana —o és la cua?—, com si del costum s'hagués passat a l'obligació. Salvant les diferències, semblantment amb la d'anar a missa.

Amb les celebracions eucarístiques de les vigílies s'ha facilitat més l'excursió dominical. A vegades les circumstàncies que solen acompanyar els viatges, amb risc d'avaries, d'embussaments si es va en cotxe, o de retards en els trens, impedièen abans, el compliment del precepte.

Hi ha gent, però, que fa mans i mànegues per a no perdre's la participació eucarística dominical en temps de vacances. Dóna goig trobar-se en una església rural, un diumenge d'estiu rodejat de pagesos —encara en queden— que realment hi participen. Alguns sacerdots joves han fet molt per fer-los deixar les velles habituds. No és que els grans ho fessin malament, però alguns, també, arrossegaven atàviques rutines.

Tots els vells recordem aquells homes que restaven drets al capdavant de les esglésies, o darrera alguna columna si n'hi havia, amb la gorra a la mà que murmuraven tota l'estona i així que el sacerdot es girava per a dir "l'ltima missa est", sortien apressadament per quedar-se a xerrar a fora, sense fer res perquè no tenien altra pressa que la de sortir del temple.

D'aquells pagesos se'n va treure un romanço que diu entre d'altres coses pintoresques: "...quan són dintre de l'església/ s'asseuen en un racó/ o bé apropet de la porta/ per poder sortir millor/

parlen del burro i la burra/ amb el qui està al seu costat;/ si les mongetes son fetes/ i el blat de moro és granat./ Els qui no troben conversa/ gairebé els veureu a tots/ que tant prompte com s'asseuen/ solen quedar dormidots.../ No els desperten els que canten/ ni el soroll del repicar./ ni el rotlle de les campanes./ quan se'n van a reservar./ Quan la missa és acabada/ s'aixequen fregant-se els ulls./ molts cansats de pesar figures/ enraonen fent embulls./ Quan són a casa, la dona/ pregunta:—El Rector què ha d t?/Els fent un badall contesten:/ —Era lluny; no ho he sentit."

Sigui com sigui no tot cal atribuir-ho als pagesos. L'estampa, amb diferents colors es donava, també, a les viles i a les ciutats. Només que ara, com que el sacerdot és de cara als fidels, és més difícil practicar... la pràctica de no participar. I pel que fa a les esglésies rurals, potser l'exemple d'alguns estiuejants o dels visitants de caps de setmana, pot haver estimulat als de casa.

Deixant a banda el pintoresquisme o el folklore, penso que molts mals ens poden haver pervingut del descuit, la passivitat o la inèrcia en l'aspecte religiós arrossegades secularment. Un pecat del qual no se'n deslliuren alguns educadors, dirigents, pares i fins i tot més d'un sacerdot, car molts dels obligats a donar llum, doren fum. Jo mateix hauria d'entonar el "mea culpa".

Esteve Busquets i Molas

Residencia Geriátrica Bon Viure

Estamos en Horta, en una torre con jardín, alimentación adecuada, calefacción, ascensor, sala de reposo, control sanitario y terapia humana. Estancias para siémpre, y para convalecencias. Pocas plazas. Tel. 427 44 53.

Dr. J.L. Viscarri i Trullàs

Psiquiatria - Psicología
Tractament malalties nervioses i mentals. Alcoholisme.
Visita: Dilluns, dimecres, divendres de 5 a 2/4 de 8 tarda.
Teléfono: 247 50 97.

Centre Cultural Femení

Centre reconegut pel M.E.C.
Centre col·laborador de l'INEM.

FORMACIÓ PROFESSIONAL DE PRIMER GRAU

TÈCNIC AUXILIAR SANITARI.
AUXILIAR DE JARDÍ D'INFÀNCIA

CURSET PER A FORMACIÓ D'ADULTS DE L'INEM

Auxiliar de Clínica en Planta.
Auxiliar Puericultora.
Recepcionista d'Hotel.
Educadores per a Centres d'Ensenyament Especial.

CURSETS COMPLEMENTARIS

Secretariat Mèdic.
Expressió artística en general: pintura en vidre, tela, pisa.

INFORMACIÓ: Gran vía, 602 (davant la Universitat). Tel. 317 01 49.

Horari: de 9 a 12 i de 5 a 9. PLACES LIMITADES.

La Lliga, d'un cop d'ull

Jornada 2

	Barcelona	València	Sevilla	Hèrcules	At. Madrid	Valladolid	Betis	Màlaga	Racing	Osasuna	R. Societat	Sporting	Athletic	R. Madrid	Espanyol	Elx	Múrcia	Saragossa
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	4+2	4+2	4+2	4+2	3+1	3+1	3+1	2	2	2	1-1	1-1	1-1	1-1	1-1	0-2	0-2	0-2

ENCREUATS

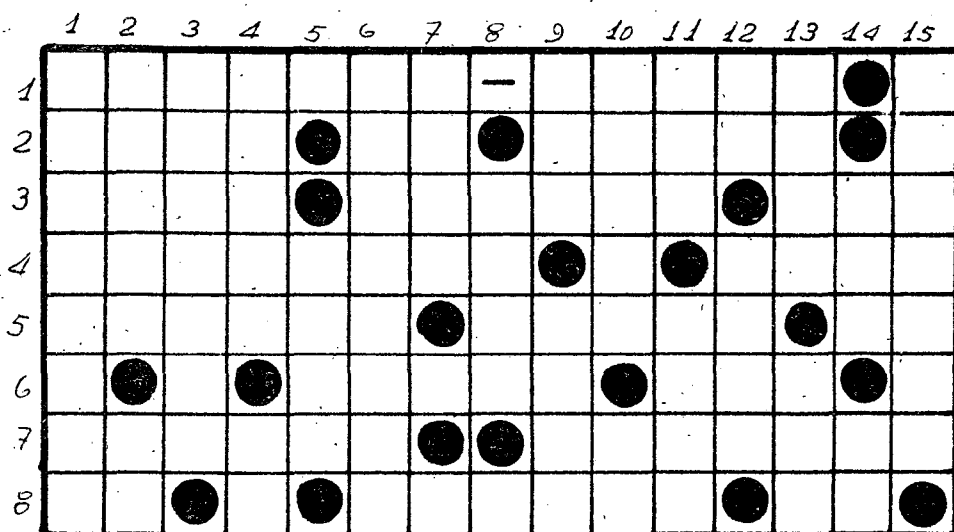
Per Rosa Collet

HORIZONTALS

1. El pallasso de Cubelles, traspasat recentment. Cent.
2. D'aire. Lletra grega. Allò més selecte en un grup o entitat. Vocal.
3. Consonants. Nom d'home. (A l'inrevés, vaixell).
4. Membre d'una secta judeocristiana. Inicial de punt cardinal. Gran extensió d'aigua salada.
5. Marca japonesa d'automòbils. Planta de fruits en càpsula, conreada de molt antic per les seves llavors que porten oli. (En llatí "en").
6. Consonant. La mateixa consonant. Abreviatura de "militar", dit vulgarment i en plural. Joc que es fa a les cartes. Vocal.
7. (A l'inrevés, tindrà por de quelcom). El que veu l'esdevenir.
8. Nota musical. (A l'inrevés, símbol químic del sodi). Els fills petits dels animals. Final del braç i que té cinc apèndixs.

VERTICALS

1. Església principal o mare d'una diòcesi.
2. Allò que abunda tant en els prats. Déu egipci.
3. El jutge en una competició.
4. Lloc de moltes roques. La meva.
5. Cinquanta. En mit. presència i voluntat omnipotent de la divinitat.
6. Que no té fi.
7. (Prefix que vol dir tres, a l'inrevés). Cinquanta. Cent.
8. Lloc de vegetació en el desert. Consonant.
9. Sobirà. Arbust espinós.
10. En plural, espai voltat d'aigua. Nota musical.
11. Camí. Profeta.
12. Aquell nin extraterrestre. (A l'inrevés, tinc el cigar a la boca).
13. Prefix que vol dir "blanc". Fill de Noè.
14. Vocals consecutives. La teva.
15. Filla de Canà.

SOLUCIÓ

15. Cananea.
14. AEL. Ta.
13. Leuc. Sem.
12. ET. omuf.
11. Via. Amós.
10. Illes. Re.
9. Rel. Espi.

8. Oasi. R.
7. eir. L. C.
6. Infinit.
5. L. Numen.
4. Rocós. Ma.
3. Arbitre.

6. R. R. Milis. Mus. E.
7. aremet. Profeta.
8. La an. Cries. Ma.

1. Catedral.
2. Herba. Ra.
3. Arbitre.

5. Datsun. Sesam. In.
4. Eblonita. E. Oceà.
3. TRBC. Froila. uan.
2. Aero. NI. Elite. A.
1. Charlie Rivel. C.

HORIZONTALS

BÀSQUET

Un esport que evoluciona constantment

El nombre d'aficionats al món del bàsquet s'ha incrementat d'una manera important aquests darrers anys. Els èxits de la selecció espanyola i dels equips que han participat en competicions internacionals tenen bona part de la culpa d'aquest increment tan regular i constant de la popularitat de l'esport de la cistella. La Lliga que és a punt de començar devetlla un gran interès. Els favorits, com sempre, són Barça i Madrid. Les coses, però, cada any estan més anivellades. És possible, per tant, que catalans i castellans hagin de patir enguany una mica més per guanyar els seus partits.

¿Quina és, però, la raó d'aquest augé del bàsquet? Hi ha un fet evident que explica moltes coses. L'esport de la cistella evoluciona constantment, modificant les regles, la recerca sempre de major espectacularitat per a l'espectador i castigant les actituds contràries a l'esperit que ha de presidir qualsevol activitat esportiva. Les modificacions de la FIBA per a enguany són: 1) les cistelles que es fan a 6,25 valen tres punts; 2) és falta no jugar la pilota durant cinc segons; 3) s'elimina en algun cas una nova possessió de 30 segons de la pilota; 4) es redueix a set el nombre de faltes per equip per llançar els tirs lliures; 5) s'introdueix la regla del 1 + 1 en els tirs lliures. Una anàlisi d'aquestes innovacions permet de veure que pretenen potenciar l'espectacle, fer-lo més emocionant per a l'espectador. La conseqüència lògica de tot això és que el nombre d'espectadors creix, els mitjans de comunicació dediquen més espais a aquest esport i els clubs incrementen els seus pressupostos.

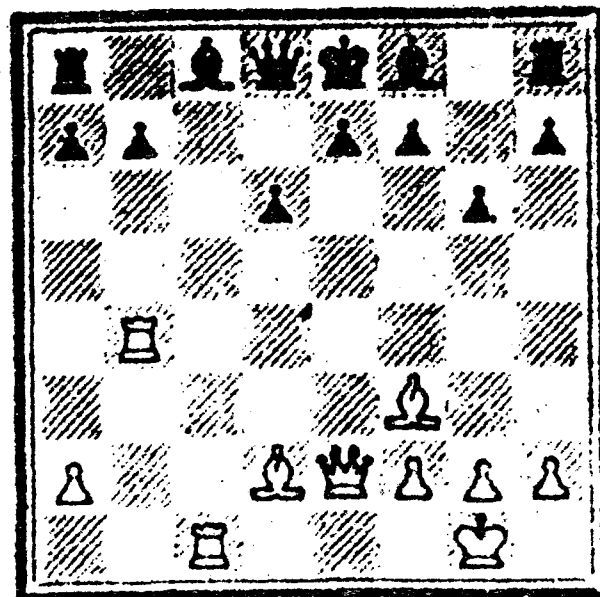
Actualment el nivell del bàsquet espanyol és molt bo. Cal veure, això no obstant, si es podrà mantenir molt de temps. No surten, actualment, nois molt alts per a integrar-se als equips capdavanters. Els directius han oblidat aquelles famoses "operacions altura", que permeteren introduir al món del bàsquet nois que han donat posteriorment un rendiment excel·lent als seus clubs i a la selecció. Els Romy, Jiménez, Martín... han de tenir uns successors per tal d'afrontar amb unes garanties mínimes el futur.

Tomàs Puntí

ESCACS

Per Jaume Mora

DIAGRAMA 130

Blanques juguen i guanyen

Heus ací una caricatura del subdesenvolupament. Per on cal començar a estripar?

Solució al Diagrama 129

1... Ce5xf3+, 2 g2xf3 De8xe3, 3 Cc7xa8 Cf6-e4, 4 f3xe4 Ag7-c3+, i abandonaren.

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli de Sant Mateu, capítol 20, versets de l'1 al 16 (Mt 20:1-16).

Reflexionem:

1. Jesús crida, "lloga" tothom a treballar perquè en el món hi hagi pau, justícia i amor. Jesús invita tothom a la festa eterna del seu Regne.
2. Per més que fem i treballem, mai no arribaríem a merèixer ser fets fills de Déu i hereus del seu Regne. Déu ens estima i ens ho dona tot de franc. L'única condició és que creiem en Ell, i ens esforcem per estimar-lo i viure l'Evangeli.
3. Estimar els altres és voler el seu bé i la seva felicitat. Si nosaltres, sense cap mèrit nostre, som estimats i salvats per Déu, ¿per què hem de tenir enveja que el Senyor cridi a tothom, a l'hora que sigui, a participar de la festa eterna del seu Regne?

El mossèn

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V

222

La nena dels ulls grossos

L'altre dia, en el diari, vaig llegir un escrit molt interessant, però molt trist. Arreu del món hi ha encara milers de nois i noies que no van a escola.

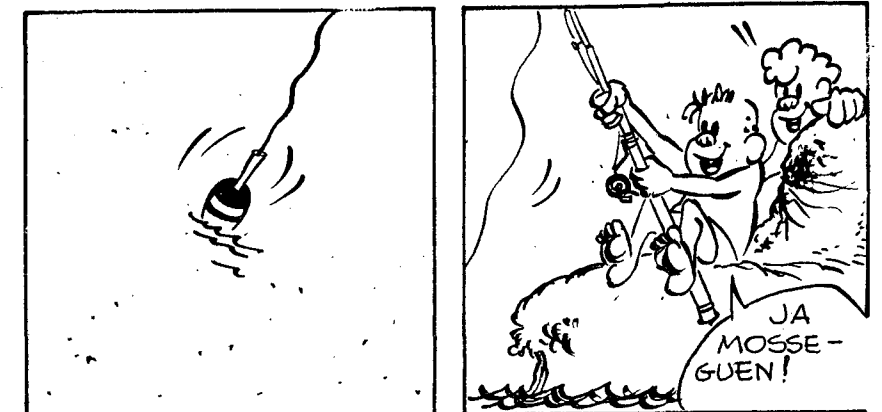
És clar, no saben llegir ni escriure. No poden llegir llibres per aprendre coses ni escoltar les explicacions dels mestres, ni distreure's llegint històries o contes, ni comunicar-se per escrit amb els seus amics i amigues. Però, ¿què fan els grans i els que manen que no arreglen això?

L'article anava il·lustrat amb la fotografia d'una nena d'uns deu anys. Els seus ulls negres grossos i rodons miraven fit a fit com preguntant: ¿Per què? ¿Per què uns sí i els altres no?

No ho entenc. Tan complicat és que els països s'ajudin els uns als altres i, tots plegats, poguem compartir-ho tot?

Si un dia em trobés amb aquella nena, em moriria de vergonya: jo puc anar a escola cada dia, els professors m'expliquen cada coses noves, puc estudiar-les en els llibres, puc escriure el què em sembla... En canvi, ella, res de res. ¿Per què?

Tota aquella munió de gent que es reuneix a l'ONU, ¿que no en parlen d'això? Au, vinga, homes! Deixeu-vos d'històries! ¿Que no ho veieu que ja és hora que tots els nois i noies del món puguin llegir, escriure, estudiar i preparar-se per a ser persones grans i espavillades?

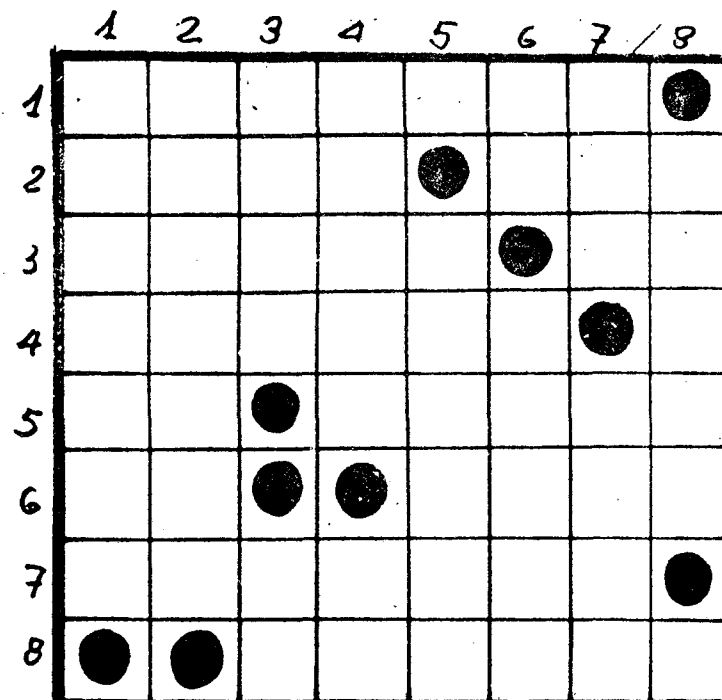
L'Eixerit

HORITZONTALS

- 1.- Fou entrenador del F.C.B. 2.- Plur. Líquid groc, untuós. (En cast. unes sigles que posen els frares davant del nom (a l'inrevés). 3.- Les peces del davant, de la dentadura. Veu de comandament. 4.- (A l'inrevés, àngel de la Cort Celestial. Vocal). 5.- La seva. Companys, camarades. 6.- Consonants. (A l'inrevés i en cast., he menjat). 7.- Home, noi, fort de bona musculatura. 8.- Afalagar.

VERTICALS

- 1.- La noia o dona que es dedica a cosir i a ter vestits. 2.- L'avi del Parc zoològic. 3.- Joguina en forma de nena. Nòta musical. 4.- Mol·lusc marí irregular, aspre de fora i llis de dins. (A l'inrevés, virtut teològic). 5.- Consonant. Descendent de Sem. 6.- La teva. Figura que consisteix a establir una comparació entre dues coses. 7.- Anirà. Una espècie de pa, aplanat i dolç i n'hi ha amb pinyons... 8.- Relativament fred. Cent.

Solucions

- 1.- T. Semita.
- 2.- Ta. Simil.
- 3.- Nina. La.
- 4.- Ostra. ef.
- 5.- T. Semita.
- 6.- Ta. Simil.
- 7.- Ira. Coca.
- 8.- Fresc. C.

VERTICALS

- 1.- Menoril.
- 2.- Olls. arf.
- 3.- Dents. Ar.
- 4.- Itares. E.
- 5.- Sa. Amics.
- 6.- TN. Imoc.
- 7.- Atlètic.
- 8.- Afalac.

HORITZONTALS

LEGENDAS

Llegint, a l'avi, li semblava, ben bé, que dialogava amb en Bufo. A estones, fins i tot, hauria dit que el tenia a tocar, xerrant, xerrant, infatigable.

Tan negre com vulgueu —sentia que li deia— Però de cada deu vegades, vuit son així. Ho tinc ben observat. Ah! I tot això, només es pel que fa a les mongetes tendres. Si en voleu de seques, encara va més llarga la cosa. De primer, heu d'esperar que facin el seu fet dins la tavella. Alguna sempre es corça. I a sobre, com que les rates sempre troben un forat, ja podeu comptar com acaba tot si hom no és amatent. Afegiu a tot això les mermes del transport, les negligències i errors humans, les especulacions i murrieries comercials, que ben posades fan l'alçada d'un campanar i digueu-me que queda pel taulell.

—Bufo, sou un catastrofista. —deia, queixòs, l'avi—

—Deixeu-me seguir, Pere, deixeu-me seguir —insistia en Bufo—

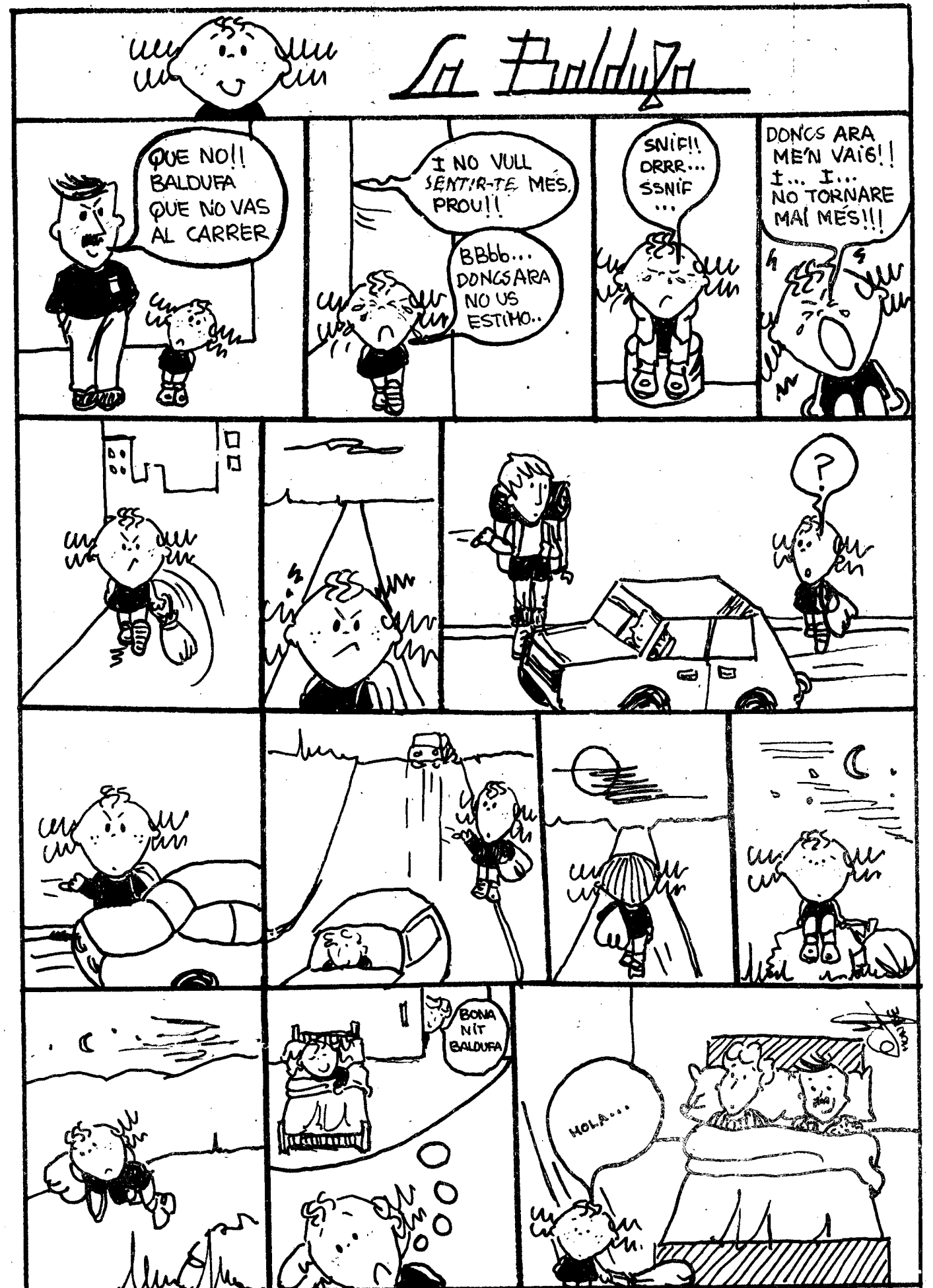
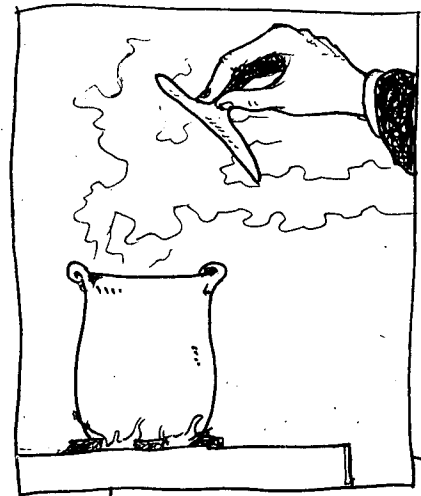
I seguia. Seguia. I tan que seguia: Ja les heu comprades. Ara, si voleu que arribin plausiblement al plat, us cal posar-hi els cinc sentits. De primer. Compteu les que cal separar, tocadetes d'un pic negre, abans no les tireu a l'olla. Després, les que un cop a dins suren, minses, arrugades, de contingut migrat i que us cal llevar-les de la cuita. Finalment, cal controlar el bull i evitar que se us agafin o us quedin escaldades.

Bé, ara, ja les teniu al plat. Mireu-les bé. Somriu. Són del ganxet. Rosades. Amb aquell suc espesset i fi i aquell baf tebi, perfumat. No em digueu que no se us fa la boca aigua. Però, abans d'enforquillar, tanqueu els ulls. Imagineu! Imagineu! Contesteu-me sincerament: Què veieu, si no les resten glorioses d'un naufragi o d'un vaixell piratejat?

La collita va sortir, del port, airosa. Amb tot el drap inflat. Compte! Comproveu! Vós mateix, sospeseu el que ha arribat i digueu-me: Quan compreu. Què compreu? Quan el botiguer, lliurant-vos la paperina ben botida, us diu: Si és servit. Son tantes pessetes. Què pagueu? Si no els plats trencats i la mica d'alegria de quelcom escadusser, que s'aprofita. Què tireu a l'olla? Què mengueu? Poca cosa, amb molt de dolor afegit. Cada fosquillada es un ridícul pujolet de mongetes farcit d'atzar, d'intempèrie, de depredació, de treball i d'esforç esperançat. També d'ineptitud, negligència i fatiga humanes. De dedicació i entrega.

D'especulació i gasiveria. D'impostos i d'inspeccions. Heus aquí el que ens enviem avall. Un món de glòries i misèries reduït, concentrat, en quatre mongetes.

Ah! I quan, per alguna providència, n'hi ha abundor podem menjar amb alegria i a bon preu. Aleshores, capriciosos com som, girem cua i ens decanem per tot allò que és poc abundós, adolorit... malgrat ens costi un ull de la cara. —Quan es dona aquesta situació, si el pagès vol evitar l'esllavissament dels preus i salvar la camisa, no té altra sortida que la de volcar, com aquell qui res, un parell de carretades al torrent i fer, així, la collita un pèl escassa.— No trobeu, Pere, que un plat de mongetes posat a taula, és com una mena de miracle? Un miracle natural, molt natural, si voleu, però un miracle. Un miracle que no sembla un miracle. Paladejar un miracle, com aquest, en el seu punt, tenint present tot l'esforç afegit (i sense pagar l'IVA) és una bella cosa. És una forma de saber del cert el que mengem. I el que de veritat ens alimenta.

DIUMENGE 23

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

10.00 CONCERT
10.30 EL DIA DEL SENYOR
11.30 POBLE DE DÉU
12.00 TEMPS I MARCA
15.00 TELEDIARI-1
15.20 L'OCELL BOIG
15.50 PORTEU-LOS VIUS
16.40 VAL MÉS PREVENIR
17.05 1.ª CURSA DE CAVALLS
17.10 M.A.S.H. "Cuanto más te veo..."
17.35 2.ª CURSA DE CAVALLS
17.45 BIOLOGIA AMB DAVID BELLAMY
18.10 3.ª CURSA DE CAVALLS
18.15 LA SETMANA VINENT
18.25 ESTUDI DIRECTE
20.00 LA SARSSUELA
21.00 TELEDIARI-2
21.25 REYLLI, AS D'ESPIES
22.20 ESTUDI ESTADI
23.15 AUTORETRAT
00.10 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

10.30 SANTA MISSA
11.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CARA A CARA
14.30 MÚSICA PER A TOTHOM
15.00 MISTERI. "Viaje nit enllà"
15.30 CONNEXIÓ AMB MADRID

CIRCUIT ESTATAL

15.30 DEIXA PAS A L'AMOR
16.00 LA PORTA DEL MISTERI
17.00 ESTRENES TV
18.40 EL ZORRO
19.05 PARLEM D'AMOR
20.00 MINDER
21.00 MÚSICA I MUSICS
21.30 EL DOMINICAL
22.30 LLARGMETRATGE
00.15 COMIAT

DILLUNS 24

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 MIRAMAR ESPORTIU
14.00 CREAR I VIURE
14.25 MIRAMAR. INFORMATIU

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI-1
15.35 LES VIUDES
16.30 CREMALLERA
17.30 PROGRAMES INFANTILS
INTERCANVIS AMB LA UER
18.00 BARRI SESAMO
18.30 LA DANSA
19.00 OFICIS PER AL RECORD
19.30 LA TARDA
20.30 CONSUM
21.00 TELEDIARI-2
21.35 PAISSATGE AMB FIGURES
"El Papa Luna"
22.00 CRÒNICA DE L'ALBA
23.00 SEQUÈNCIES
20.00 TELEDIARI-3
00.05 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 TEATRE: "L'amor venia amb taxi"
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 TAULA D'ANUNCIS
20.35 POP-QUÈ?
21.35 CICLE CINE MUSICAL AMERICÀ
23.30 ÚLTIMES PREGUNTES
24.00 TELEDIARI-3
00.30 COMIAT

DIMARTS 25

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 A L'ABAST DE LA MÀ
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI-1
15.35 LES VIUDES
16.30 TOCATA
17.30 PROGRAMES INFANTILS
INTERCANVIS AMB LA UER
18.00 BARRI SESAMO
18.30 LLETRA PETITA
19.30 LA TARDA
20.30 AL MIL PER MIL
21.00 TELEDIARI-2
21.35 L'HOMME I LA TERRA
22.00 CRÒNICA DE L'ALBA
23.00 EN PORTADA
24.00 TELEDIARI-3
00.05 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 LES NITS DE LA TIETA ROSA
"Tot va bé si acaba bé"
17.15 JOVES QUE CANTEN VIURE
EN PLENITUD
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 A L'AIRE LLIURE
20.30 AMB LES MANS A LA MASSA
21.00 LA CARTOIXA DE PARMA
22.00 L'EDAT D'OR
24.00 TELEDIARI-3
00.30 COMIAT

DIMECRES 26

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 MIRALLS
14.25 MIRAMAR. Informatiu

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI-1
15.35 LES VIUDES
16.30 NOSALTRES
17.30 PROGRAMES INFANTILS
INTERCANVIS AMB LA UER
18.00 BARRI SESAMO
18.30 DOCUMENTAL
19.30 LA TARDA
20.30 UN MÓN FELIÇ?
21.00 TELEDIARI-2
1.35 DINTRE D'UN ORDRE
22.00 CRÒNICA DE L'ALBA
23.00 SESSIÓ DE NIT:
"Lo que piensan las mujeres"
00.35 TELEDIARI-3
00.40 TESTIMONI
00.45 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 TAULA DE SO
17.15 PUNT DE REUNIÓ
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 IMATGES DEL CINEMA MUT

20.30 LA HISTORIETA
21.15 ESTUDI OBERT
23.00 LA BONA MÚSICA
24.00 TELEDIARI-3
00.30 COMIAT

DIJOUS 27

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 COMARQUES
14.00 LES NOSTRES COSES
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI-1
15.35 LES VÍDUES. Cap. 6
16.30 OBJECTIU 92
17.35 MICKY I DONALD
18.00 BARRI SESAMO
18.30 D'ACÍ I D'ALLÀ
19.30 LA TARDA
20.30 DE PELLÍCULA
21.00 TELEDIARI-2
21.35 CAIGUDA I AUJE DE
REGINALD PERRIN
22.00 CRÒNICA DE L'ALBA
23.00 DOCUMENTAL
24.00 TELEDIARI-3
00.15 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

16.45 MISTERI
17.15 LA CASA DE PAGÈS
17.45 AL CALIU DE LA FELIU
18.15 PLANETA IMAGINARI
18.45 L'ESPORTIU DE LA TARDA

CIRCUIT ESTATAL

19.00 AGENDA
19.10 DIBUIXOS ANIMATS
19.35 POSTA A PUNT
19.50 ARC IRIS
20.05 LEO CONTRA TOTS
21.05 BERNSTEIN-BEETHOVEN
"Novena simfonia"
22.35 CINE CLUB.
"Toni"
00.05 TELEDIARI-3
00.35 COMIAT

DIVENDRES-28

PRIMERA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

13.30 SER MARE
14.00 TAULA DE SO. Musical
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TELEDIARI-1
15.35 SESSIÓ DE TARDA
"Cerca de la ciudad"
17.30 L'INSPECTOR ESQUIROL
18.00 BARRI SESAMO
18.30 L'ART DE VIURE
20.30 AL GALOP
21.00 TELEDIARI-2
21.35 SUPERSTAR
23.00 LA PETITA GLÒRIA
23.55 TELEDIARI-3
24.00 CONCERT SENTIT
00.40 COMIAT

SEGONA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

15.00 TENIS
19.30 LA CLAU
00.15 TELEDIARI-3
00.45 COMIAT

DISSABTE 29

PRIMERA CADENA

CIRCUIT ESTATAL

12.50 LOTERIA NACIONAL
13.00 GENT JOVE
14.30 PROTAGONISTA, EL VI
15.00 TELEDIARI-1
15.35 LA PETITA LULÚ
16.05 PRIMERA SESSIÓ
"Al volante y a lo loco"
18.00 ELS SAVIS
19.00 LOU GRANT
20.00 VOSTÈ, PER EXEMPLE
21.00 TELEDIARI-2
21.25 INFORME SETMANAL
22.30 DISSABTE CINE
"Los tres mosqueteros"
00.40 COMIAT

DIUMENGE - 23

20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 DALLAS: "Buscant en Jock"
22.30 GOL A GOL - Esports

DILLUNS - 24

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 CONTACTE AMB MANAUS
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CINEMA-3:
"Una vida"

DIMARTS - 25

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 CONTACTE AMB MANAUS
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
CONCURS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 CURAR-SE EN SALUT
22.00 ÀNGEL CASAS SHOW

DIMECRES - 26

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA NOVA CANÇÓ
20.30 DIBUIXOS ANIMATS
CONCURS

SEGONA CADENA

CIRCUIT CATALÀ

10.30 JOVES QUE CANTEN EN
PLENITUD
11.30 CATALÀ DE PRIMERA MÀ
12.00 PLEITAGUEMSAM
12.30 LA TERRA I LA CENDRA
13.00 EL MÓN EN CATALÀ
13.30 UN MILIÓ PER AL MILLOR
14.30 RECUILL INFORMATIU
15.00 QUE VOL VEURE?

CIRCUIT ESTATAL

18.00 LA VIGÍLIA DEL NOSTRE
TEMPS
19.30 FORMATS
20.00 TALLER DE TEATRE
21.00 LA FINESTRA ELECTRÒNICA
22.45 ÒPERA
00.30 COMIAT

21.00 TELENOTÍCIES
21.30 ESTOC DE POP
22.00 SI, MINISTRE
"Qüestió de lleialtat"
22.30 GEORGE ORWELL. Cap. 3

DIJOUS - 27

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
21.30 A TOT ESPORT
22.30 L'OBJECTIU DE
MIKE ANDROS
"El silenci mortal"

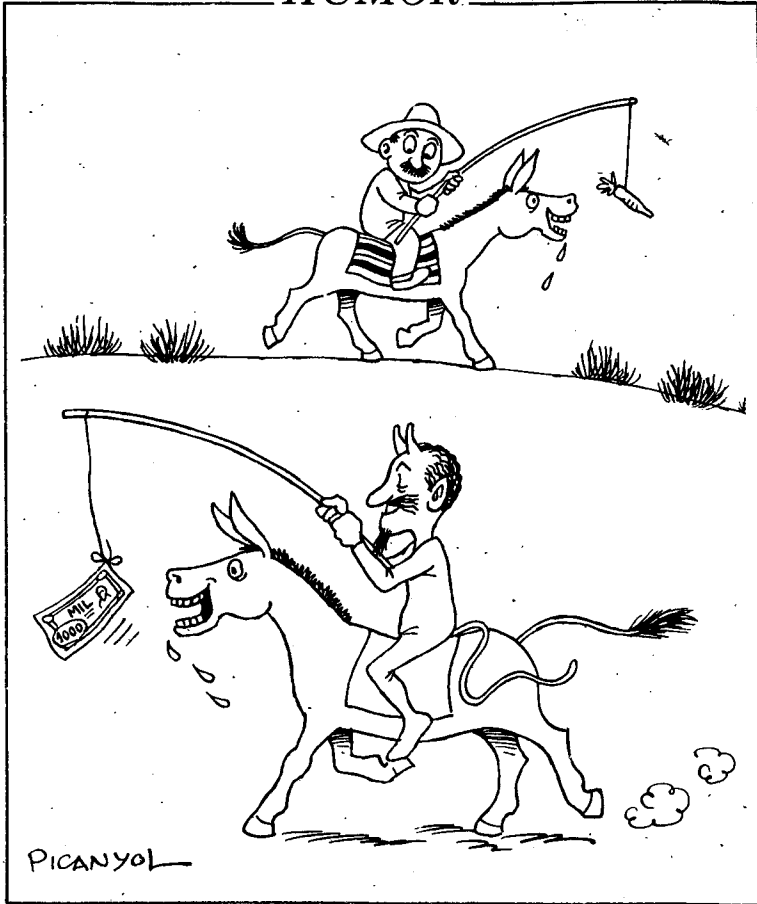
DIVENDRES - 28

14.15 POBLES DE CATALUNYA
14.30 TELENOTÍCIES
15.00 LA NOVA CANÇÓ
20.30 CAPS I CUES
CONCURS
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 JOC DE CIÈNCIA-ESTIU
22.00 HOSTES VINGUEREN QUE
DE CASA ENS TRAGUEREN
22.30 IDENTITATS: Pere Calders

DISSABTE - 29

20.30 MAYA
21.00 TELENOTÍCIES
21.30 FREGOLI
22.30 HOMENATGE A PEDRITO
DÍAZ (V)

HUMOR

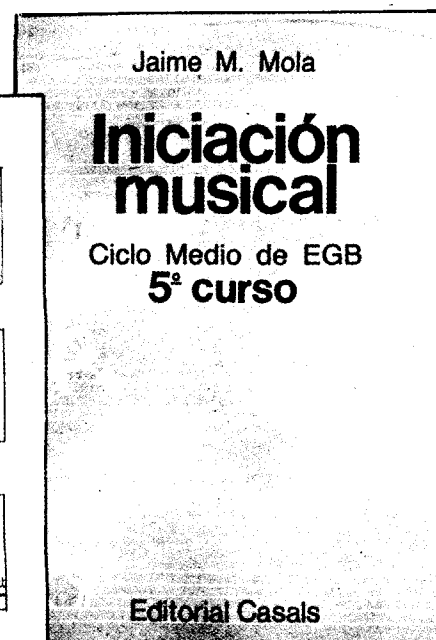
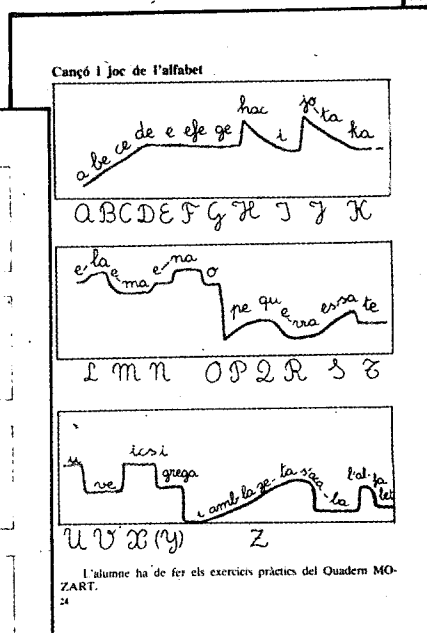
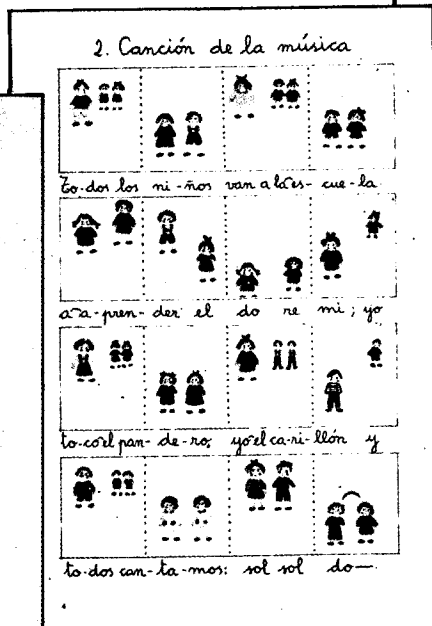
EDUCACIÓ MUSICAL

MÈTODE ACTIU INTEGRAL

MATERIAL DIDÀCTIC:

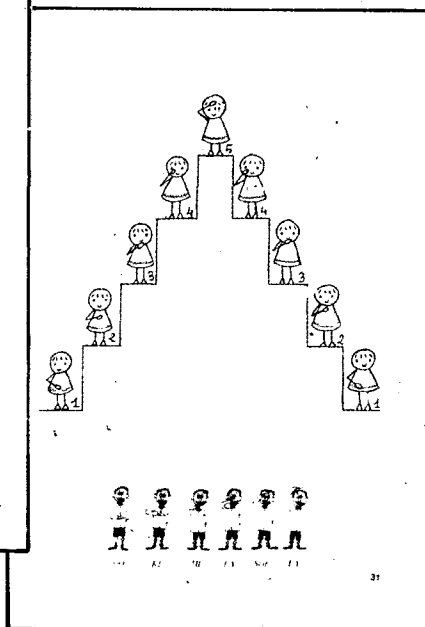
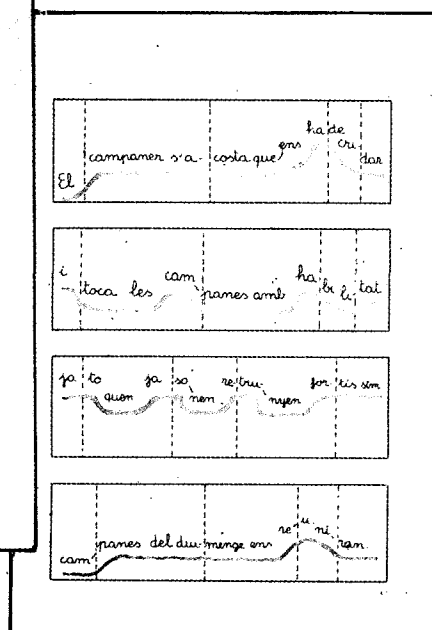
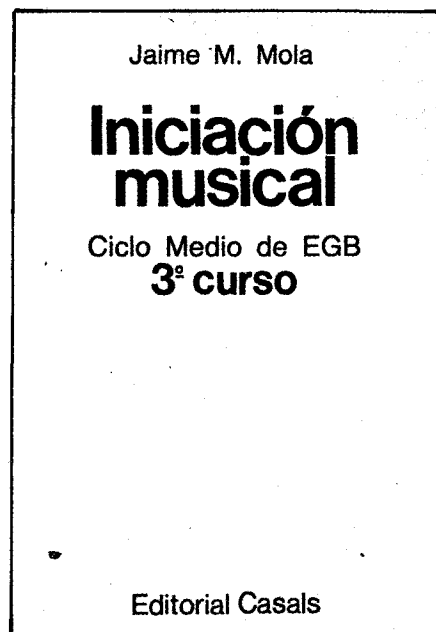
PREESCOLAR

«Ja faig música»
Llibre alumne, guia,
casete 1, casete 2.

CICLE INICIAL

«Iniciació musical»
Llibre 1r., quadern Mozart, casete 1.
Llibre 2n., quadern Vivaldi, casete 2.
Guia (de 1r. i 2n.)

EN PREPARACIÓ CICLE MITJÀ

«Iniciació musical»
3r., 4rt. i 5è.

EDICIONS EN CATALÀ I CASTELLÀ

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS
MATERNAL-PREESCOLAR-EGB-BUP

Casp, 79. Barcelona-13 Tels. 245 72 03-04